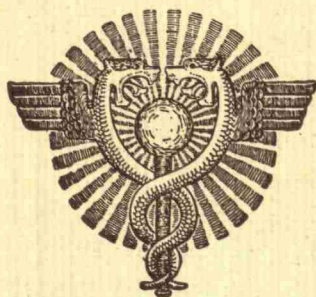

KAUPPA- KORKEAKOULU

1956—1957

HELSINGISSÄ 1957

KAUPPA- KORKEAKOULU

KERTOMUS LUKUVUODESTA

1956—1957

TOIMITTANUT
KORKEAKOULUN REHTORI

HELSINGISSÄ 1957

HELSINKI 1957
Oy WEILIN & GÖÖS Ab

RICHARD VILHELM STIGELL

* 1. IV. 1880 † 2. XII. 1956

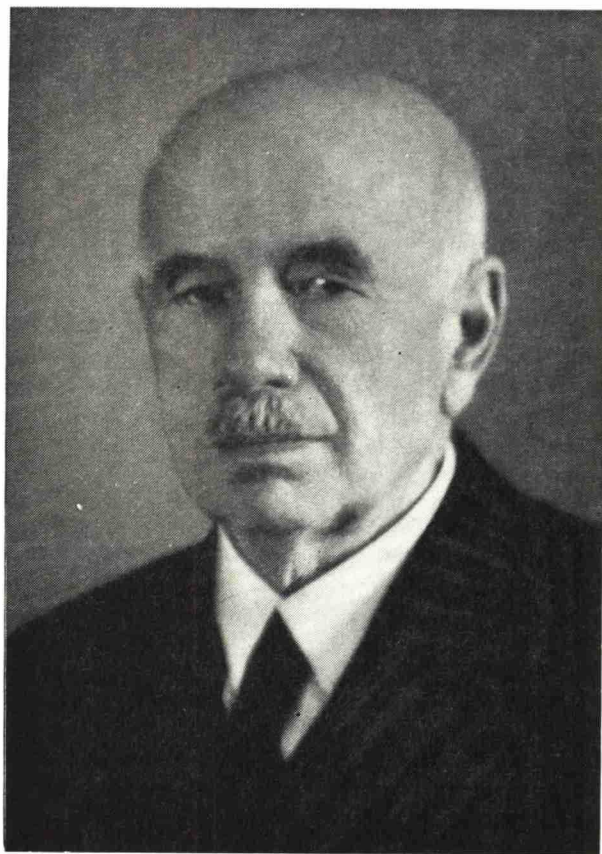
R. V. STIGELL

Joulukuun 2 päivänä 1956 poistui elävien joukosta Kauppakorkeakoulun täysinpalvellut professori *Richard Vilhelm Stigell*. Kuollessaan hän oli 76-vuotias.

Siunaustilaisuudessa joulukuun 10 päivänä rehtori *Kaarlo Hildén* tuodessaan korkeakoulun seppeleen lausui seuraavat muistosanat:

Kauppakorkeakoulun tuodessa viimeisen tervehdyksensä professori R. V. Stigellille, se tekee sen kiitollisin mielin. Pitkä oli näet se työpäivä, jonka vainaja suoritti korkeakoulun hyväksi — pitkä ja tulokselinen. Kun professori Stigell vuonna 1950 70-vuotiaana siirtyi täysinpalvelleiden joukkoon, hänellä oli takanaan lähes 50 vuoden pituinen opettajan ura korkeakoulussamme — jo 1912 hänet nimitettiin, 22-vuotiaana kemian ja tavaraoiin opettajaksi, josta toimesta myöhemmin siirtyi apulaiseksi ja vihdoin professoriksi. Jos kenestäkään opettajasta voi sanoa, että hän on oppilaittensa ystävä, niin tällainen sanonta sopii prof. Stigelliin. Ne kymmenet ylioppilaspolvet, jotka saivat nauttia hänen opetuksestaan ja ohjauksestaan, muistelevat yhä vielä kiitollisin mielin sitä ystävällistä, samalla kertaa isällistä ja toverillista suhtautumista heihin, joka luonnehti kemian ja tavaraoiin opettajaa laboratorio-saleissa ja näiden ulkopuolella. Hänestä suorastaan säteili avuliaisuutta, hyvää tahtoa ja sydämen lämpöä, ja nämä ominaisuudet saavuttivat oppilaissa lämmintä vastakaikua. Vielä eläkkeelle siirtymisensä jälkeenkin prof. Stigell valppaasti ja myötämielisesti seurasi entisten oppilaittensa elämäntaivalta, ja yhtä myötämielisesti hän ylläpiti yhteyttä entisiin opettajatovereihinsa sekä siihen oppilaitokseen, jossa hän oli suorittanut pitkän ja ansiokkaan elämäntyönsä.

Kiitollisuuden ja kaipauksen tuntein Kauppakorkeakoulu laskee kukkaseppeleensä rakkaan vainajan arkulle.

KYÖSTI NESTOR JÄRVINEN

* 31. III. 1869 † 31. III. 1957

KYÖSTI JÄRVINEN

Maaliskuun 31 päivänä 1957 vaipui kuolonuneeen täysinpalvellut professori *Kyösti Järvinen* päivälleen 88 vuoden ikään ehtineenä. Hän oli maamme talouselämän ja kaupallisen opetuksen keskeisimpiä henkilöitä, joka syvällisesti oli vaikuttanut myös Kauppakorkeakoulun syntyyn ja kehitykseen.

Siunaustilaisuudessa Helsingin Vanhassa kirkossa huhtikuun 9 päivänä professori *Huugo Raninen* piti muistopuheen, jossa hän luonnehti vainajan monipuolista ja satoisaa elämäntyötä seuraavin sanoin:

Varsinkin 1800-luvun loppupuolisko ja ennen kaikkea 1880-luku merkitsivät voimakasta murroskautta maamme henkisessä kehityksessä. Rinnan tämän kehityksen kanssa myös Suomen taloudellinen ja yhteiskunnallinen elämä muuttui ja suuresti kehittyi. Elinkeinoelämämme teollistui, ulkomaankauppamme lisääntyi, taloudellinen liberalismi sai voimakasta kannatusta ja ennen kaikkea suomalaiskansalliset aatteet levisivät sivistyneistön keskuuteen ja virittivät sen mielet. Tällaiseen aikaan syntyi Jyväskylässä 31. 3. 1869 Kyösti Järvinen, joka tasan 88 vuotta kestäneen monivaiheisen elämänsä aikana sai uurastuksellaan aikaan tuloksia, joita taloudellinen kulttuurimme voi henkisenä pääomanaan jatkuvasti käyttää hyväkseen.

Kunkin henkilön elämänsuuntaan, joutukoon hän suorittamaan tehtävänsä joko vähäisellä tai merkittävällä paikalla, vaikuttavat vanhemmat, koti, lähiympäristö, ajan henkiset ja taloudelliset virtaukset, jopa jossain määrin hänen kansansa ja ihmiskunnankin kohtalot. Jokaisen elämään sisältyy aina myötä- ja vastoinkäymisiä, niin iloisia kuin valoi-
siakin hetkiä. Kyösti Järvisenkään elämä ei muodostanut tässä suhteessa poikkeusta.

Hän sai kasvatuksensa harmoonisessa, uskovaaisessa kodissa. Isältään hän peri luonteensa leikillisyyden, loistavan puhelahjansa, hyvän muistinsa, voimakkaan isänmaallisuutensa, opettajalahjansa ja väsymättömyyden halunsa kirjalliseen työhön sekä äidiltään nöyryytensä, vaatimattomuutensa, hyväntahtoisuutensa, palvelevaisuutensa sekä rakkautensa luontoon ja kaikkeen kauniiseen.

Jo koulupoikana ilmenivät hänen erinomaiset luonnonlahjansa. Niinpä hän oli luokkansa primus, sillä vaikka laulu ei luistanutkaan, menestyi hän sitä paremmin muissa aineissa. Hänen kaikelle kauniille altis mielensä, runollisuutensa ja kirjalliset kykynsä ilmenivät jo oppikoulun alaluokilla. Joko toisella tai kolmannella luokalla, kuten Järvinen itse on muistellut, hän kirjoitti ensimmäisen runonsa ja kuudennen luokan oppilaana hän voitti jo ensimmäisen palkinnon kirjoituskilpailuissa.

Kyösti Järvisen opinnot yliopistossa suuntautuivat aluksi toisaalle kuin taloustieteiden alalle. Hän suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon loistavasti vuonna 1892 ja sai filosofiassa, estetiikassa ja nykyiskansain kirjallisuudessa sekä ranskan ja saksan kielissä, Itämaiden, Kreikan ja Rooman kirjallisuudessa laudatur-arvosanat, joiden nojalla hän oli primuksena vuoden 1897 promootiossa.

Vasta 1800-luvun viimeisellä vuosikymmenellä oli Suomessa alkanut yliopistopiirissä herätä merkittävää harrastusta taloustieteisiin. Tähän piiriin lukeutui Järvinen. Vaikka hänelle oli ehdotettu suuren stipendin turvin pitkäaikaista tutkimusmatkaa kielitieteellisiä opintoja varten, hän kuitenkin ryhtyi tutkimaan talous- ja erityisesti finanssiasioita. Hän keräsi laajan finanssitilaston Suomen maalaiskunnista. Mutta tämän aineiston perusteella laadittu laaja tutkimus, joka valmistui 1899, sai osakseen liian ankaran arvostelun ainakin osaksi sen vuoksi, että tänä aikana ei suomenkielisellä miehellä ollut samanlaisia edellytyksiä valmistua yliopiston opettajaksi kuin ruotsinkielisellä. Tämä vastoinkäyminen katkaisi Järvisen taloustieteelliset tutkimukset vuoteen 1912 saakka, jolloin hän aloitti väitöskirjatyönsä. Työ valmistui heinäkuussa 1914, mutta seuraavassa kuussa alkanut maailmansota esti sen julkisuuteen saattamisen. Vasta 1921 teos ilmestyi nimellä »Der Zahlungsverkehr im Aussenhandel Finnlands vor der Ausbildung des einheimischen Bankwesens». Tämä teos kuuluu Järvisen tieteellisen tuotannon parhaisiin. Samaan ryhmään on luettava hänen tutkimuksensa vientiorganisaatiosta, kauppapolitiikasta ja yrittäjäkutsumuksesta. Varsinkin viimeksimainittu teos on voimakas ylistyslaulu yrittäjätoiminnasta, joka ei palvo rikkautta eikä mainettakaan, vaan jaloo työtä.

Järvisen kirjallinen tuotanto ulottuu kauppahistorian, organisaatio- ja kauppatalon, liikenteen sekä kauppa- ja liikennepolitiikan, finanssitieteen, taloudellisen järjestötoiminnan jopa kaunokirjallisuudenkin alalle. Hänen painettujen julkaisujensa luku vastaa suunnilleen hänen ikävuosiensa määrää ja kohoaa noin 10.000 sivuun. Totta on Järvisen oma sanonta, että hänen julkaisunsa ovat suurimmaksi osaksi oppikirjoja liike-elämän eri ilmiöistä. Hänen pääasiallisimpana pyrkimyksenään onkin ollut kiinnostuksen herättäminen liike-elämään ja sen kehityksen jalostaminen. Mutta tärkeänä puolena on pidettävä sitä, että Kyösti Järvinen on tuotantonsa kautta tahtonut tasoittaa niiden tietä, jotka hänen esimerkkiään seuraten tutkivat talouselämää ja tahtovat syvällisesti perehtyä ennen kaikkea liiketaloustieteeseen. Hänen työnsä on ollut uutisraivaajan uurastusta liikealaa koskevien tietokirjojen vainiolla. Näin hän on luonut usealle liiketaloustieteen alalle pohjan, josta muut voivat jatkaa. Häneen itseensä voidaan sovittaa erään hänen oppikirjansa alussa olevat Kalevalan sanat: »Latvat tai-

toin, oksat karsin, tien osoitin». Mutta eivät vain tieteenharjoittajat, vaan myös käytännönmiehet ovat voineet ja voivat edelleen ammentaa Järvisen teoksista tiedon aarteita. Hänen teoksiaan on helppo lukea, niiden tyyli on asiallista, kultivoitua ja selkeän todellisuustajuista. Kirjallisista harrastuksistaan Kyösti Järvinen on itse lausunut, että ne ovat olleet hänen ensimmäinen rakkautensa, hänen elämänsä punainen lanka, josta hän on saanut elämänsä sisältöä ja työn iloa.

Ehkäpä pysyvimmat jäljet Järvinen on jättänyt kauppapedagoogina ja kaupallisen korkeakouluopetuksen alkuunpanijana ja uranuurtajana. Jo 29 vuotiaana hänet valittiin Suomen Liikemiesten Kauppaopiston rehtorintoimeen. Hänen johdollaan tämä oppilaitos kehittyi suuriakin vaatimuksia vastaavaksi opistoksi, joka sai myös liikemieskunnan varauksettoman tunnustuksen. Mutta Kyösti Järvisen pysyväksi ansioksi on jäävä, että hän meillä toteutti käytännössä kauppakorkeakouluajatuksen ja istutti sen suomalaisen maaperään vain vuosikymmenen sen jälkeen kuin tämä korkeakoulumuoto oli aloitettu sen kotimaassa Saksassa. Kauppakorkeakoulun ensimmäisenä rehtorina hän sai oppilaat kiintymään opinahjoonsa ja sen hyväksi työskentelemään sekä opettajakunnan kiinteän sopusointuiseen yhteistoimintaan. Voimme sanoa, että maamme itsenäistyessä myös Kauppakorkeakoulu oli saanut itsenäisen ja tunnustetun aseman muiden korkeakoulujen rinnalla. Tuhansiin nousee se liikemiespolvi, joka on saanut nauttia hänen pätevää ja tehokasta opetustaan. Hänen kiintymystään Kauppakorkeakouluun kuvaa sekin, ettei hän ottanut vastaan tarjottua kansantalouden professorinvirkaa Tarton yliopistossa, vaan jäi mieluummin Kauppakorkeakouluun kauppa- ja liikkeenhoito-opin professoriksi.

Pysyvän liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen aikaansaaminen maahamme ja Kauppakorkeakoulun yhteyteen sekä sen tehokas tukeminen ovat Järvisen merkittäviä aikaansaannoksia. Hän oli tämän laitoksen perustamisesta saakka sen hallintoneuvoston, johtokunnan ja tutkimuslautakunnan jäsen sekä tavallaan laitoksen syntysanojen lausuja suositellessaan sellaisen perustamista Suomen Liikemies-Yhdistyksessä pitämässään esitelmässä. Myös Suomalaisen Liikesivistysrahaston perustajiin Järvinen kuului, keksi tälle rahastolle nimen ja oli kuolemaansa saakka rahaston innokkaimpia suosijoita ja tukijoita.

Hänen toimintansa eri taloudellisissa järjestöissä on jättänyt syviä ja pysyviä jälkiä. Hänen valistuneisuutensa, asiallisuutensa ja malttinsa vaikuttivat, että hän joutui monissa järjestöissä huomattavaan asemaan. Hänen esitelmänsä ja alustuksensa johtivat usein myös käytännöllisiin seurauksiin. Järvinen oivalsi herkästi, millä asioilla oli menestymismahdollisuuksia. Hän oli mukana kauppakamarilaitosta suunniteltaessa ja sen ensimmäisenä yliasiamiehenä hän ratkaisevalla tavalla myötävaikutti tämän puolivirallisen laitoksen organisatioon ja tehokkaasti myös maamme talouspolitiikkaan, koska suhteet maamme hallituksen ja kauppakamarilaitoksen välillä olivat itsenäisyytemme alkuaikoina luottamukselliset. Tunnustukseksi ansiokkaasta toiminnastaan eri järjestöissä hänet on valittu monien yhteisöjen kunniajäseneksi.

Järvisen laajaa kokemusta ja syvällistä asiantuntemusta ei valtiokaan

voinut jättää käyttämättä. Monien valtion komiteain puheenjohtajana tai jäsenenä, rautatiehallituksen neuvottelukunnan jäsenenä, rautateiden ylitsevalvontajana, ammattiovetusta pohtineissa komiteoissa ym. tehtävissä Järvisen asiantuntemus jätti syvät jäljet eri elimien työhön. Hänet valittiin neljä kertaa eduskunnan jäseneksi ja kolmasti hän oli valtioneuvoston jäsenenä, kaksi kertaa valtiovarain- ja kerran kauppa- ja teollisuusministerinä. Eduskunnan eri valiokuntain joko puheenjohtajana tai jäsenenä hän tunnollisesti ja puoluepyyteitä tavoittelematta suoritti edustajan velvollisuutensa. Pysyvimpänä muistona hänen kansanedustajana oloajaltaan on eduskuntatalomme, jonka aikaansaamisessa hänellä eduskuntatalolautakunnan ja rakennuslautakunnan puheenjohtajana on suuret ansiot. Tämä rakennus on tosiaan, Järvisen eduskuntatalon vihkiäistilaisuudessa 7. 3. 1931 käyttämiä sanoja lainatakseeni, uljas itsenäisyytemme muistomerkki.

Kauppa- ja teollisuusministerinä ollessaan Järvinen totesi ministerin toimintavaltuudet suhteellisen pieniksi. Hän suostui myöhemmin yhden miehen komiteana tekemään ehdotuksen tämän ministeriön uudelleenjärjestämiseksi. Nykyisin kauppa- ja teollisuusministerillä onkin silloista laajemmat toimintamahdollisuudet mm. ulkomaankauppapolitiikan alalla. Ensimmäisestä valtiovarainministerikaudesta 1926 mainittakoon vain Järvisen taistelu Outokummun kaivoksen johtajan Eero Mäkinen puolesta, kun hänen sijaansa tahdottiin asettaa ruotsinmaalainen kaivosinsinööri. Järvinen voitti ja johto säilyi suomalaisissa käsissä. Jälkimmäinen valtiovarainministerikausi oli tärkeämpi kuin edellinen, sillä silloin Järvinen vuosina 1931—1932 joutui ankarana pula-aikana hoitamaan valtion raha-asioita. Tätä hänen ministerikauttansa on sanottu »tyhjän kukkaron diktatuurin ajaksi», jolloin hän rohkeasti ja todellisuustajuisesti supisti eduskunnankin hyväksymiä menoja. Sinä aikana myös monet valtion liikelaitokset muutettiin osakeyhtiöiksi, kieltolaki kumottiin ja Oy Alkoholiliike Ab aloitti toimintansa. Suunnittelipa Järvinen jo silloin ankarasta vastustuksesta huolimatta liikevaihtoveroakin valtion tulojen lisäämiseksi.

Olen varsin vajavaisesti esittänyt eräitä piirteitä kaupallisen korkeakouluopetuksemme ja liiketaloudellisen tutkimuksen »grand old man»in työstä ja toiminnasta. Ne osoittavat hänen tavalliset mittasuhteet huomattavasti ylittävän vaikutuksensa monilla eri aloilla. Kyösti Järvisen kuva jäisi kuitenkin perin puutteelliseksi ja värittömäksi, jollen yrittäisi kuvata häntä myös *ihmisenä*. Kaikki hänet yhä uudelleen ja uudelleen tavanneet kummastelivat hänen hyvää fyysillistä kuntoaan ja erinomaista henkistä pirteyttä. Hän näytti pysyvän aina samanlaisena ikävuosiensa karttumisesta huolimatta. Hänen henkinen vireytensä sekä ajatustensa loogisuus ja selkeys olivat aina kuoleman kynnykselle saakka ihmeteltävän suuret. Tavallisesti hänen oppilaansa saivat jo ensi vaikutelmana kuvan hyväntahtoisesta, runollisesta ja tyynesti asioihin suhtautuvasta sekä elämää monipuolisesti ymmärtävästä opettajasta. Hänen avoin, teennäisyydestä vapaa ja ystävällinen olemuksensa jätti myönteisen ja mieluisan muiston niin oppilaiden kuin muidenkin hänen kanssaan tekemisiin joutuneiden mieliin. Vaikka hänen ajatustyöskentelynsä olikin rauhallista, hän pelottomasti, työn paljoutta ja vaikeuksia

säikähtämättä, kävi käsiksi niihin tehtäviin, joissa hänen apuaan ja asiantuntemustaan tarvittiin.

Kyösti Järvisessä opimme tuntemaan syvään eettilliseen vakaumukseen perustuvan pyrkimyksen hyvän ja oikean toteuttamiseen sekä niihin nojautuvan oikeudenmukaisuuden ja puolueettomuuden. Mutta ennen kaikkea hän oli sekä sanoissaan että teoissaan hyvä ihminen, jolla tuskin oli vihamiehiä. Hänen rauhallisuutensa, puhtaan huumorin täyttämä olemuksensa ja hyväntahtoisuutensa herättivät kaikkialla ja kaikissa myötämieltä. Ystävänä hän oli aina altis auttamaan, iloitsemaan meidän menestyksistämme ja lohduttamaan meitä vastoinkäymisissämme ja murheissamme.

Hän ei tavoitellut suurta ystäväjoukkoa, sillä vielä vajaat kaksi vuotta sitten hän kirjoitti omaksumansa, alkuaan latinalaisen elämäntapa- viisauden seuraavaan runopukuiseen asuun:

»Ollos ystävä harvain
perhetuttava muutamain
kaikille tasapuolinen vain.»

Elämän todellisen onnen hän näki työn ilossa ja sisäisessä tyytyväisyydessä runoillessaan vielä lähes 86 vuotiaana:

Voi alhaisinkin asema
tääll' olla onnellisinta.
Työn ilo tyydytystä tuo
ja rauhallisen levon suo.

Ei onni ole oloissa,
vaan omissa miel'aloissa,
osaansa paras tyytyä
niin onnikin voi löytyä.

Kyösti Järvisen kirkkaasti ja kauan valaissut elämänliekki on sammunut, mutta me tulemme jatkuvasti kunnioittamaan hänen suurta elämäntyötään ja häntä itseään hyvänä ja esimerkiksi kelpaavana ihmisenä kiittäen ja kaivaten muistelemaan.

I. Hallinto, opettajat sekä viran- ja toimenhaltijat 31. 5. 1957.

Hallinto.

Kauppakorkeakoulun kansleri.

SUVIRANTA, BRUNO KAARLE, FT, Professori. 93; 53.

Valtuuskunta.

Puheenjohtaja: NIKLANDER, KARL ALWAR, KTT h.c., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 75; (16) 50.

Varapuheenjohtaja: WALDEN, JUUSO WALFRID, Ekon., Vuorineuvos, Kotkan kauppakamarin valitsema. 07; 50.

AHLQVIST, ARMAS, VT, Ekon., Pankinjohtaja, Jyväskylän kauppakamarin valitsema. 97; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 11; 53.

HARIMA, SAMULI ALBERT, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 79; 50.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT, KTT h.c., Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 93; (39) 50.

HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Pääkonsuli, Liikesivistysrahaston valitsema. 02; (48) 51.

KAUPPI, KALLE, FM, MOT, Professori, Kauppakorkeakoulun vara-rehtori. 92; 52.

KAUPPINEN, AULIS PIETARI, KTM, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 03; 50.

KEMPPAINEN, ONNI VEIKKO, Ekon., Toimitusjohtaja, Kemin Kauppakamarin valitsema. 06; 56.

KERÄNEN, JOUKO KYÖSTI, Ekon., Toimitusjohtaja, Kaakkois-Suomen Kauppakamarin valitsema. 13; 57.

KUOSMANEN, JUHO, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 87; 50.

KURIKKA, HEIKKI ARTTURI, Kauppaneuvos, Etelä-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 87; 51.

KUUSINEN, KALLE JUHO PETTER, Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 89; 56.

LIPSANEN, ERKKI AUGUST, Ekon., Toimitusjohtaja, Porin kauppakamarin valitsema. 11; 50.

LUUMI, VÄINÖ OLAVI, Ekon., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; 51.

MONONEN, JUSSI, Kauppaneuvos, Lahden kauppakamarin valitsema. 88; 50.

MÄLKÄ, AARNE, Johtaja, Länsi-Uudenmaan kauppakamarin valitsema. 00; 53.

NUOTIO, NIILU, VT, Toimitusjohtaja, Turun kauppakamarin valitsema. 96; 50.

RAIKKALA, ARMAS ARVI WILHO, Ekon., Kauppaneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 96; 50.

REENPÄÄ, HEIKKI, Ekon., Professori, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 96; (36) 50.

RUUSKANEN, LAURI PIETARI, Kauppaneuvos, Tampereen kauppakamarin valitsema. 93; 50.

TAKKI, UUNO KRISTIAN, KTK, LaL, KTT h.c., Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 01; (47) 50.

TOIKKA, OSMO AKSELI, FM, KTK, Pohjoismaiden Yhdyspankin toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 00; 56.

TOIVONEN, AARNE LEONARD, Ekon., Kauppaneuvos, Oulun kauppakamarin valitsema. 94; 50.

TUOMAS-KETTUNEN, MAGNUS ERIK, LOK, Toimitusjohtaja, Vaasan kauppakamarin valitsema. 16; 54.

VARANKO, ERKKI VILHO PERTTELI, KTM, Johtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 04; 54.

VAINIO, EVALD, Kauppaneuvos, Keski-Pohjanmaan kauppakamarin valitsema. 98; 53.

VARTIAINEN, OSMO JOHANNES, Ekon., Konsuli, Kuopion kauppakamarin valitsema. 10; 50.

WIHURI, ANTTI TAAVETTI, KTT h.c., Merenkulkuneuvos, Liikesivistysrahaston valitsema. 83; (38) 50.

VIIMA, EERO JALMARI, KTM, Pääjohtaja, Helsingin Kauppakamarin valitsema. 07; 57.

VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 08; 50.

VIRTANEN, ARTTURI JULIUS, Ekon., Kauppaneuvos, Toimitusjohtaja, Liikesivistysrahaston valitsema. 90; 50.

Hallitus.

Puheenjohtaja: HIRVONEN, EINO, KTK, KTT h.c., Toimitusjohtaja. 02; (46) 50.

Varapuheenjohtaja: VIRKKUNEN, MATTI SAMULI, VT, Kansallis-Osake-Pankin pääjohtaja. 08; 50.

CALONIUS, OLLI SAKARI, Ekon., Toimitusjohtaja. 11; 50.

HELENIUS, LAURI SAKARI, TkT h.c., Dipl.ins., Vuorineuvos. 87; 50.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT, KTT h.c., Professori, Kauppakorkeakoulun rehtori. 93; (39) 50.

KAUPPI, KALLE, FM, MOT, Professori, Kauppakorkeakoulun vararehtori. 92; 52.

KIRVES, LAURI KALervo, KTM, Toimitusjohtaja. 14; 50.

NURMELA, ILMO OLAVI, KTM, Toimitusjohtaja. 03; 54.

SAARINEN, SEVERI MIKAEL, Ekon., Toimitusjohtaja. 05; 50.

Rehtori.

HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR

Professori

Opettajaneuvoston, Laajennetun opettajaneuvoston ja Opettajakunnan puheenjohtaja.

Rehtori lokakuun 18 p:stä 1952.

Vararehtori.

KAUPPI, KALLE

Professori

Vararehtori lokakuun 29 p:stä 1952.

Kauppakorkeakoulun Kannatusosakeyhtiö.

Johtokunta.

Puheenjohtaja Alwar Niklander, jäsenet herrat Eino Hirvonen, Matti Virkkunen, Kaarlo Hildén, Kalle Kauppi, Lauri Kirves, Olli Caloniuss, Severi Saarinen ja Ilmo Nurmela.

Opettajakunta.

Varsinaiset professorit.

- KIVIKOSKI, ERNST ENSIO, FT. (Talousmatematiikka). 91; 28.
 KAUPPI, KALLE, FM, MOT. (Kauppaoikeus). 92; 29.
 RANINEN, HUUGO VALTER, KTL, LaT. (Liiketaloustiede II). 99; 39.
 HILDÉN, KAARLO THORSTEN OSKAR, FT, KTT h.c., Helsingin yliopiston dosentti. (Talousmaantiede). 93; (21) 46.
 SAARIO, MARTTI KAARLO, KTT. (Liiketaloustiede I). 06; 48.
 HEINÄNEN, BERNHARD (PEKKA), FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppakemia ja tavaraoppi). 04; 50.
 TAMMINEN, MIKKO KUSTAA, FT. (Kansantaloustiede). 13; 50.
 VIHMA, VÄINÖ GÉZA, LaT, Helsingin yliopiston dosentti. (Kauppaoikeus). 07; 52.
 VIRKKUNEN, JOHAN HENRIK, KTT, KHT. (Liiketaloustiede I). 17; 55.
 ROSSI, TARU REINO KAI, FT. (Kansantaloustiede). 19; 57.
 Liiketaloustiede II:n toinen professorinvirka on täyttämättä.

Apulaisprofessorit.

- MATTILA, KAARLO SAKARI, FT. (Talousmatematiikka ja tilastotiede). 15; 57.
 Liiketaloustieteen apulaisprofessorin virka on täyttämättä.

Dosentit.

- KAITILA, ESA HEIKKI, FT, Turun Kauppakorkeakoulun professori. (Liiketaloustiede I). 09; 46. Virasta vapaa.
 ALANEN, AULIS JOHANNES, FT, Yhteiskunnallisen korkeakoulun professori, Helsingin yliopiston dosentti. (Taloushistoria). 06; 54. Virasta vapaa.
 TARKIAINEN, TUTTU VILJO, FT, Yhteiskunnallisen Korkeakoulun professori. (Valtio- ja yhteiskuntaoppi). 12; 54.
 TELARANTA, KAARLO ARMAS, LaT. (Kauppaoikeus). 15; 54.
 HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, Lehtori. (Liiketaloustiede I). 22; 57.

Lehtorit.

- RANTAVAARA, IRMA IRENE, FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Englanninkieli). 08; 45.
 PENTTILÄ, ERKKI AULIS, FT. (Englanninkieli). 08; 48.
 LOUHIJA, JARL ALBIN, FL. (Kotimaiset kielet). 08; 48.

- TERÄS, JALMARI JOHANNES (HANNU), FM. (Saksankieli). 07; 49.
 HAKAMIES, REINO SEVERI, FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Ranskankieli). 17; 50.
 VIRTANEN, UNTO KALERVO, KTT. (Liiketaloustiede I). 10; 50.
 PUUKARI, ARVO LAURI JOHANNES, KTL. (Myynti- ja mainosoppi). 12; 53.
 KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT. (Liiketaloustiede II). 19; 53.
 VAIVIO, FEDI LENNART, KTL. (Kansantaloustiede). 27; 54.
 LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT. (Saksankieli). 22; 54.
 ERÄMETSÄ ERIK HARALD, FT, Helsingin yliopiston dosentti. (Englanninkieli). 19; 55.
 SEVELIUS, MARTIN, FM. (Ruotsinkieli). 13; 55.
 VIERIKKO, ERKKI, FK. (Espanjankieli). 24; 56.
 HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT. (Liiketaloustiede I). 22; 56.
 Venäjänkielen lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut LYYTINEN, ARVO ERKKI, Eversti evp. 91; 49.
 Englanninkielen neljäs lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut BINHAM, PHILIP FRANK, MA. 24; 53.
 Saksankielen kolmas lehtorinvirka on täyttämättä. Sitä on hoitanut VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEPH CURTSON, FK. 23; 53.

Vakinaiset opettajat.

- KALLIONIEMI, SOLMU OUTERI, FM. (Pikakirjoitus). 13; (36) 55.

Opettajat.

- HANGASJÄRVI, RUTH ANNA KATARIINA. (Konekirjoitus). 99; 45.
 GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN MARY, BA. (Englanninkieli). 05; 49.
 Virasta vapaa.
 PEITSO, JUKKA TAPANI, FM, MA. (Espanjan- ja portugalinkieli). 17; 51.
 NORKO-TURJA, ELVI SIRKKA-LIISA, FM. (Englanninkieli). 11; (49) 52.
 KAIKKO, JOHANNES, FT, Vanh. lehtori. (Talousmaantiede). 93; 53.
 NENONEN, AARRE VILHO, FM. (Ruotsinkieli). 17; 53.
 VUORINEN, ELSA MARIA, FM. (Englanninkieli). 08; 54.
 BECKER, MARGARETHA, FM, Lehtori. (Ruotsinkieli). 19; 54.
 NURMINEN, LAILA, FM. (Englanninkieli). 11; 54.
 HILDÉN, BROR ERIK, FM, Lehtori. (Saksankieli). 84; (38) 54.

ANTTILA, JARMO, FK. (Ranskankieli). 30; 54.
 LAINE, NAIMI, FM. (Saksankieli). 04; 55.
 HOMI, MARTTA ELISABET, Fm. (Ruotsinkieli). 07; 56.
 MIKKELI, VOITTO MIKAEL (MIKKO), FM. (Taloushistoria). 24; 57.
 ARNOLD, KIRSTI, FM, ekon. (Englanninkieli). 16; 57.

Assistentit.

JUTILA, JUKKA HELJO, FM. (Kauppakemia ja tavaraooppi). 23; 50.
 AHLSTEDT, KARL LEO, KTM. (Liiketaloustiede II). 29; 53.
 TUOMINEN, RISTO KALEVI, KTM. (Liiketaloustiede II). 19; 53.
 MUUKKANEN, PERTTI JUHANI, LaL. (Kauppaoikeus). 27; 54.
 GRANÖ, OLAVI JOHANNES, FT. (Talousmaantiede). 25; 54.
 PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTM. (Kansantaloustiede). 28; 54.
 MANNINEN, JOUKO JUHA, FM. (Talousmatematiikka). 28; 54.
 AIRAMO, MARTTI MAUNO, KTM. (Liiketaloustiede II). 27; 55.
 LASSILA, JAAKKO SAKARI, KTM. (Kansantaloustiede). 28; 55.
 SAARSALMI, MEERI MARJATTA, Ekon., Doctor of Business Administration. (Liikketaloustiede II sekä taloushistoria). 23; 55.
 SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTM. (Liikketaloustiede II). 28; 55.
 DROCKILA, LAURI MAUNO JUHO, LaL, VT. (Kauppaoikeus) 18; 56.
 Vt. LAMPPU, AILI IRJA, Ekon. (Liiketaloustiede I). 21; 55.
 Vt. ARTTO, EERO VEIKKO, Ekon. (Liiketaloustiede I). 30; 56.

Eläkkeellä olevat opettajat ja virkailijat.

KEKKONEN, SAIMA, konekirjoituksen opettaja. 79; sai eläkkeen 45.
 FORSBERG, NAIMA VIKTORIA, englanninkielen lehtori. 84; täysin-palv. 48.
 VIRTANEN, NIILLO PAAVO, FM, kirjastonhoitaja. 05; sai eläkkeen 56.

Viran- ja toimenhaltijat.

Korkeakoulun sihteeri ja taloudenhoitaja.

TARPILA, OLLI PERTTI, VT. 19; 51.

Kanslerin sihteeri.

KASKIMIES, MAURI MIKA KULLERVO, KTT. 19; (49) 50. Virasta vapaa. Vt. TARPILA, OLLI PERTTI, korkeakoulun sihteeri. 19; 57.

Kanslia.

TASKINEN, ELLI MARIA, VTM, Kamreeri. 06; 50.
 MÄKIPÄÄ, SYLVI ANNA-KRISTIINA, Kanslisti. 05; 50.
 TAMMINEN, TAIMI ELINA, Kanslisti. 25; 50.
 KAARTOTIE, ARJA AINIKKI, Kanslisti. 19; 52.

Kirjasto.

TERÄ, TAIMI RAUHA, FM, Kirjastonhoitaja. 00; 56.
 NURKKALA, AINO LEMPI LAHJA, VTM, Kirjaston amanuenssi. 04; 27.
 KAINULAINEN, JOHANNES KULLERVO, FM, Kirjaston amanuenssi.
 13; 53.
 JALAVA, AILI KYLLIKKI, FM, Kirjaston amanuenssi. 10; 54.
 WEGELIUS, PIIRKKO ONERVA, FK, Kirjastoapulainen. 29; 51.

Laboratorio.

KAINULAINEN, YRJÖ, Laboratoriomestari. 16; 53.
 MYLLYRINNE, SULO KULLERVO, Laboratorioapulainen. 36; 52.

Vahtimestarit.

NURMI, AARNE ANSHELM, Ylivahtimestari. 96; 50.
 SUNDSTRÖM, JOHAN EDVIN, Vahtimestari. 15; 53.
 TUPPURAINEN, UNO ANDERS, Vahtimestari. 31; 56.

II. Yleisiä tietoja.

Opiskelijain lukumäärä.

Heinäkuun 31 päivänä 1956 päättyneen hakuajan kuluessa korkeakoulun varsinaisiksi oppilaiksi ilmoittautui 589 ylioppilasta (edellisenä vuonna 549), joista ensisijaisesti ekonomin tutkinnon suorittajiksi 371 (miehiä 298, naisia 73) ja kirjeenvaihtajan tutkinnon suorittajiksi 218 (miehiä 2, naisia 216). Hakijoista hyväksyttiin yhteensä 295 eli 50.1 %. Hyväksytyistä oli ekonomin tutkintoa opiskelevia 205, joista miehiä 180 ja naisia 25, sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa opiskelevia 90, kaikki naisia. Kertomusvuoden päättyessä oli korkeakoulussa varsinaisia oppilaita yhteensä 917 edellisen vuoden vastaavan luvun ollessa 865.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon suorittajiksi on kertomusvuoden aikana hyväksytty 85 henkilöä, joista ekonomeja 71, dipl.insinöörejä 3, yliopiston lainopillisen loppututkinnon suorittaneita 7, valtiotieteen maistereita ja kandidaatteja 1, metsänhoitajia 2, agronomeja 1. Lukukauden päättyessä oli kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa opiskelevia 326; edellisen lukuvuoden päättyessä vastaava luku oli 308.

Kertomusvuoden aikana on ekonomin tutkinnon suorittanut 165 opiskelijaa, kirjeenvaihtajan tutkinnon 34 opiskelijaa, kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon 17 henkilöä.

Kanslerin virka.

Kanslerina on koko lukuvuoden ajan toiminut prof. *Bruno Suviranta*. Koska hänen toimikautensa päättyi toukokuun 31 päivänä 1957, laajennettu opettajaneuvosto kokoontui huhtikuun 29 päivänä suorittaakseen ehdollepanon viran täyttämiseksi 5-vuotiskaudeksi 1957—62. Ensimmäiselle ehdokassijalle laajennettu opettajaneuvosto asetti viran nykyisen haltijan, prof. *Suvirannan*, toiselle sijalle Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen ent. johtajan, professori FT *Alf Emil*

Tudeerin. Kokouksessaan toukokuun 11 päivänä korkeakoulun hallitus valitsi kansleriksi toukokuun 31 p:nä 1962 päättyväksi toimiajaksi prof. *Bruno Suvirannan*. Tasavallan Presidentti vahvisti vaalin toukokuun 24 p:nä.

Rehtorin ja vararehtorin virat.

Rehtorina on kertomusvuoden ajan ollut prof. *Kaarlo Hildén*, vara-rehtorina prof. *Kalle Kauppi*. Rehtori nautti sairaslomaa huhtikuun 1 p:stä toukokuun 18 p:ään, jona aikana vararehtori hoiti rehtorin tehtävät. Rehtorin ja vararehtorin samanaikaisesti ottaessa osaa pohjoismaiseen rehtorikonferenssiin Göteborgissa marraskuun lopulla vt. rehtorina toimi kanslerin määräyksen nojalla prof. *Ensio Kivikoski*.

Sen johdosta, että rehtorin ja vararehtorin toimikaudet päättyivät toukokuun 31 p:nä, laajennettu opettajaneuvosto kokoontui huhtikuun 11 p:nä suorittamaan ehdollepanon virkojen täyttämiseksi 3-vuotiskaudeksi 1957—60. Nykyisen rehtorin ilmoitettua käyttävänsä hyväkseen perussääntöjen 22 §:n 4 mom:n suomaan oikeutta ja kieltäytyvänsä ehdokkuudesta, laajennettu opettajaneuvosto asetti ensimmäiselle ehdokassijalle vararehtori prof. *Kalle Kaupin*, toiselle prof. *Pekka Heinäsen* ja kolmannelle prof. *Henrik Virkkusen*. Huhtikuun 16 p:nä kansleri nimitti rehtoriksi prof. *Kalle Kaupin* ja vararehtoriksi prof. *Pekka Heinäsen* kesäkuun 1 p:nä 1957 alkavaksi 3-vuotiskaudeksi.

Korkeakoulun hallinto.

Korkeakoulun valtuuskunta on kertomusvuoden aikana kokoontunut kaksi kertaa.

Syyskokouksessaan marraskuun 16 p:nä valtuuskunta käsitteli ja hyväksyi talousarvion vuodeksi 1957. Hallituksen jäseniksi tammikuun 1 p:nä 1957 alkavaksi kolmivuotiskaudeksi se valitsi uudelleen erovuorossa olevat jäsenet, vuorineuvos *Lauri Heleniuksen*, toimitusjohtaja *Lauri Kirveksen* ja pääjohtaja *Matti Virkkusen*. Virallisten asiain jälkeen rehtori teki selkoa valtuuskunnan edellisen kokouksen jälkeen sattuneista virkanimityksistä ja muista huomattavista tapahtumista korkeakoulun piirissä. Välittömästi kokouksen päätyttyä prof. *Väinö Vihma* esitelmöi valtuuskunnan jäsenille oman tieteesnä, kauppaoikeuden opetusohjelmasta, tavoitteista ja tulevaisuuden suunnitelmista.

Vuosikokouksessaan maaliskuun 28 p:nä 1957 valtuuskunta valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1957 uudelleen kauppaneuvos *KTT Alvar Niklanderin* ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vuorineuvos

J. W. Waldenin. Hallituksen vuosikertomus hyväksyttiin, korkeakoulun tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin yksimielisesti vastuuvapaus. Vuoden 1957 tilejä tarkastamaan valittiin entiset tilintarkastajat: professori *Martti Saario*, johtaja KTM, KHT *Tyko Vanhala* sekä KTM, KHT *Olle V. Salmi*, jonka tehtävänä on toimia myös numerotarkastajana. Varatilintarkastajiksi valittiin samoin entiset, nimittäin kauppaneuvos KTM *Aulis Kauppinen* ja kauppaneuvos ekonomi *Arvi Raikkala*. Rehtorin estyneenä ollessa vararehtori *Kauppi* antoi selon-teen korkeakoulun toiminnasta valtuuskunnan syyskokouksen jälkeen. Kokouksen päätyttyä prof. *Mikko Tamminen* lyhyessä esitelmässä teki selkoa kansantaloustieteen asemasta Kauppakorkeakoulussa ja sen keskeisistä opetuksellisista kysymyksistä.

Kuoleman kautta ovat toimintavuonna poistuneet valtuuskunnan jäsenet vuorineuvos *Yrjö O. Riisla* helmikuun 26 p:nä ja professori *Kyösti Järvinen* maaliskuun 31 p:nä. Molemmat olivat hartaasti mukana korkeakoulun toiminnassa. Prof. Järvisestä on tämän vuosikertomuksen alussa muistokirjoitus. Vuorineuvos Riisla oli vuosikymmenien ajan maamme talouselämän ja taloudellisen järjestötoiminnan keskeisimpiä henkilöitä. Erityisen maininnan ansaitsee se työ, jonka hän suoritti maamme tukku- ja tähän kytkeytyvän tuontikaupan kehittämiseksi sekä kotimarkkinateollisuuden kilpailumahdollisuuksien parantamiseksi. Lukuisten yritysten toimintaan hän näiden johtolimiin kuuluen antoi merkittävän panoksen. Kauppakorkeakoulun valtuuskuntaan hän Helsingin kauppakamarin valitsemana kuului v:sta 1951 ja oli harvoin poissa kokouksista. Korkeakoulu säilyttää hänet kiitollisessa muistissa.

Vuorineuvos Riislan tilalle Helsingin kauppakamari on valinnut valtuuskuntaan pääjohtaja KTM *Eero Viiman*. Kaakkois-Suomen kauppakamari on eroa pyytäneen kauppaneuvos *Jukka Tammenoksen* tilalle valinnut edustajakseen toimitusjohtaja ekon. *Jouko Keräsen*. Muissa kohdin ei valtuuskunnan kokoonpanossa ole tapahtunut henkilövaihdoksia. Tammikuun 1 p:nä 1957 erovuoroon joutuneet jäsenet, pankinjohtaja *Armas Ahlqvistin* (Jyväskylän kauppakamari), toimitusjohtaja KTT *Eino Hirvoosen* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Kalle Kuusisen* (Liikesivistysrahasto), kauppaneuvos *Jussi Monosen* (Lahden kauppakamari), professori *Heikki Reenpään* (Liikesivistysrahasto), konsuli *Osmo Vartiaisen* (Kuopion kauppakamari) ja merenkulkuneuvos KTT *Antti Wihurin* (Liikesivistysrahasto) ovat asianomaiset järjestöt valinneet uudelleen valtuuskunnan jäseniksi kolmivuotiskaudeksi 1957—60.

Hallitus on kertomusvuoden aikana kokoontunut 8 kertaa. Perussääntöjen 20 §:n mukaisesti se on käsitellyt nimenomaan korkeakoulun hallintoon kuuluvia taloudellisia asioita. Kokouksessaan tammi-

kuun 31 p:nä hallitus valitsi puheenjohtajakseen v:ksi 1957 edelleen toimitusjohtaja KTT *Eino Hirvosen* ja varapuheenjohtajakseen samoin edelleen pääjohtaja VT *Matti Virkkusen*.

L a a j e n n e t t u o p e t t a j a n e u v o s t o on kokoontunut kaksi kertaa suorittaakseen ehdollepanon kanslerin, rehtorin ja vararehtorin virkojen täyttämiseksi.

O p e t t a j a n e u v o s t o on lukukausien aikana kokoontunut eräitä poikkeuksia lukuunottamatta joka perjantai. Lisäksi on pidetty muutamia ylimääräisiä kokouksia, mm. kesäloman aikana uusien oppilaiden valitsemista varten.

Virat ja toimet.

Kansantaloustieteen avoinna olleen professorinviran hakijat, FL *Veikko Halme* ja FT *Reino Rossi* olivat saaneet, niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, pätevyitymisaikaa lokakuun 17 p:ään 1956 saakka. Opettajaneuvoston kokouksessa marraskuun 16 p:nä esitettiin asiantuntijain, professorien *Lauri O. af Heurlinin*, *Hugo E. Pippingin* ja *Mikko Tammisen* lausunnot. Tämän jälkeen hakija Halme peruutti hakemuksensa. Hakija Rossi piti marraskuun 20 p:nä säädetyn koeluennon, minkä jälkeen opettajaneuvosto kokouksessaan marraskuun 30 p:nä teki virkaehdotuksensa, julisti hakija Rossin kelpoiseksi ja asetti hänet ehdolle avoinna olevaan virkaan. Päätöksellään joulukuun 31 p:nä kansleri nimitti FT *Taru Reino Kai Rossin* kansantaloustieteen professoriksi.

Niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, opettajaneuvosto kokouksessaan huhtikuun 20 p:nä 1956 päätti, että nimitykset liikelaskentaoppi ja kauppa- ja liikkeenhoito-oppi vanhentuneina ja epätarkoituksenmukaisina muutettaisiin siten, että edellinen oppiaine saisi nimekseen Liiketaloustiede I ja jälkimmäinen (josta poistettaisiin kauppatappaoppi) Liiketaloustiede II. Koska nimitysten muutokset vaativat järjestyssääntöihin vastaavia muutoksia, kansleri palautti asian opettajaneuvostolle. Sääntöjen muutokset suoritettiin kuluneen lukuvuoden aikana ja päätöksellään toukokuun 2 p:nä kansleri ne vahvisti. Kokouksessaan toukokuun 17 p:nä opettajaneuvosto päätti ehdottaa kanslerille, että avoinna oleva liiketaloustiede II:n (entisen kauppa- ja liikkeenhoito-opin) professorin virka viipymättä julistettaisiin haettavaksi sekä äänestyksen jälkeen, että sen oppialaksi määrättäisiin markkinointi ja jakelutalous. Sitten kun kansleri oli ehdotuksen hyväksynyt, virka julistettiin haettavaksi viimeistään kesäkuun 24 p:nä.

Professori *Kalle Kaupin* tultua nimitetyksi rehtoriksi kesäkuun 1 p:stä alkaen hänen opetus- ja kuulusteluvelvollisuuttaan hoitamaan on määrätty dosentti *LaT K. A. Telaranta*.

Kauppa- ja teollisuusministeriö oli marraskuun 12 p:nä 1955 tekemällä päätöksellä oikeuttanut korkeakoulun perustamaan syyskuun 1 p:stä 1956 alkaen talousmatematiikkaan ja tilastotieteeseen apulaisprofessorin viran. Tämän johdosta opettajaneuvosto kokouksessaan syyskuun 7 p:nä päätti pyytää Helsingin yliopiston matematiikan professorilta *FT Gustav Elfvingiltä* ja Henkivakuutusosakeyhtiö Suomen päämatematiikolta dosentti *FT Kari Karhuselta* asiantuntijalausuntoa Kauppakorkeakoulun vakinaisen dosentin *Sakari Mattilan* kelpoisuudesta apulaisprofessoriksi. Asiantuntijain lausunnot, jotka olivat myönteiset, saapuivat marraskuussa, minkä jälkeen opettajaneuvosto kokouksessaan joulukuun 7 p:nä päätti esittää kanslerille, että talousmatematiikan ja tilastotieteen vakinainen dosentinvirka muutettaisiin samojen aineiden apulaisprofessorin viraksi ja että dosentti *Mattila* nimitettäisiin sanottuun virkaan. Päätöksellään joulukuun 14 p:nä kansleri nimitti dosentti *Kaarlo Sakari Mattilan* talousmatematiikan ja tilastotieteen apulaisprofessoriksi.

Katsoen liiketaloustieteen opetuksen yhä kasvavaan tarpeeseen aineen professorit lokakuun 26 p:nä 1956 tekivät ehdotuksen, että opettajaneuvosto ryhtyisi toimenpiteisiin apulaisprofessorin viran perustamisesta mainittuun keskeiseen aineeseen. Opettajaneuvosto päätti kokouksessaan marraskuun 9 p:nä esittää kanslerille, että täyttämättä oleva yksi liiketaloustieteen lehtorinvirka muutettaisiin apulaisprofessorin viraksi ja että tämä viipymättä julistettaisiin haettavaksi. Tähän kansleri antoi suostumuksensa, ja kokouksessaan marraskuun 30 p:nä opettajaneuvosto päätti julistaa apulaisprofessorin viran haettavaksi viimeistään tammikuun 2 p:nä 1957. Määräajan kuluessa ilmoittautuivat hakijoiksi *KTT Jaakko Honko* ja *KTT, VT Jorma Pasanen*. Näistä viimeksi mainittu anoi vuoden lisäaikaa täydentääkseen pätevyyttään. Opettajaneuvosto myönsi kummallekin hakijalle pätevytymisaikaa tammikuun 2 p:ään 1958 saakka.

Käsitellessään Kauppa- ja teollisuusministeriölle annettavaa ehdotusta opetuksen tarpeista sinä kolmivuotiskautena, joka alkaa tammikuun 1 p:nä 1958, opettajaneuvosto yksimielisesti päätti ehdottaa, että v:sta 1950 täyttämättä oleva kauppakemian ja tavaraopin apulaisprofessorin virka muutettaisiin vaihtuva-alaiseksi ja että sen oppialaksi nyt määrättäisiin talousmaantiede, jossa opettajavoimien puute on hyvin suuri. Ministeriö ei ole vielä antanut päätöstä asiassa.

Samassa kolmivuotissuunnitelmassaan opettajaneuvosto päätti mi-

nisteriölle ehdottaa, että korkeakoululle varattaisiin oikeus erikoisanomuksen perusteella saada myöhemmässä vaiheessa muuttaa kansantaloustieteen lehtorinvirka saman aineen apulaisprofessorin viraksi, mikäli tämä osoittautuu tarpeelliseksi.

Niinkuin edellisessä vuosikertomuksessa on mainittu, päätettiin korkeakouluun syyskuun 1 p:stä 1956 lukien perustaa toinen liikelaskentaopin lehtorinvirka, joka jo sisältyi valtionapuun oikeuttavien virkojen luetteloon ja samoin valtuuskunnan vahvistamaan talousarvioon. Virkaa haki ainoastaan liikelaskentaopin assistentti KTT *Jaakko Honko*. Hankittuaan hakijan kelpoisuudesta asiantuntijalausunnot, jotka olivat myönteiset, opettajaneuvosto toukokuun 25 p:nä 1956 asetti hakijan ehdolle sanottuun virkaan. Päätöksellään heinäkuun 3 p:nä kansleri nimitti liikelaskentaopin (liiketaloustiede I:n) toiseen lehtorin virkaan KTT *Jaakko Hongon*.

Opettajaneuvoston kokouksessa tammikuun 25 p:nä 1957 kauppakemian ja tavaraopin professori teki ehdotuksen, että sanottuihin aineisiin perustettaisiin syyslukukauden 1957 alusta lukien lehtorin virka. Asiaa käsitellessään helmikuun 8 p:nä opettajaneuvosto päätti kanslerille esittää, että ehdotus toteutettaisiin siten, että kolmivuotiskauden 1955—57 valtionapuun oikeuttavista lehtorinviroista se, jonka opetusala oli jätetty määrittelemättä, varattaisiin mainittuun tarkoitukseen. Sitten kun kansleri oli antanut suostumuksensa tähän järjestelyyn, opettajaneuvosto päätti julistaa viran haettavaksi viimeistään maaliskuun 25 p:nä 1957. Määräajan kuluessa ilmoittautuivat hakijoiksi TeL *Erkki Aaltio*, FM *Jukka Jutila* ja FM *Aarne Veikko Toivonen*. Asiantuntijoiksi antamaan lausunnot hakijain pätevyydestä lupautuivat prof. *Walter Qvist* ja prof. *Erkki Leikola*. Toukokuun 17 p:nä hakijat pitivät säädetyt opetusnäytteet, joissa opettajaneuvoston jäsenten ohella molemmat asiantuntijat olivat saapuvilla. Asiantuntijain lausunnot esitettiin toukokuun 24 p:nä. Kokouksessaan toukokuun 29 p:nä opettajaneuvosto teki virkaehdotuksensa, julkisti hakijat *Aaltion* ja *Jutilan* kelpoisiksi sekä asetti ensimmäiselle sijalle hakija *Jutilan* ja toiselle sijalle hakija *Aaltion*.

Dosentti KTT *Reino Heino* on omasta pyynnöstään saanut eron kauppaja liikkeenhoito-opin dosentintoimestaan syyskuun alusta 1956 alkaen. Dosentti, prof. *Esa Kaitilalle* kansleri on myöntänyt vapautuksen luennoimisvelvollisuudesta lukuvuodeksi 1956—57, samoin dosentti, prof. *Tuttu Tarkiaiselle* syyslukukaudeksi 1956, samoin dosentti, prof. *Aulis J. Alaselle* kalenterivuodeksi 1957. Prof. Tarkiaisen virkaloman aikana valtio- ja yhteiskuntaopin opetuksesta huolehti opettajaneuvoston määräyksen nojalla FT *Olavi Seitkari*. Prof. Alasen virka-

loman aikana taloushistorian luennoista huolehti opettajaneuvoston määräyksen nojalla FM *Mikko Mikkeli*, prof. Alasen itse edelleen hoitaessa kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa suorittavien kuulustelut.

Opettajaneuvoston kokouksessa toukokuun 17 p:nä esiteltiin lehtori KTT *Jaakko Hongon* anomus, että hänet nimitettäisiin liiketaloustiede I:n dosentiksi. Hakijan tieteellistä pätevyyttä arvostelemaan valittiin professorit *Martti Saario* ja *Henrik Virkkunen*, jotka toukokuun 24 p:nä jättivät lausuntonsa. Samana päivänä hakija piti säädetyn koeluennon. Tämän ja asiantuntijain puoltavien lausuntojen perusteella opettajaneuvosto päätti kanslerille ehdottaa, että hakija nimitettäisiin anomaansa dosentintoimeen. Päätöksellään toukokuun 28 p:nä kansleri nimitti KTT *Jaakko Hongon* liiketaloustiede I:n dosentiksi.

Ylimääräisenä englanninkielen opettajana on kevätlukukaudella toiminut FM, ekon. *Kirsti Arnold*. — Saksankielen ylimääräiseksi opettajaksi lukuvuonna 1957—58 on määrätty FT *F. M. O. Nikolowski*.

Oikeusneuvos LaT *Antti Hannikainen* ja apulaisoikeuskansleri, dosentti LaT *Eero Manner* on määrätty lukuvuonna 1957—58 johtamaan kumpikin yhtä kauppaoikeuden seminaariryhmää.

Lehtori, kanslerin sihteeri KTT *Mika Kaskimies* on ulkomaanmatkan takia nauttinut virkavapautta kevätlukukauden 1957. Opetuksesta ovat tänä aikana huolehtineet aineen muut opettajat, kanslerin sihteerin tointa on oman virkansa ohella hoitanut korkeakoulun sihteeri VT *Olli Tarpila*.

Kauppaoikeuden assistentiksi rehtori on nimittänyt LaI, VT *Lauri Drockilan* kesäkuun 1 p:stä 1956 lukien kolmen vuoden ajaksi.

Valtion apurahat tieteenharjoittajille.

Varttuneita tieteenharjoittajia varten osoitettiin korkeakoululle kolmivuotiskaudeksi 1957—59 kaksi apurahaa. Hakemusten perusteella kansleri päätöksellään lokakuun 19 p:nä antoi mainitut apurahat prof. *Mikko Tammiselle* ja prof. *Väinö Vihmalle*.

Nuoria tieteenharjoittajia varten osoitettiin korkeakoululle vuodeksi 1957 viisi apurahaa. Hakemusten perusteella kansleri opettajaneuvoston ehdotuksen mukaisesti antoi apurahat FT *Olavi Granölle*, KTM *Jouko Paakkaselle*, FM *Jouko Manniselle*, KTM *Jaakko Lassilalle* ja KTM *Risto Tuomiselle*, jotka kaikki toimivat korkeakoulun assistenteina.

Opetusministeriön Kauppakorkeakoululle vuodeksi 1957 varaaman 80,000 mk:n suuruisen tutkimusstipendin, joka on tarkoitettu lisensiaatin tai tohtorin tutkintoa varten opiskeleville, opettajaneuvosto on antanut assistentti KTM *Martti Särkisillalle*.

Valtion opintolainarahasto.

Valtion opintolainarahaston neuvottelukunnassa on Kauppakorkeakoulua edelleen edustanut prof. *Pekka Heinänen*. Hänen varamiehenään on ollut prof. *Mikko Tamminen*.

Korkeakoulun opintolainautakunnassa ovat opettajakunnan edustajina edelleen olleet prof. *Huugo Raninen* puheenjohtajana, henkilökohtaisena varamiehenään lehtori *Irma Rantavaara*, ja prof. *Pekka Heinänen*, henkilökohtaisena varamiehenään prof. *Väinö Vihma*. Ylioppilaskunnan edustajana on ollut yliopp. *Jukka Parhiala*, varamiehenään yliopp. *Raimo Lintuniemi*. Lautakunnan sihteerinä on toiminut KTM *Risto Tuominen*.

Kauppakorkeakoulun tutkintojen pätevyys valtionvirkoihin.

Sen johdosta, että useassa yhteydessä on viime vuosina voitu todeta, että ekonomin tutkinto voimassa olevien säännösten mukaan ei ole antanut samaa kelpoisuutta eräisiin valtion virkoihin kuin muissa korkeakouluissa suoritettut, siihen rinnastettavat tutkinnot, vaikka on saattanut olla kysymys viroista, joiden hoitamisessa nimenomaan kaupalliset tiedot olisivat tarpeen, korkeakoulun hallitus kokouksessaan marraskuun 1 p:nä kehoitti opettajaneuvostoa harkitsemaan kysymystä ja ryhtymään toimenpiteisiin asiantilan korjaamiseksi.

Kehoituksen johdosta opettajaneuvosto kokouksessaan marraskuun 2 p:nä päätti asettaa toimikunnan, jonka tuli perinpohjin tutkia asiaa paitsi ekonomien myös kirjeenvaihtajien ja kauppat.kandidaattien osalta sekä tehdä ehdotukset käytännöllisiksi toimenpiteiksi. Opettajaneuvoston käsityksen mukaan toimikunnan ehdotukset saisivat suuremman kantavuuden, jos toimikuntaan kuuluisi korkeakoulun omien edustajien ohella myös Kauppa- ja teollisuusministeriön, Svenska Handelshögskolanin ja Ekonomijärjestöjen yhteistyövaliokunnan edustajia. Mainitut yhteisöt suhtautuivat asiaan myönteisesti. Kauppakorkeakoulu valitsi omasta puolestaan edustajikseen prof. *Kalle Kaupin* ja lehtori *Fedi Vaivion*. Kauppa- ja teollisuusministeriö nimesi edustajakseen ministeriön nuoremman hallitussihteerin VT *Martti Nevalaisen*, Ekonomijärjestöjen yhteistyövaliokunta toimistopääll. ekon. *Paavo Rantasen*, Svenska Handelshögskolan vararehtori, prof. *Curt Olssonin* ja varalle VT *Göran Westerlundin*. Ensimmäisessä kokouksessaan toimikunta valitsi puheenjohtajakseen hallitussihteerin Nevalaisen sekä otti sihteerikseen ekon., DBA *Meeri Saarsalmen*. Työn laajuudesta johtuen toimikunta ei vielä ole saanut mietintöään valmiiksi; se valmistunee kuluvan kalenterivuoden aikana.

Kauppakorkeakoulujen välinen yhteistoiminta.

Marraskuun 21—23 p:nä 1956 kokoontuivat Göteborgissa sikäläisen kauppakorkeakoulun kutsusta pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen rehtorit ja vararehtorit. Kokous oli järjestyksessä viides — aikaisemmat ovat olleet Helsingissä 1947, Tukholmassa 1949, Kööpenhaminassa 1951 ja Bergenissä 1953. Kauppakorkeakoulua edustivat rehtori prof. *Kaarlo Hildén* ja vararehtori prof. *Kalle Kauppi*. Samanaikaisesti pidettiin Göteborgissa kauppakorkeakoulujen talousmaantieteen opettajien kokous, jossa Kauppakorkeakoulua edusti assistentti FT *Olavi Granö*.

Vakiintuneen tavan mukaisesti annettiin rehtorikonferenssin ensimmäisessä kokouksessa selonteot korkeakoulujen tärkeimmistä tapauksista, nimityksistä, opetusohjelman muutoksista, uusista tutkintovaatimuksista jne. edellisen konferenssin jälkeen; Kauppakorkeakoulun puolesta esitti selonteon rehtori *Hildén*. Samana päivänä oli kongressin osanottajille sekä ylioppilaille ja asianharrastajille järjestetty »estraadikeskustelu» pohjoismaisista yhteismarkkinoista ja näiden mahdollisuuksista. Alustajina olivat ent. ministeri *B. Dahlgaard* Kööpenhaminasta, prof. *Erling Petersen* Oslost ja filtohtori *Sven Ohlön* Göteborgista. Keskusteluun ottivat sitäpaitsi osaa prof. *Odal Stadius* Helsingistä ja prof. *Knut Rodhe* Tukholmasta. Keskustelu tapahtui hyvin myönteisessä hengessä, joskin myöskin (varsinkin Norjan taholta) korostettiin niitä vaikeuksia, jotka ovat onnistumisen tiellä.

Suurta huomiota omistettiin kauppakorkeakoulujen yhteistoiminnan tehostamiselle. Göteborgin kauppakorkeakoulun rehtorin, prof. *Hadar Berglundin* alustama kysymys yhteistyön kehittämisestä järjestelmällisen opettajain vaihdon puitteissa herätti laajan keskustelun, jossa esitettiin varteenotettavia näkökohtia. Alustajan ehdotuksen mukaan pohjoismaiset kauppakorkeakoulut vuosittain samaan aikaan järjestäisivät »pohjoismaisen viikon», jonka aikana suoritettaisiin opettajain vaihtoa pohjoismaisten korkeakoulujen kesken. Ehdotus sai paljon kannatusta, mutta kokous katsoi, että lopullista päätöstä ei voitu tehdä ennenkuin ehdotus on ollut eri korkeakoulujen opettajaneuvostojen käsiteltävänä. Toinen kysymys koski pohjoismaista ylioppilasvaihtoa, jonka alusti prof. *Kaarlo Hildén*. Kysymys on tullut päiväjärjestykseen ylioppilaskuntien aloitteesta. Joskin kokous katsoi, että ylioppilasjärjestöjen ehdottamat vaihdon muodot eivät joka suhteessa ole parhaat mahdolliset, se antoi aloitteelle varauksettoman kannatuksen; eri korkeakoulujen puolesta vakuutettiin stipendiaattien olevan tervetulleita. Kööpenhaminan kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen prof. *Max Kjaer-Hansen* esitteli elokuussa 1955 Tanskassa kokoontuneiden

pohjoismaisten liiketaloustieteilijäin rehtorikonferenssille osoittaman julkilausuman, joka sai yksimielisen kannatuksen. Sen mukaan nim. liiketaloustieteilijäin erikoiskonferenssin pitäisi kokoontua suunnilleen joka neljäs vuosi ja pohjoismaisia tutkimuksia tulisi suorittaa ja julkaista yhteisvoimin.

Kokouksessa käsiteltiin edelleen useita yhteisiä ajankohtaisia kysymyksiä, kuten korkeakouluopettajien julkisia tehtäviä (näihin nähden varsinkin Bergenin opettajat ovat ylikuormitettuja), kauppakorkeakoulujen mahdollisuuksia antaa teknillistä opetusta, opetusohjelman erikoistamista varhaisasteista alkaen sekä opettajien palkkatasoa eri pohjoismaissa. Keskustelut näistä kysymyksistä olivat antoisia, mutta luonnollisista syistä ne eivät päätyneet yhteisiin kannanottoihin, vaan olivat luonteeltaan informatiivisia.

Viimeisessä istunnossa prof. *Walter Qvist* lausui Turun molempien kauppakorkeakoulujen puolesta seuraavan kokouksen tervetulleeksi Turkuun keväällä 1959.

Päivät omistettiin kokouksille, mutta illat oli varattu yhdessäoloon juhlien, teatterikäyntien ja retkeilyjen muodossa. Ensimmäisenä kokouspäivänä Göteborgin kauppakamari oli kutsunut konferenssin osanottajat naisineen juhlapäivällisille Grand Hoteliin, seuraavana päivänä Göteborgin kauppakorkeakoulu järjesti aulassaan juhlan, jossa uusi kansantaloustieteen professori Harald Dickson asetettiin virkaansa ja jossa uudet siviiliekonomit saivat diplomiinsa; tilaisuutta seurasivat juhlapäivälliset Pörssitalossa. Päättäjäiset pidettiin n. 40 km:n päässä kaupungista sijaitsevassa Hindåsin matkailuhotellissa.

Maantieteilijäin kokouksen neuvotteluista FT *Olavi Granö* on vuosikertomusta varten antanut seuraavat tiedot:

Maantieteilijöiden kokouksessa olivat Pohjoismaiden eri kauppakorkeakoulujen edustajina läsnä prof. *Axel Sømme* Norjasta, dos. *Aage Aagesen* Tanskasta, prof. *William William-Olsson*, prof. *Olof Jonasson* ja dos. *Sven Dahl* Ruotsista sekä prof. *Ilmari Hustich*, leht. *Birger Ohlson* ja FT *Olavi Granö* Suomesta. Ensimmäisenä kokouspäivänä pohdittiin mahdollisuutta järjestää yhteispohjoismaisia retkeilyjä. Kokous katsoi, että mikäli maantieteen opetuksen yhteydessä järjestetään retkeilyjä, on toivottavaa, että myös muutamille muiden pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen opiskelijoille voitaisiin tarjota mahdollisuus osallistua niihin. Niinikään keskusteltiin talousmaantieteellisten laitosten työskentelyn suuntaamisesta silmälläpitäen vuoden 1960 kansainvälistä maantieteellistä kongressia, joka tällä kertaa pidetään Tukholmassa Pohjoismaiden toimiessa yhteisesti isäntänä. Seuraavana kokouspäivänä

vertailtiin maantieteen opetusta ja asemaa eri kauppakorkeakouluissa. Kokouksen osanottajat esittivät katsauksen maantieteen opetukseen eri kauppakorkeakouluissa. Tällöin todettiin pääpiirteinen yhdenkaltaisuus. Toisaalta ilmeni, että erittäinkin Tanskassa mutta myös Suomessa talousmaantieteen asema opetussuunnitelmassa on heikompi ja opettaja-voimien määrä vähäisempi kuin muissa Pohjoismaissa. Lopuksi käsiteltiin kauppakoulujen ja -opistojen maantieteen opettajien pätevyysvaatimuksia ja kauppakorkeakoulujen merkitystä kyseisen opettajakunnan kasvattajana. Kysymyksen alusti Ruotsin kouluhallituksen edustaja rehtori *Ivar Åstrand*.

Ulkomaisia luennoitsijoita.

Amerikan Fulbright-stipendiohjelman puitteissa Kauppakorkeakoulu ja Svenska Handelshögskolan saivat yhteisesti koko lukuvuodeksi 1956—57 luennoitsijaksi University of Coloradon kansantaloustieteen professorin *Reuben Zubrowin*. Koko lukuvuonna 1956—57 prof. Zubrow piti molempien korkeakoulun opiskelijoille, lähinnä III vuosikurssin oppilaille ja kandidaatin tutkintoa opiskeleville, luentosarjan aiheesta »National Income and Employment Analysis» sekä johti seminaariharjoituksia kandidaatin tutkintoa varten opiskeleville aiheesta »Contemporary Economic Theory».

Syyskuun 17—21 päivinä 1956 vierailivat Kauppakorkeakoulussa samanaikaisesti Tukholman kauppakorkeakoulun professorit *Trygve Paulsson Frenckner*, *Folke Kristensson* ja *Gunnar Westerlund*. Vierailun aikana he pitivät korkeakoulun opettajille ja tutkijoille tarkoitetun seminaarisarjan liiketaloustieteen tutkimusongelmista sekä kukin ylioppilaille tarkoitetun luennon. Seminaariharjoituksiin oli kutsuttu myös Svenska Handelshögskolanin opettajia, ja luennoista oli ilmoitettu Svenska Handelshögskolanin oppilaille sekä lehdistön välityksellä asianharrastajille.

Ylioppilaille pidettyjen luentojen aiheina olivat: prof. *Gunnar Westerlund*, »Socialpsykologiska synpunkter på företaget»; prof. *Folke Kristensson*, »Nyare konkurrensformer och företagens politik»; prof. *Trygve Paulsson Frenckner*, »Internprestationer och företagsekonomisk instrumentforskning». Neljän kaksoistunnin pituisen seminaarin puitteissa käsiteltiin seuraavia probleemoja: 1) »Operationsanalys och företagsekonomisk instrumentforskning»; 2) »Några aktuella FFI-projekt (speciellt design av projekt som innebär dekription och hypotestestning men ej instrumentkonstruktion)»; 3) »Några problem inom forsknings-

arbetets organisation (för den individuella forskaren, för forskargruppen och för ett forskningsinstitut)» ja 4) »Problem vid användning av vissa, främst statistiska metoder i ekonomiska forskningsprojekt».

Korkeakoulun kutsumana piti Nürnbergin kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen professori *Victor Jungfer* syyskuun 25 p:nä julkisen luennon aiheesta »Vom Nutzen und von den Grenzen der National-ökonomie» ja syyskuun 26 p:nä luennon aiheesta »Wandlungen des Unternehmerbegriffs im 20. Jahrhundert».

Korkeakoulun kutsumana piti amerikkalainen professori *Maurice I. Mandell* marraskuun 19—21 p:nä kuusi luentoa (englanniksi) Yhdysvaltain mainonnan ajankohtaisista kysymyksistä.

Korkeakoulun kutsumana piti Tukholman kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen professori *Nils Wästhagen* joulukuun 12 p:nä julkisen luennon aiheesta »Omskrivningar och investeringar».

Korkeakoulun kutsumana piti Hannoverin teknillisen korkeakoulun maantieteen professori *Wilhelm Evers* maaliskuun 27 p:nä julkisen luennon aiheesta »Standortsprobleme der Industrie Niedersachsens».

Kaikkiin mainittuihin luentoihin kutsuttiin asianharrastajat sanomalehdistön välityksellä tervetulleiksi.

Lahjoitukset.

Kauppakorkeakoulu on lukuvuoden aikana saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset: Eevi ja Eemil Tannisen Säätiö 200.000: —, Suomen Sähkötukuliikkeiden Liitto r.y. 10.000: —, Rautatiekirjakauppa Oy. 100.000: —, Oy. Liikemainonta Ab. 100.000: —, Helsingin Osakepankki 200.000: —, Naisekonomit r.y. 5.000: —, Opintoyhtiö Mainos-Junior 10.000: —, Oy. Pohjoismaiden Yhdyspankki 200.000: —.

Oy. Bradma Ab. on lahjoittanut korkeakoululle Bradma merkkisen osoitepainokoneen sekä sitä varten 2000 levyä.

Aktiebolaget Addon toimitusjohtaja *Hugo Agrell*, Malmö, on lahjoittanut Addo-X 63412 merkkisen kirjanpitokoneen.

Moore Mc Cormac Linesin lahjoittamilla varoilla on korkeakouluun USA:sta hankittu Bell & Howell merkinen magnetofoni sekä Print-O-Max merkinen korttimonistekone.

Kirjasto on saanut vastaanottaa useita lahjoituksia, joista tehdään selkoa toisessa yhteydessä.

Kauppakorkeakoulu pyytää esittää arvoisille lahjoittajille kunnioittavat kiitoksensa.

Stipendivarat.

Seuraavassa esitetään rahastojen pääomat 1. 1. 1957 siihen saakka kertyneine korkoineen. Miten korkovaroja on stipendeinä jaettu vuonna 1956, selostetaan jälempänä, luvussa VII.

Professori W. Bonsdorffin rahasto oli 2.831.859: — ja korot 234.624: —. Rahastosta julistettiin haettavaksi 115.000: —.

Herman Otto Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 47.875: — ja korot 10.094: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 10.000: —.

Rudolf Geselliuksen stipendirahaston pääoma oli 33.915: — ja korkovarat 17.561: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 17.500: —.

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahaston pääoma oli 97.858: — ja kertyneet korot 8.549: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 8.500: —.

Donovan Hjelmmanin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 6.282: —.

Kauppaneuvos Osk. Huttusen stipendirahaston pääoma oli 135.020: — ja kertyneet korot 7.770: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi 7.700: —, mikä summa jaettiin.

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahaston pääoma oli 5.500.000: —. Rahaston korkovarat olivat 412.640: —, joista julistettiin haettavaksi 412.000: —, mikä jaettiin.

Kauppakorkeakoulun Naistoimikunnan keräyksen stipendirahasto, pääoma 2.000.000: —. Rahaston korkovarat olivat 160.000: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 160.000: —.

Kauppakorkeakoulun opettajien stipendirahaston pääoma oli 100.000: — ja korkovarat olivat 5.115: —. Näistä julistettiin tänä keväänä korkeakoulun opettajien haettavaksi 5.000: —, mikä summa jaettiin.

Kilpiä Oy:n rahaston pääoma 1.038.753: — ja korot 55.936: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 55.000: —.

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahaston pääoma oli 150.000: —. Rahaston korot olivat 9.717: —, joista julistettiin haettavaksi ja jaettiin 9.500: —.

Konttoritekniikan palkintorahaston pääoma oli 16.300: — ja kertyneet korot 4.022: —, josta annettiin seminaaripalkintoina 4.000: —.

Maanviljelysneuvos Alfred Kordelinin stipendirahaston pääoma oli 285.319: — ja korot olivat 19.006: —, joista tänä keväänä julistettiin haettavaksi ja jaettiin 19.000: —.

Kauppaneuvos Juho Lallukan muistorahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 94.722: — ja stipendeiksi käytettävät korot 5.925: —. Korkovaroista julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 6.000: —.

Kauppaneuvos K. H. Lehtisen stipendirahaston pääoma oli 161.860: — ja korot 22.244: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 22.000: —.

Liikemainonta Oy:n lahjoitus 100.000: — julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Kauppaneuvos I. Lindforsin rahasto, pääoma 2.000.000: — ja korot 150.000: —, joka summa julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Luentosarjan rahaston pääoma oli 382.492: —. Rahastosta annettiin stipendeinä 157.926: —.

Kauppaneuvos P. A. Luostarisen stipendirahaston pääoma oli 500.000: — ja korkovarot 26.646: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendeinä haettavaksi ja jaettiin 26.000: —.

Opintoyhtiö Mainos Juniorin lahjoitus 10.000: — annettiin palkintona.

Kauppaneuvos Otto A. Malmin stipendirahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 30.305: — ja käytettävissä olevat korot 7.865: —, josta annettiin seminaaripalkintoina 7.800: —.

Oy Mars Ab:n stipendirahaston pääoma oli 240.984: —. Rahaston korot olivat 18.524: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendeinä haettavaksi ja jaettiin 18.500: —.

Tukkukauppias S. Mäntysen rahaston pääoma oli 500.000: — ja korkovarot 244.655: —. Korkovaroja ei vielä voida käyttää.

Naisekonomit r.y:n lahjoitus 5.000: — annettiin palkintona.

Olga ja J. Nissisen stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 54.937: —.

V. P. Nurmilahden muistorahaston pääoma korkoineen oli 803.037: —.

Anni ja Samuli Pajarisen rahasto oli vuoden vaihteessa 55.756: —.

Gustav Pauligin stipendirahaston pääoma oli 1.050.000: — ja korot 59.131: —. Julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 59.000: —.

Pohjolan stipendirahaston pääoma oli 233.232: — ja korot 14.608: —, joista tänä keväänä 14.500: — julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin.

Rautatiekirjakauppa Oy:n ja Suomalaisen kirjakaupan lahjoitus 100.000: — julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahaston pääoma oli vuoden vaihteessa 60.974: — ja korkovarot 4.619: —, joista tänä keväänä julistettiin stipendinä haettavaksi ja jaettiin 4.600: —.

Elin ja Evert Viktor Sellgrenin stipendirahaston pääoma oli 132.450: — ja kertyneet korot 12.958: —, josta julistettiin haettavaksi ja jaettiin 13.000: —.

Kauppaneuvos A. Sergejeffin stipendirahaston pääoma oli 2.433.009: —. Korkovarot eivät vielä ole korkeakoulun käytettävissä.

Oy G. W. Sohlberg Ab:n stipendirahaston pääoma oli 49.640: — ja korkovarot 3.361: —.

Senaattori Otto Stenrothin rahaston pääoma oli 15.000.000: — ja stipendinä käytettävät voittovarot 2.950.000: —. Hakemusten perusteella jaettiin 2.333.880: —.

Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahaston pääoma oli 1.517.347: — ja korkovarot 88.550: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä matka-stipendinä haettavaksi ja jaettiin 88.000: —.

Talous-Osakekaupan stipendirahaston pääoma oli 315.323: — ja käytettävissä olevat korot 15.412: —. Koroista julistettiin haettavaksi 15.400: —, mikä summa jaettiin.

Tampereen Säästöpankin rahaston pääoma oli 6.785: — ja korot 798: —.

Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoitus 200.000: — julistettiin haettavaksi ja jaettiin.

Knut Wallinin stipendirahaston pääoma korkoineen oli vuoden vaihteessa 27.613: —.

Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen rahasto oli vuoden vaihteessa 103.260: — ja korot 5.655: —. Rahastosta julistettiin tänä keväänä stipendinä haettavaksi ja jaettiin 5.600: —.

Weilin & Göösin stipendirahasto oli vuoden vaihteessa 2.938.985: — ja korkovarot 171.354: —. Rahastosta jaettiin palkintoina seminaari-kirjoituksista ja laudaturtutkielmista 171.000: —.

Kirjasto.

Kirjaston nidosmäärä oli vuoden 1956 lopussa n. 35,000. Hankinta-kirjaan on viety 2,150 nidosta, joista ostamalla on saatu 655 ja lahjoituksina 1,495. Asla-varoilla tilattuja kirjoja on saatu 248 nidosta. Vuoden 1957 Asla-varojen jaossa kirjasto sai \$ 950: —. Huomattavimmista lahjoittajista mainittakoon lisäksi eri maiden lähetystöt, kansleri *Bruno Suviranta*, Oy Alkoholiliike Ab, Eduskunnan kirjasto, Forskarnas kontaktorgan, Handelshochschule St. Gallen, Handelshögskolan i Göteborg, Handelshögskolan i Stockholm, Handelshøjskolen i København, Helsingin yliopiston kirjasto, toim.joht., kauppat.maist. *Einar Inkeroinen*, Liiketaloudellinen tutkimuslaitos, Norges handelshøyskole, kauppat.tri *Jorma Pohjanpalo*, Suomen metalliteollisuusyhdistys, Suomen pankki, Tilastollinen päätoimisto, Ulkoasiainministeriö, United States Information Center, Valtion teknillinen tutkimuslaitos, dipl.ins. *K. Vesterinen* ja Åbo Akademi.

Monet koti- ja ulkomaiset viranomaiset, oppilaitokset, liike- ja teollisuuslaitokset, kauppakamarit, pankit, liitot, yhdistykset ja tutki-

muslaitokset ovat lahjoittaneet kirjastolle toimintakertomuksensa ja muita julkaisujaan.

Lukusali on ollut avoinna lukukausien aikana klo 9—20 kaikkina muina arkipäivinä paitsi lauantaisin, jolloin kirjasto on suljettu klo 14. Lainaus- ja yleisönpalveluosasto oli kevätkaudella 1956 avoinna klo 9—16 ja syyslukukaudella 1956 klo 9—20. Kesä- ja elokuussa kirjasto ja lukusali olivat avoinna klo 15—20 muulloin, paitsi lauantaisin.

Vuoden aikana annettiin kirjastosta kotilainoja 6,386 nidosta. Lisäksi lainattiin kirjoja ilman kuittia lukusalissa ja korkeakoulun muissa huoneissa käytettäväksi. Aikakauslehtikiertoon otti osaa 44 koulun opettajaa ja virkailijaa, joilla kiersi 345 erilaista aikakauslehteä. Koti- ja ulkomaiden kirjastoista on lainattu kirjoja ja aikakauslehtiä tutkijoiden käytettäväksi.

Paitsi kirjoja, on kirjastossa kortitettu sellaiset aikakauslehtiartikkelit, joissa on valmiit UDK-numerot. Maantieteellistä kortistoa on kartutettu. Kirjastossa olevasta espanjalaisesta kirjallisuudesta on toimitettu monistettu luettelo. Koska UDK:n lyhennetty laitos hakemistoineen on ilmestynyt suomeksi, ei systemaattisen kortiston asiasanahakemistoa enää ole tarpeellista laajentaa samassa määrin kuin aikaisemmin. Kirjaston uutuushankinnoista ilmestyi vuoden aikana 8 tiedotusta, joita on lähetetty 170 yksityiselle henkilölle ja laitokselle.

Syksyllä 1956 kirjasto sai valojäljennelaitteen, jolla on otettu jäljenteitä etupäässä korkeakoulun oman henkilökunnan käyttöön.

Kirjastoon ovat edelleen olleet sijoitettuina Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan ja Suomalaisten kemistien seuran kirjastot.

Kirjastoon tuli vuoden 1956 aikana seuraavat 347 aikakauslehteä (125 kotimaista ja 222 ulkomaista), joista tähdellä merkityt on saatu lahjaksi.

Kotimaiset aikakauslehdet

Affärsekonomisk revy. Hfors

*Aika ja mies. Hki

*Alkoholipolitiikka. Hki

*Alkoholipolitik. Hfors

*Arkkitehti. Hki

*Asutustoiminnan aikakauskirja. Hki

*Audiovisuaalinen aikakauskirja. Hki

*Bank of Finland. Monthly bulletin. Hki

*City. Stockmannin henkilökuntalehti.
Hki

Defensor legis. Hki

*Ekonomi. Hki

Ekonomiska samfundets tidskrift. Hfors

*FAO:n tiedotuksia. Hki

*Finlands handel med Skandinavien.
Hfors

*Finnische Handelsrundschaу. Hki

*Finnish paper and timber. Hki

*Finnish trade review. Hki

*Finskij torgovyi žurnal. Hki

*Ford-utiset. Hki

*Friitalan nahkalastuja. Pori

*Helsingin ekonomit r.y. Hki

*Hotelli- ja ravintolalehti. Hki

*Kansallis-Osake-Pankki. Kuukausikatsaus. Hki

- *Kansallis-Osake-Pankki. Taloudellinen katsaus. Hki
- *Kansamme talous. Hki
- Kansantaloudellinen aikakauskirja. Hki
- *Kauppakamarilehti. Hki
- *Kauppatietoja. Hki
- *Kauppias. Hki
- *Kelloseppälehti. Hki
- Kirjastolehti Hki
- *Konsumentbladet. Hfors
- Kontorsvärlden. Hfors
- *Kotiteollisuus. Hki
- *Kuluttajain lehti. Hki
- *Köpmannen. Hfors
- Lakimies. Hki
- *Lakimies ja yhteiskunta. Hki
- *Leipuri. Hki
- Liiketaito. Hki
- *Liiketaloudellinen aikakauskirja. Hki
- Liiketalous. Hki
- *Maalaiskunta. Hki
- *Maataloustieteellinen aikakauskirja. Hki
- *Maataloustilastollinen kuukausikatsaus. Hki
- *Mainostaja. Hki
- *Mainosviesti. Hki
- *Me kaikki. Hki
- Mercator. Hfors
- *Merenkulkuhallituksen tiedonantoja. Hki
- *Mesikämmen. Kotka
- *Metos-utiset. Hki
- *Metsälehti. Hki
- Metsätaloudellinen aikakauslehti. Hki
- *Myllykosken paperitehdas oy:n henkilökuntalehti. Myllykoski
- Myyjä ja myymälä. Hki
- *Myyntimiehet. Hki
- *Nahka ja kenkä. Hki
- *Navigator. Hki
- *Neuvostoliitto. Hki
- *Nykytekstiili. Hki
- *Osuuskassalehti. Hki
- *Osuuskauppalehti. Hki
- *Osuusliike. Hki
- *Paperi ja puu. Hki
- *Pikakirjoituslehti. Hki
- *Rakennustaito. Hki
- *Rautakaupan uutiset. Hki
- *Rautatieliikenne. Hki
- *Revista comercial de Finlandia. Hki
- *Revue commerciale de Finlande. Hki
- *Rikollisuutta vastaan. Hki
- *Sairaala. Hki
- Sosiaalinen aikakauskirja. Hki
- Sosialistinen aikakauslehti. Hki
- Suomen kemistilehti. Hki
- *Suomen kirjakauppalehti. Hki
- Suomen lehdistö. Hki
- *Suomen osuustoimintalehti. Hki
- Suomen puutalous. Hki
- *Suomen tukkukauppa. Hki
- *Suomen työ. Hki
- *Suomen virallinen tilasto. Pankkitilasto. Kuukausijulkaisu. Hki
- *Suomen virallinen tilasto. Ulkomaankauppa. Kuukausijulkaisu. Hki
- *Säästöpankki. Hki
- Talouselämä. Hki
- Tehostaja. Hki
- Teknillinen Aikakauslehti. Hki
- *Tekstiili-Ville. Hki
- *Teollisuuslehti. Hki
- *Teollisuusliitto tiedoittaa. Hki
- *Teollisuus-Palon tiedonantoja. Hki
- *Teollisuussanommat. Hki
- Terra. Hki
- Tidskrift utgiven av Juridiska föreningen i Finland. Hfors
- *Tielehti. Hki
- *Tiiliteollisuus. Hki
- *Tiklas. Hki
- *Tilastokatsauksia. Hki
- *Tilastollisia kuukausitietoja Helsingistä. Hki
- *Työn äärestä. Hki
- *Työtoveri. Hki
- *Työväenvakuutus. Hki
- *Unitas. Hki
- *Uutisia Kiinasta. Hki
- *Uutisia Neuvostoliitosta. Hki
- *Uutisia USA:sta. Hki
- *Vakuutussanomia. Hki
- *Valtakunnansuunnittelu. Hki
- *Valtiovarainministeriön kansantalousosaston suhdannesarjat. Hki
- *Varokeino. Julk. Tapaturmantorjuntayhdistys. Hki
- Verotus. Hki

*Viljelijä. Hki
 Virittäjä. Hki
 *Voima-vesti. Hki
 *Vuoriteollisuus. Hki
 *Yhdyslanka. Tampere
 *Yhdyspankin kuukausikatsaus. Hki

*Yhteishyvä. Hki
 *Yhteisvoimin. Hki
 *Yhtymän rumpu. Turku
 *YK:n uutisia. Hki
 Ylioppilaslehti. Hki
 *Yrittäjä. Hki

Ulkomaiset aikakauslehdet

ABC. Edición semanal aérea. Madrid
 The accountant. London
 Accounting research. London
 Acta sociologica. Khvn
 *L'activité littéraire. Paris
 Advanced management. New York
 Affärsekonomi. Sthlm
 Affärsvärlden. Sthlm
 *Aktuell statistik. Oslo
 The American economic review. Menasha, Wisc.
 The American journal of economics and sociology. New York
 *Amsterdamsche Bank. Quarterly review. Amsterdam
 Applied statistics. London
 Aussenwirtschaft. Zürich
 Balans. Sthlm
 *Banca nazionale del lavoro. Quarterly review. Rome
 *The Bank of Japan. Business report. Tokyo
 *The Bank of Japan. Economic statistics monthly. Tokyo
 *The Bank of Japan. Monthly economic review. Tokyo
 *Bankers og sparekassers balans. Khvn
 *Bankvärlden. Sthlm
 *Banque de Bruxelles. Quarterly review. Anvers
 *Barclays bank review. London
 *(Bary & Co.) Handelsmaatschappij
 H. Albert de Bary & Co. N. V. Market letter. Amsterdam
 *Die BASF. (Die Badische Anilin- und Sodafabrik.) Ludwigshafen
 Bedriftøkonomen. Oslo
 *Belgian Congo to-day. Brussels

Betriebswirtschaftliche Forschung und Praxis. Wolfenbüttel
 Bibliographic index. A cumulative bibliography of bibliographies. New York
 BIM library bulletin. (Publ. by the) British institute of management. London
 *Boletim estatístico. Rio de Janeiro
 *Books of the month. London
 Bulletin of the Oxford university of statistics. Oxford
 *Burroughs clearing house for bank and financial officers. Detroit
 *Business conditions. A review by the Federal reserve bank of Chicago. Chicago
 *Commercial letter. (Publ. by) The Canadian bank of commerce. Toronto
 Communication from the International association of university professors and lecturers. London
 Consumer reports. New York
 Cumulative book index. New York
 *Current literature. London
 *Danish foreign office journal. Commercial and general review. Khvn
 Det danske marked. Khvn.
 *Deutsche Bibliographie. Auswahl wichtiger Neuerscheinungen. Frankfurt/M.
 Deutsche Nationalbibliographie. Reihe A. Neuerscheinungen des Buchhandels. Leipzig
 Deutsche Nationalbibliographie. Reihe B. Neuerscheinungen ausserhalb des Buchhandels. Leipzig
 *Die deutsche Wirtschaft. Hrsg. von der Dresdner Bank Nachfolgeinstituten: Hamburger Kreditbank (etc.) Hamburg

- Distribution age. Philadelphia
 *District bank review. Manchester
 Econometrica. Chicago
 Economia internazionale. Genova
 Economic abstracts. Haag
 Economic bulletin for Asia and the Far East. Bangkok
 Economic bulletin for Europe. Geneva
 Economic geography. Worcester, Mass.
 The economic history review. London
 Economic journal. London
 Economica. London
 Économie appliquée. Paris
 The economist. London
 Ekonomen. Sthlm
 *Ekonomisk revy. Sthlm
 Ekonomisk tidskrift. Uppsala
 *Ekonomiskt forum. Göteborg
 Erdkunde. Bonn
 Erhvervsøkonomisk tidsskrift. Khvn
 *Federal reserve bulletin. Washington
 *FFI-rapporten för färgdetaljhandeln. Sthlm
 *FFI-rapporten för järnhandeln. Sthlm
 *FFI-rapporten för skodetaljhandeln. Sthlm
 *FFI-rapporten för textildetaljhandeln. Sthlm
 *The First national city bank of New York. Monthly letter: Business and economic conditions. New York
 *Ford times. Detroit
 Fortune. New York
 Geografiska notiser. Lund
 Geographical review. New York
 *The German economy. Hrsg. Hamburger Kreditbank. Hamburg
 *Globen, Sthlm
 *The guaranty survey. Publ. by the Guaranty trust company of New York. New York
 *Göteborgs bank. Konjunkturöversikt. Göteborg
 Harvard business review. Boston
 *IBM-nytt. Sthlm
 *IBM world trade news. New York
 The incorporated statistician. London
 *Index. Utg. av Svenska handelsbanken. Sthlm
 The Indian economic journal. Bombay
 Industria. Sthlm
 Industrielle Organisation. St Gallen
 *Industriförbundets meddelanden. Sthlm
 Info. Tidskrift för annonsörer, säljare och reklammän. Sthlm
 The international and comparative law quarterly. London
 *International financial news survey. Washington
 International financial statistics. Washington
 *The Israel export journal. Tel Aviv
 Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. Stuttgart
 The journal of accountancy. New York
 The journal of business. Chicago
 The journal of documentation. London
 The journal of economic history. New York
 The journal of industrial economics. Oxford
 The journal of marketing. Menasha, Wisc.
 The journal of political economy. Chicago
 Journal of retailing. New York
 Journal of the American statistical association. New York
 Journal of the Institute of actuaries. Cambridge
 Journal of the Royal statistical society. Ser. A. London
 Journal of the Royal statistical society. Ser. B. London
 Kommersiella meddelanden. Sthlm
 Kontorsvärlden. Sthlm
 *Kredietbank. Weekly bulletin. Brussels
 Kulturgeografi. Aarhus
 Kyklos. Basel
 *The lamp. New York
 The law quarterly review. London
 Library science abstracts. London
 *Livres de France. Paris
 *Les livres du mois. Paris
 *Lloyds bank review. London
 Management abstracts. London
 Management science. Baltimore
 The Manchester school of economic and social studies. Manchester
 Mathematica Scandinavica. Khvn
 Mercantilia. Aarhus

- *Metallen. Sthlm
- Metroeconomica. Trieste
- *Midland bank review. London
- Mitteilungen der Vereinigung
schweizerischer Versicherungs-
mathematiker. Bern
- *Mitteilungen für den Aussenhandel. Hrsg.
Berliner Bank. Berlin
- Moderna språk. Malmö
- *Der Monat in Wirtschaft und Finanz.
Hrsg. Schweizerischer Bankverein.
Basel
- *Monatsberichte der Bank deutscher
Länder. Frankfurt/M
- *Monthly bulletin of statistics. New York
- *Monthly review of the economic situation
in Denmark. Khvn
- Mundo hispánico. Madrid
- *Månedstatistikk over de norske private
aksjebanker og sparebanker. Oslo
- N. A. C. A. bulletin. Publ. by the National
association of cost accountants.
New York
- The national geographic magazine.
Washington
- *National provincial bank review. London
- Nationaløkonomisk tidsskrift. Khvn
- *Nederlandsche Handel-Maatschappij
N.V. Quarterly review. Amsterdam
- *The Netherlands industrial and commer-
cial. Amsterdam
- Neue Betriebswirtschaft. Heidelberg
- Die neueren Sprachen. Berlin
- *NIR. Nordiskt immateriellt rättsskydd.
Sthlm
- Nordisk försäkringstidsskrift. Sthlm
- *Norges bank. Bulletin. Oslo
- *Norwegian joint stock banks. Financial
review. Oslo
- *Note d'information sur les cours des
changes. (Publ. par) Banque française
du commerce extérieur. Paris
- *Notes sur la situation économique.
Etudes économiques. (Publ. par) Banque
française du commerce extérieur. Paris
- Office management. New York
- Operational research quarterly. London
- Operations research. Baltimore
- *Osaka economic papers. Osaka
- Oxford economic papers. Oxford
- Personaladministrativt index. Sthlm
- *Portugal. Lisboa
- Printers' ink. New York
- *Progressive grocer. New York
- Public finance. Amsterdam
- The quarterly journal of economics.
Cambridge, Mass.
- *Recherches. Bulletin d'information bib-
liographique et documentaire. Stras-
bourg
- Reklamnyheter. Sthlm
- The review of economic studies. Cambridge
- The review of economics and statistics.
Cambridge, Mass.
- *Review of the economic conditions in
Italy. Publ. by Banco di Roma. Rome
- *Revista brasileira de estatística. Rio de
Janeiro
- Revue de statistique appliquée. Paris
- Revue des Nations Unies. Paris
- Revue économique. Paris
- Revue française de science politique. Paris
- Sales management. New York
- The Scandinavian economic history
review. Sthlm
- *Das schweizer Buch. Zürich
- Schweizerische Zeitschrift für Volks-
wirtschaft und Statistik. Basel
- *Schweizerischer Bankverein. Bulletin.
Basel
- Science & society. New York
- Skandinavisk aktuarietidsskrift. Uppsala
- *Skandinaviska banken. Kvartalsskrift.
Sthlm
- Social research. New York
- *Société de banque suisse. Bulletin.
Bâle
- Sovjetskaja torgovlja. Moskva
- *Staatsbankrundschau. München
- Statistisk tidsskrift. Sthlm
- Statsøkonomisk tidsskrift. Oslo
- Svensk bokhandel. Sthlm
- Svensk handel. Sthlm
- Svensk juristtidning. Sthlm
- Svensk skattetidning. Sthlm
- Svensk trävarutidning. Sthlm
- Den svenska marknaden. Sthlm

- *Swiss bank corporation. Prospects.
Business news survey. Basle
- Things English. Sthlm
- *Think. New York
- Tide. The magazine of sales and advertising trends. Cincinnati
- Tidskrift för dokumentation. Sthlm
- Tidsskrift for rettsvitenskap. Oslo
- *Trends. (Publ. by the) Chemical corn exchange bank. New York
- *Unesco bulletin for libraries. Paris
- Die Unternehmung. Bern
- Die Weltwirtschaft. Kiel
- Weltwirtschaftliches Archiv. Hamburg
- *Venezuela up-to-date. Washington
- Westdeutsche Wirtschaft. München
- *Westminster bank review. London
- Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung. Berlin
- *Wirtschaftlicher Informationsbrief. (Hrsg.) Bayerische Staatsbank. München
- *Wirtschaftsbericht. (Hrsg.) Berliner Bank. Berlin
- *Wirtschaftsbericht (Hrsg.) Vereinsbank in Hamburg. Hamburg
- *Wirtschaftsdienst. Hamburg
- *Wirtschaftsdienst. English edition. Hamburg
- *Wirtschaftsnotizen. (Hrsg.) Schweizerische Bankgesellschaft. Bern
- Voprosy ekonomiki. Moskva
- Die Zeit. Hamburg
- Zeitschrift für Betriebswirtschaft. Berlin
- Zeitschrift für das gesamte Handelsrecht und Konkursrecht. Stuttgart
- Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft. Tübingen
- Zeitschrift für handelswissenschaftliche Forschung. Köln
- Zentralblatt für Mathematik und ihre Grenzgebiete. Berlin
- *Zürcher Kantonalbank. Vierteljahrsheft. Zürich
- *Økonomisk revy. Oslo
- Der österreichische Betriebswirt. Wien

III. Luennot ja harjoitukset kertomuskautena 1956–57.

A. KAUPPATIETEIDEN KANDIDAATIN TUTKINTOA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETTY LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Professori *Mikko Tammisen* — kevätlukukauden alusta lähtien yhdessä professori *Reino Rossin* kanssa — johtamissa ja lehtori *F. L. Vaivion* sekä assistenttien *Jaakko Lassilan* (syyslukukaudella) ja *Jouko Paakkasen* avustamissa seminaariharjoituksissa on pidetty seuraavat esitelmät:

Ev.luutn. *O. Wickstrand*, Saksan valuutanuudistus vuonna 1948; ekonomi *Asko Puranen*, Markkinain rakenne ns. takapajuisissa maissa ja sen vaikutus taloudelliseen kehitykseen; valt.maist., maat. ja metsät.kand. *Leo Salovaara*, Ovatko nykyisten kulutustutkimusten kohteet oikein valittuja?; kauppat.maist. *Jaakko Lassila*, Näkökohtia kansankirjanpitoteoriasta; *Heikki Jutila*, B.Sc., Mitä teitä devalvaatio vaikuttaa talousjärjestelmän sisäiseen hintatasoon?; ekonomi *Raimo Kiukas*, Kansainvälinen Pankki takapajuisten maiden kehityspankkina; ekonomi *Kari Peltola*, Korkoteorian kehitys vuosina 1936–1956; ekonomi *Y. O. Tähtinen*, Maamme voimatalouden tämänhetkinen tilanne.

Professori *Reino Rossi* on luennoinut kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskeleville kevätlukukaudella 2 v.t. raha- ja pankkiteorian keskeisistä kysymyksistä.

Professori *Reuben Zubrow*, Associate Professor of Economics, University of Colorado, joka on toiminut lukuvuoden 1956–57 Fulbright-luennoitsijana Kauppakorkeakoulussa ja Svenska Handelshögskolanissa, on johtanut koko lukuvuoden ajan kerran viikossa seminaaria, joka on ollut tarkoitettu kandidaatin tutkintoa varten opiskeleville. Seminaarin aihepiirinä on ollut »Contemporary Economic Theory» ja siinä on keskusteltu lähinnä eräistä uusista virtauksista mikroteorian alalla englantilaisella kielialueella (indifferenssianalyysi kysynnän teoriassa, welfaretaloustiede, taloudellinen keskittyminen ja monopoliteoria, epätäydellinen kilpailu ja oligopoli, marginalistisen hintateorian ja full cost-periaatteen välinen ristiriita, palkkateoria ja suunnitelmatalouden teoria).

B. EKONOMIN JA KIRJEENVAIHTAJAN TUTKINTOJA VARTEN OPISKELEVILLE PIDETTY LUENNOT JA HARJOITUKSET.

Kansantaloustiede.

Professori *Mikko Tamminen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella johdatusta kansantaloustieteeseen (hinta- ja yrityksen teoria, tuotannon-tekijäin hinnanmuodostus, valuuttakurssit ja valuuttapolitiikka, kansainvälisen kaupan teoria, pankki- ja luottoteoria, väestökysymys) sekä III vuosikurssilla 2 v.t. kevätlukukaudella kansainvälisistä taloudellisista suhteista, jolloin erityistä huomiota on kiinnitetty ajankohtaisiin kansainvälis-taloudellisiin kysymyksiin.

Professori *Tammisen* syyslukukaudella johtamissa ja assistenttien *Paakkasen* ja *Lassilan* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

III vuosikurssi. (Aihepiiri: talouspolitiikan päämäärät ja keinot):

Ahokas, Veikko, Täystyöllisyys ja inflaationvaara; *Halavaara, Paavo*, Tulonjaon tasoitamisen kansantaloudelliset vaikutukset; *Harju, Reijo*, Yritysverotus talouspolitiikan aseena; *Järvinen, Risto*, Lamakauden talouspolitiikka; *Salmi, Kalevi*, Ohjailuva vai rajoittava talouspolitiikka?; *Santalahti, Iiro*, Talouspolitiikan ongelma kapitalistisessa taloudessa; *Stenberg, Antero* (edellinen vuosikurssi, aihepiirinä suhdannevaihtelut ja taloudellinen kasvu), Väestön kasvu taloudellisen kehityksen edistäjänä; *Sälevaara, Jukka*, Voidaanko kartellilainsäädännöllä edistää kilpailua Suomessa?; *Tauriala, Pentti*, »Taloudellinen tasapaino»; *Vilanti, Kaarlo*, Mitä on täystyöllisyys?

Lehtori *F. L. Vaivio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella julkisen talouden budjettipolitiikan vaikutuksista käsitellen mm. budjettimenettelyä ja budjetin rakennetta, budjettipolitiikan vaikutusta kokonaiskysyntään, budjetin tasapainoitusongelmia ja näihin liittyviä normeja.

Lehtori *F. L. Vaivio* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla syyslukukaudella 3 v.t. ja kevätlukukaudella 3 v.t. johdatusta kansantaloustieteeseen käsitellen pääasiallisesti seuraavia kysymysryhmiä: peruskäsitteet, taloudellinen kiertokulku ja kansantulolaskelmat, kuluttajatalouden ja yrityksen teoria.

Lehtori *F. L. Vaivion* johtamissa ja KTM *Jouko Paakkasen* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat laatineet tutkielman ja pitäneet esitelmän.

III vuosikurssi. (Aihepiiri: kapitalismi, sosialismi, kommunismi):

Korpiranta, Timo, Yksityisyrityksiäisyys versus osuustoiminta; *Myllynen, Paavo*, Neuvostoliiton talouden kehitysprosessi; *Naumann, Hans*, Suomen sosialidemokraattisen puolueen taloudellinen ohjelma; *Pasanen, Pentti*, Marxin teoria; *Raja-Halli, Vesa*, Suunnitelmatalouden teoria; *Saarela, Pirkka*, Länsimainen sosialismi; *Sikström, P.-E.*, Neuvostotalouden toiminta; *Wikström, Eero*, Leninismistä ja stalinismistä.

II vuosikurssi. (Aihepiiri: Kansantulolaskelmat ja kansantaloudellinen kirjanpito):

Ahvonen, Pauli, Tableau Economique; *Hurmevirta, Mirjami*, Kansantulolaskelmien vertailukelpoisuus; *Hänninen, Erkki*, Kansanbudjetti ja huoltotase; *Kinnunen, Pentti*, Kansantulolaskelmien merkitys ja tarkoituksperät; *Lehmus, Aake*, Julkisen yrityksen perustamiseen johtavista syistä; *Lehmus, Mauri*, Towards Dynamic Economics; *Malmivuo, Kari*, Työllisyyden yleinen teoria; *Pietarila, Eero*, Kokonaiskysyntä ja sen muodostuminen kiertokulkumalleilla havainnollistettuna.

(Aihepiiri: »Labor Economics»):

Alenius, Pekka, Ammattiyhdistysliike ja markkinatalous; *Elomaa, Olavi*, USA:n ammattiyhdistysliike; *Hanste, Pekka*, Englannin ammattiyhdistysliike; *Hartomaa, Tero*, Teollistuvan yhteiskunnan sosiaaliset ongelmat; *Kirkas, Kalle*, Ammattiyhdistysliikkeen merkitys yhteiskunnassa; *Majander, Nils*, Collective Bargaining; *Mikkola, Keiri*, Yrityksen johdon vastuu ideologisena probleemana.

Assistentti KTM *Jaakko Lassila* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville II vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella ja professori *Reino Rossi* 2 v.t. kevätlukukaudella kansantaloustieteen esikurssia.

Professori *Reuben Zubrow* on luennoinut III vuosikurssin opiskelijoille 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella makrotaloudellista teoriaa käsitellen pääasiallisesti kansantulon ja työllisyyden määräytymistä.

Liiketaloustiede II (Kauppa- ja liikkeenhoito-oppi).

Professori *Huugo Raninen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla syys- ja kevätlukukaudella 3 v.t. kauppataivoista ja niihin liittyvistä kysymyksistä sekä liikeorganisaatiosta ja kaupan apuammateista. Kirjeenvaihtajan tutkintoa varten opiskeleville hän on II vuosikurssilla sekä syys- että kevätlukukaudella luennoinut 1 v.t. kauppataivoista.

Professori *Huugo Ranisen* johtamissa ja assistenttien KTM *Risto Tuomisen* ja KTM *Martti Airamön* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Alenius, Pekka, Konttoritehtävien johto ja valvonta eräissä suuryrityksissä; *Almi, Sakari*, Liikeorganisaation informaatiotoiminnan muodoista; *Autere, Seppo*, Kansainvälinen kauppakamari tehtävineen ja merkityksineen; *Haapalinna, Pertti*, Eräiden teollisuuslaitosten rahoituksen organisaatio; *Harlio, Raimo*, Konttoriin koh-

distuvat työntutkimukset; *Hinkkanen Esko*, Agentista ja agenttisopimuksesta; *Hyvönen, Martti*, Rinnastus eri organisaatiomuodoissa; *Jurvakainen, Martti*, Vähittäismaksukaupan pääoman tarve ja rahoituksen järjestely; *Järvinen, Martti*, Hallintotehtävien jaosta eräässä rautakaupassa; *Kangas, Rainer*, Hallintotehtävien jaon periaatteista eräässä tavaratalossa; *Kekäläinen, Pertti*, Tuontihuolinnasta ulkomaankaupassamme; *Koistinen, Kalevi*, Kompensaatio- ja parallellikaupat sekä niiden tekniikka; *Kotilainen, Reino*, Suomen merivakuutusyhtiöiden vakuutusehdot ulkomaankaupassamme tavarakuljetuksissa; *Kupainen, Helka*, Mainonta vientimarkkinoiden tukena; *Latomäki, Matti*, Eräiden keskusliikkeiden rahoituksen suunnittelu ja valvonta; *Merivirta, Kyllikki*, Pankit ulkomaankaupan rahoittajina; *Miikki, Leo*, IBM-reikäkorttikoneet ja reikäkorttimenetelmän käyttö konttoritöitä automatisoitaessa; *Mustonen, Olli*, Organisaatio-opillisista rakennekaavoista; *Nikkarinen, Marja*, Henkilökonttorin tehtävistä; *Pakarinen, Pertti*, Konttorihenkilökunnan toimeenotto; *Parhiala, Jukka*, Organisaation graafisista esitystavoista; *Pesonen, Pekka*, Konttoriteknilisiä tutkimuksia eräissä valtion elimissä; *Poutanen, Helge*, Johtajan auktoriteetin kehittämistä; *Prinkkilä, Pentti*, Komiteatyöskentelyn eduista ja haitoista; *Pulkkinen, Veikko*, Hallintotehtävien jaon periaatteista eräässä osuusliikkeessä; *Pälsi, Jouko*, Eri pääomalajit ja pääoman tarpeen määrittely; *Raitala, Simo*, Toimivan liikeyrityksen rahoituksen suunnittelu; *Rauhämäki, Heikki*, Konttorityöhön liittyvät kontrollitehtävät; *Ruusulehto, Lauri*, Top Management liikkeen hallinnossa; *Saarimaa, Olavi*, Palkkausjärjestelmistä etenkin myynnin kannalta tarkasteltuna; *Saarinen, Asko*, Fordin myyntiorganisaatio Suomessa; *Saarinen, Pertti*, Erään selluloosatehtaan osto-osaston yhteydet organisaation muihin elimiin; *Saarto, Jaakko*, Erään osuustoiminnallisen keskusliikkeen myyntiorganisaatiossa suoritetuista muutoksista; *Sahlman, Unto*, Rinnastustoiminnasta erään teollisuusyhtymän pääkonttorin piirissä; *Salojuuri, Jarkko*, Liikeyrityksen alkurahoitus; *Sammallahti, Jaakko*, Suomen Pankin, lisenssiviraston sekä kauppa- ja teollisuusministeriön yhteistyö tuontikaupassamme; *Santalahti, Iiro*, Työntekijäin kanssa käytävistä neuvotteluista; *Sonkeri, Esko*, Taylorin järjestelmästä; *Ståhlberg, Joel*, Erään teollisuuslaitoksen liikenneosaston yhteydet organisaation muihin elimiin; *Takala, Tapani*, Liikevaihtoveron vaikutus liikkeen rahoitukseen; *Tammisto, Antero*, Esimieskoulutuksen tärkeimmistä periaatteista; *Tiainen, Jouko*, Rekisteröintiperiaatteista konttorityössä; *Ukkonen, Jaakko*, Työntekijäin toimeenotosta.

Lehtori *Mika Kaskimies* on luennoinut syyslukukaudella II EK:lla pääkohtia kysyntäanalyysistä. Kevätlukukaudella leht. Kaskimiehen virkavapauden aikana luennoi lehtori *Arvo Puukari* jakelukaupan rakenteesta ja menetelmistä.

Lehtori KTT *Kaskimiehen* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aaltonen, Raimo, Agenttijärjestelmä tekstiilitavaroiden tuontikaupassa; *Haimakainen, Kauko*, Tukkukaupan kilpailun välineet; *Isaksson, Eva*, Pesupulverin valmistajien mainonnan käyttö vv. 1946—55; *Janhunen, Pertti*, Vähittäiskaupan kilpailun välineet; *Kekäläinen, Matti*, Radioteollisuuden mainonnan käyttö vv. 1946—55; *Pehkonen, Eino*, Agenttijärjestelmä kosmeettisten tuotteiden tuontikaupassa; *Pitkänen, Juhani*, Pienyritykset alihankkijoina metalliteollisuuden alalla; *Sälevaara, Jukka*, Hammastahna valmistajien mainonnan käyttö vv. 1946—55; *Valtari, Heikki*, Raaka-aineen tilauserän suuruuteen vaikuttavat tekijät.

Assistentti KTM *Leo Ahlstedtin* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aalto, Lea, Työluokitus; *Aulavuo, Veikko*, Tuotantokomitean alkuperäinen tarkoitus ja sen todellinen merkitys; *Haavikko, Raimo*, Kiinteistönvälityksestä; *Hakala, Markku*, Amerikkalaisen liikkeenjohdon erikoispiirteistä; *Hakkarainen, Ilkka*, Työviihtyvyydestä ja sen lisäämisestä; *Heikkilä, Esko*, Työntekijäkoulutus teollisuudessa; *Heinonen, Jorma*, Poissaoloista ja niiden syistä; *Himanen, Jaakko*, Sunila Oy:n tarveainevaraston organisaatiosta sekä saapuvan tavaran kiertokulku; *Ijäs, Lauri*, Myyntimiesten työhönottoperusteista; *Jukola, Esko*, Piirteitä puuvillatekstiilituotteiden kaupasta Suomessa; *Kaijansinkko, Martti*, Oma vai ulkopuolinen organisaatioasiantuntija; *Malmia, Tuula*, Tavaratalo vähittäiskauppamuotona; *Marjanen, Reino*, Ulkoisten yhteyksien hoidon järjestely yrityksessä; *Mikkola, Keiri*, Pätevyydenluokitus; *Mikkonen, Lauri*, Tutkimus Savonlinnaan suuntautuvan matkailun antamista tuloista kaupungissa toimiville yrityksille; *Määttä, Lennart*, Myyntimiesten tehtävänjaon perusteista; *Nieminen, Seppo*, Henkilökunta- ja työsuhteasioiden työnjako suuryrityksessä; *Nokkala, Lea*, Vastuualueista ja niiden selvittämisen menetelmistä; *Peltola, Antti*, Toimistotilan sisäinen suunnittelu ja rakenne; *Peranko, Pyry*, Kauppa-alueiden tutkimukset ja niiden merkitys myyntiorganisaatiolle; *Raatikainen, Matti*, Myyntimiesten palkkaustavoista; *Rantanen, Tuula*, Työhönottohaastattelut; *Salonen, Heikki*, Myymälämainonnasta ja sen tehokkuudesta; *Seppälä, Aulis*, Kollektiivinen liikkeenjohto; *Sirén, Martti*, Organisaation muuttamisesta ja siihen liittyvistä toimenpiteistä; *Tulonen, Marja*, Vähittäiskaupan aukioloaika ongelmana Helsingissä.

Assistentti KTM *Martti Särkisilta* on luennoinut lehtori *Mika Kaskimiehen* sijaisena kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella jakelutien rakennetekijöistä, kilpailuvälineistä ja niiden käytöstä sekä ostopaikan valintaan liittyvistä kysymyksistä.

Assistentti KTM *Martti Särkisillan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Ahdekivi, Arvi, Vähittäiskaupan Takaus Oy; *Annala, Heikki*, Tuontiremburseista; *Hakkarainen, Pirkko*, Matkaravinto Oy:n ostojen kontrolli ja organisaatio; *Jensen, Max*, Ahtausliikkeen toiminnasta erityisesti Mäntyluodon satamaa silmälläpitäen; *Karhu, Pentti*, Rauta- ja maantiekuljetusten yhteensopeuttamisesta; *Kuismanen, Antero*, Maanteiden kannattavuuslaskelmat; *Lammi, Veikko*, Kilpailun välineet maamme pankkitoiminnassa; *Latvala, Hellevi*, Rautateiden kuljetusvastuu; *Laulajainen, Risto*, Rautateiden tariffien diskriminointi; *Mannola, Kari*, Henkilösuhdekysymykset pankkilaitoksissa; *Nordström, Veli-R.*, Seisonta-aika, sen taloudellinen merkitys ja haittojen poistaminen; *Siekkinen, Matti*, Maamme puhelinliikenteen organisaatio; *Syrjä, Kalle*, Ruotsin pankkilaitoksen eroavuudet meikäläiseen verrattuna; *Toivonen, Pentti*, Tallettajien säästämistavat; *Vaarnavuo, Timo*, Osamaksukaupasta ja sen rahoituslaitoksista Suomessa; *Tumpmila, Mauri*, Osuuskassojen sijoittuminen ja keskittyminen.

Lehtori *Arvo Puukari* on luennoinut ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella liikeorganisaatioista ja 3 v.t. kevätlukukaudella liikkeen hoidosta. Vierailevina luennoitsijoina ovat esiintyneet mm. KTM *Esko Lappalainen*, professori *Maurice Mandell* ja päätoimittaja *Ale-Einari Riipinen*. *Pohjoismaiden Yhdyspankki* on järjestänyt pankkiopin luentosarjan sekä tutustumisen pankkitoimintaan pienissä opintoryhmissä ja *Vakuumusyhtiöiden Keskusliitto* luentosarjan yritysten vakuutuksista. Opetus-elokuvina on esitetty *Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön* sarjaa, *Yhdysvalloista* ja *Ruotsista* lainattuja erikoiskuvia ja »Executive Suite» (MGM).

Lehtori *Puukarin* johtamissa seminaariharjoituksissa ovat osanottajat kirjoittaneet monistettuja tutkielmia ja alustaneet keskusteluja seuraavista aiheista:

Autio, Oiva, Aineiston keruu markkinatutkimuksessa ja markkinatutkimus-haastattelija; *Hurmevirta, Mirjami*, Suomalaisen taidelasin myynti ja mainonta; *Itkonen, Tapio*, Ilmoitusten kuvittamisesta; *Kajander, Kalevi*, Täytekynien myynti ja mainonta Suomessa; *Karjalainen, Veikko*, Valokuva mainonnan palveluksessa; *Laiho, Matti*, Pesuaineiden myynti ja mainonta Suomessa; *Lassila, Raimo*, Nylonsukkien myynti ja mainonta Suomessa; *Mäkelä, Erkki*, Purjehdustarvikkeiden myynti ja mainonta Suomessa; *Parkkola, Seppo*, Veikkauksen myynnistä ja mainonnasta Suomessa; *Räsänen, Pertti*, Kassakoneiden myynti ja mainonta Suomessa; *Wahlgren, Ossi*, Tekstiilikriisistä.

Assistentti KTM *Martti Särkisillan* johtamissa seminaariharjoituksissa on syyslukukaudella käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet monistetun tutkielman ja pitäneet alustuksen:

Hyvärinen, Rauno, Autorenkaiden myynti ja mainonta maassamme; *Kärkkäinen, Airi*, The General Electric Company Ltd. of England sekä sen myynnistä ja mainonnasta; *Merivirta, Paavo*, Tärkeimpien ravintorasvojemme kulutuksen kehityksestä ja niiden välisestä kilpailusta; *Mäkilä, Eva*, Suomen rautatiemainonta; *Silvennoinen, Pirkko*, View-Master-stereovälineet sekä niiden myynti ja mainonta; *Taipale, Pekka*, Suomen lääketehtaiden mainonta; *Vainikainen, Olli*, Koirien ja niiden tarvikkeiden myynti ja mainonta Suomessa; *Wikström, Eero*, Helsingin ravintoloiden mainonnasta.

Myynti- ja mainosoppi.

Lehtori *Arvo Puukari* on luennoinut vapaaehtoisesti ilmoittautuneille ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoja suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella myynnin suunnittelusta ja hoidosta ja 2 v.t. kevätlukukaudella myyjien valinnasta ja koulutuksesta sekä III vuosikurssilla 2 v.t. syyslukukaudella myynnin johdosta ja 2 v.t.

kevätlukukaudella myyjäin johtamisesta ja myynnin erikoistapauksista. III vuosikurssin kaksi harjoitustuntia viikoittain on käytetty osaksi opintokäynteihin.

Vierailevina luennoitsijoina ovat esiintyneet mm. ekon. *Jaakko Saario* ja professori *Maurice Mandell*.

Liiketaloustiede I (Liikelaskentaoppi).

Professori *Martti Saario* on luennoinut ekonomintutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella kirjanpidon teoriaa, hallinnollista kirjanpitoa, liikeverotusta, liikevaihtoverotusta, taseanalyysia ja kirjaustekniikkaa sekä III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja kevätlukukaudella erikoistapauksia ja kirjanpidon organisaatiota. Luentoihin liittyviä harjoituksia ovat johtaneet assistentit *Irja Lamppu* ja *Eero Artto*.

Professori *Saarion* johtamissa ja ekonomi *Irja Lampun* tai *Eero Arton* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Arvola, Raimo*, Maatilan tuotosta; *Koski, Jorma*, Kiinteistö ja kiinteistötyöt liikevaihtoverotuksessa; *Mäkelä, Erkki*, Kantohintojen laskemisesta; *Riola, Anja*, Yleisradion teknillisen jaoston budjetin tarkkailusta; *Tammisto, Antero*, Kaksihintajärjestelmä; *Wahlgren, Ossi*, Sisäisestä tarkkailusta; *Väärä, Jouko*, Kustannusten etuoikeusjärjestyksestä tuloslaskennassa.

Kevätlukukaudella: *Borenus, Lauri*, Yhtyneet Paperitehtaat Oy:n Metsäosaston kirjanpidon liittyminen yhtiön muuhun kirjanpitoon; *Kemppinen, Veikko*, Yrityksen luottokykyisyyden tutkiminen; *Mattila, Veikko*, Puunkyllästyksen kannattavuudesta; *Perisalo, Asko*, Pääomanvähennys; *Pessa, Jorma*, Vapaaehtoiset autovakuutukset; *Reijonen, Tenho*, Tavaratilaukset ja tulo- ja omaisuusverotus; *Ritala, Seppo*, Verotusarvojen määrittämisestä; *Sallava, Pentti*, Kosken arvosta; *Takala, Tapani*, Oma käyttö ja sisäiset työt; *Tiainen, Martti*, Kirjanpidon kulku Pohjois-Savon Rautakauppa Oy:ssä; *Vilanti, Kaarlo*, Vekselikirjanpito Suomen Pankissa.

Professori *Henrik Virkkunen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella kustannuslaskennan ja teollisuuskirjanpidon perusteista ja III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella teollisuusyrityksen tilipuitteista, standardikustannuslaskennasta sekä yrityksen budjettitoiminnasta. Luentoihin liittyvien harjoitustehtävien suorituksessa ovat opiskelijoita ohjanneet ekonomit *Irja Lamppu* ja *Eero Artto*.

Professori *Virkkusen* johtamissa ja ekonomien *Irja Lampun* ja *Eero Arton* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Syyslukukaudella: *Holm, Reino*, Varastojen ja aineen käytön arvostustapoja; *Ikäheimo, Pauli*, Puutavaran hankinnan kirjanpito, erityisesti metsä- ja uittokustannusten kannalta; *Kantanen, Martti*, Kustannuslaskennan osuus tuotannon suunnittelussa ja valvonnassa; *Lecklin, Matti*, Lasiteollisuuden tuotekalkyyliit ja niiden tarkkailu jälkilaskennan avulla; *Lehtinen, Veikko*, Katetuottomenetelmän käyttömahdollisuudet pakkaustavarateollisuudessa; *Lillak, Ivar*, Palkanmaksu, palkkakirjanpito ja ainekirjanpito eräässä suuressa saksalaisessa metallitehtaassa; *Lindholm, Pentti*, Erään huoltokonttorin kirjanpito; *Parkiala, Jukka*, Vaihto-omaisuuden varastojen ja kiertonopeuden tarkkailu kauppaliikkeessä; *Puranen, Hannu*, Standardikustannuslaskennan soveltaminen sahateollisuuteen; *Tanskanen, Jussi*, Auto-osaston kustannustarkkailu.

Kevätlukukaudella: *Sinervä, Jorma*, Työkustannusten tarkkailu ja niissä käytettävät tilastot ja tunnusluvut; *Hanste, Pekka*, Reikäkorttimenetelmä ja sen soveltaminen teollisuusyrityksen palkanlaskentaan; *Jensen, Max*, Ahtausliikkeen kustannuslaskennan tehtävät ja muodot; *Jokinen, Reino*, Tuotekalkyyliit tuotteiden kannattavuuden arvostelun ja hintapolitiikan apuna trikooteollisuudessa; *Jouste, Veijo*, Autokorjaamon kustannuslaskennan järjestäminen töiden laskutusta, kustannustarkkailua ja lyhytkautista tuloslaskentaa varten; *Keckman, Heikki*, Sopivimpaan tilinpäätöksen ajankohtaan vaikuttavat tekijät; *Koskelainen, Heikki*, Kannattamattomien asiakasryhmien analysointi ja eliminointi tukkuliikkeessä; *Laitio, Heimo*, Finanssi- ja likviditeettibudjetin laatiminen; *Malmivuo, Kari*, Keskinäisen vakuutusyhtiön verotettavan tulon määrittämisestä; *Penttilä, Olli*, Sisäisen tilintarkastuksen luonteesta ja suhteesta ulkoiseen tilintarkastukseen; *Sahivirta, Martti*, Korjauskustannusten laskeminen ja tarkkailu paperitehtaassa.

Professori *Virkkusen* tai lehtori *Hongon* johtamissa ja ekonomien *Irja Lampun* tai *Eero Arton* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Kevätlukukausi: *Kettunen, Pertti*, Yhtymän tase ja sen tekeminen; *Laurila, Jaakko*, Tuotekalkyylien rakenne tuotevalikoiman ja kannattavuuden kannalta; *Lehmus, Aake*, Kustannusten merkitys julkisten yritystemme hintapolitiikassa; *Lihavainen, Aarno*, Perustamis- ja järjestelykustannukset ja niiden vähennyskelpoisuus liikeverotuksessa; *Mattila, Marjatta*, Controllerin asema ja tehtävät amerikkalaisessa yrityksessä; *Sourander, Raimo*, Miten liikepankki arvostelee ja valvoo luottoasiakkaansa maksukykyä; *Tuominen, Iiro*, Tukku liikkeen varaston kiertonopeuden tarkkailu, lisäämiskeinot ja vaikutus kannattavuuteen.

Lehtori KTT *Jaakko Honko* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 5 v.t. syys- ja kevätlukukaudella kirjanpidon perusteista sekä lyhyesti kustannuslaskennasta ja verotuksesta. Johtanut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla kirjanpidon harjoituksia.

Lehtori *Hongon* johtamissa ja ekonomi *Irja Lampun* tai *Eero Arton* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

S y y s l u k u k a u s i: *Halonen, Unto*, Erään autokoritehtaan kustannuslaskenta; *Itkonen, Tapio*, Erään tiilitehtaan kustannuslaskenta; *Janhunen, Pertti*, Käyttöomaisuuden korvaamisen suunnittelu; *Kekäläinen, Matti*, Monimymäläliikkeen kannattavuuden ja taloudellisuuden tarkkailu; *Kekäläinen, Pertti*, Tiliteorioista; *Kivikoski, Vuokko*, Kassatulojen kontrolli; *Kujala, Matti*, Teollisen liikkeen lyhytkautinen tuloslaskenta; *Mäkinen, Eero*, Itsepalvelumyymälän kannattavuudesta; *Salo, Seppo*, Yrityksen ostaminen.

K e v ä t l u k u k a u s i: *Harjula, Pekka*, Sivu- ja rinnakkaistuotteet kustannuslaskennassa; *Hinkkanen, Esko*, Reikäkorttijärjestelmästä; *Janatuinen, Keijo*, Koneen korvaamisen suunnittelu ja siihen sovellettu Pay-Off-Period-menetelmä; *Kauste, Risto*, Teollisuusyrityksen sijaintipaikan valinta; *Majander, Nils*, Osamaksukaupasta ja sen käsittelystä kirjanpidossa; *Mannermaa, Timo*, Autokuljetusten taloudellisuuden tarkkailusta tavarantoimittajan jakelukuljetuksissa; *Mutka, Antti*, Yrityksen vuosikertomuksista; *Nuorteva, Tapio*, Laskentatoimen tarkkailuraportit liikkeenjohdolle; *Nurmi, Olavi*, Sudet ja hukat metalliteollisuuden kustannuslaskennassa; *Railo, Erkki*, Erään yrityksen laskutus- ja perintärutiini; *Vänskä, Sulo*, Monimymäläliikkeen tulojen tarkkailu.

Lehtori KTT *Unto Virtanen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 5 v.t. kirjanpidon perusteista, vero-oikeudellisista kysymyksistä ja kustannuslaskennan perusteista. Luentoihin liittyvissä harjoituksissa on käytetty apuna oppikirjaa: *Unto Virtanen, Liikekirjanpito*.

Kauppaoikeus.

Professori *Väinö Vihma* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. sekä syys- että kevätlukukaudella siviili- ja kauppaoikeuden peruskysymyksistä (oikeusjärjestyksestä, elinkeino-oikeudesta, yhtiöoikeudesta, suhteesta kilpaileviin liikkeisiin, yleisestä sopimusoikeudesta ja yleisestä velvoiteoikeudesta) sekä III vuosikurssilla 3 v.t. sekä syys- että kevätlukukaudella kaupallisesta toimeksiannosta, työurakasta, työsopimuksesta, vakuutus sopimuksista, siviili-prosessin ja konkurssioikeuden perusteista sekä vero-oikeudesta.

Professori *Vihman* johtamissa ja assistentti, *LaL. P. J. Muukkosen* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Metsävainio, Jouni, Myyjän oikeudesta saada vahingonkorvausta, milloin irtaimen ostaja ei maksa hintaa määräaikana; *Ahokas, Veikko*, Huoneenvuokrasopimuksesta; *Isaksson, Eeva*, Suorituspaikasta irtaimen kaupassa; *Latva, Tuulikki*, Vähittäismaksukaupasta.

Professori *Kalle Kauppi* on luennoinut sekä syys- että kevätlukukaudella II vuosikurssilla kauppaoikeutta 2 v.t.

Prof. *Kaupin* johtamissa seminaariharjoituksissa, joissa *LaL. VT Lauri Drockila* on avustanut (osanottajia on ollut 2 ryhmää), on pidetty

harjoitukseksi yksi osakeyhtiön yhtiökokous kumpaisessakin ryhmässä sekä sitten erikseen keskustellen ja selittäen valaistu niitä kysymyksiä, jotka kokouksissa olivat esillä ja oppilaat ovat kirjoittaneet heille määrättyistä aiheista kukin tutkielman ja pitäneet siihen liittyvän esitelmän, joiden johdosta on keskusteltu. Seuraavat tutkielmat on hyväksytty:

Syyslukukaudella: *Borenius, Lauri*, Osakeluettelon tehtävä ja ne oikeusvaikutukset, jotka liittyvät siihen merkitsemiseen kysymyksen ollessa ääni-oikeuden käytöstä yhtiökokouksessa; *Hartimo, Pirjo*, Osakeyhtiön yhtiöjärjestyksessä oleva maininta yhtiön toimialasta ja hallituksen toimivallan rajat. ko. suhteessa; *Jouste, Veijo*, Mitä varoja voidaan osakeyhtiön omaisuudesta jakaa osinkoina; *Jurvakainen, Martti*, Osakeyhtiölain määräykset vähemmistösuojasta pääpiirteittäin sekä osakekirjan saajan oikeus käyttää hyväkseen vähemmistösuojakeinoja ja OYL 30 §:n sisältämiä mahdollisuuksia siinä tapauksessa, että oikeudenloukkaus on tapahtunut hänen edeltäjänsä aikana; *Kangasvuo, Eliel*, Osakeyhtiön osakepääoman ja osuuskunnan osuuspääoman merkitys, muodostuminen ja luonne toisiinsa verrattuna; *Kemppinen, Veikko*, Osakeyhtiön toimitusjohtajan ja prokuristin toimivalta heidän edustaessaan yhtiötä kolmanteen mieheen ja viranomaiseen nähden; *Kiiskinen, Arja*, Osakeyhtiön hallituksen tutkinto-oikeuden ja -velvollisuuden laajuus nimelle asetetun osakekirjan haltijan ilmoittautuessa merkittäväksi osakeluetteloon; *Korri, Risto*, Osuuskunnan vararahasto; *Latvala, Hellevi*, Seikat, jotka nimelle asetetun osakkeen ostajan on otettava huomioon saantonsa turvaamiseksi; *Maliniemi, Eero*, Osakepääoman korotus pääpiirteittäin sekä aporitti ja kysymys siitä, voiko osakeyhtiö ostamalla omaisuutta määrätystä arvosta suorittaa kauppahinnan korottamalla osakepääomaansa hinnan määrällä sekä antamalla uudet osakkeet myyjille; *Mustonen, Olli*, Osakepääoman korotus käyttämällä siihen yhtiön omia varoja sekä fusion tapahtuessa; *Nikander, Antti*, Esiyhtiön ja yhdenmiehen osakeyhtiön vastuu kolmannen henkilön kanssa tehdyistä sitoumuksista; *Ojala, Erkki*, Mitä keinoja osakeyhtiön osakkaiden vähemmistöllä on käytettävänä yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan saattamiseksi vastuuseen tapauksessa, jolloin yhtiön tai sen osakkaiden vähemmistön etuja taikka lakia tai yhtiöjärjestyksen määräyksiä on loukattu; *Salminen, Seppo*, Osakkeen ostoon sen sisältämän lunastusehdon johdosta kytkeytyvät oikeudelliset seuraamukset silmällä pitäen lunastustarjouksen tekemistä sekä OYL:n 21 §:n 3 momentin asettamat rajoitukset yhtiölle lunastaa osake; *Sipari, Seppo*, Mitä pantinhaltijan on huomioitava pantin käsittäessä velkakirjan turvatakseen oikeutensa pantinantajan velkojia vastaan; *Torkkel, Kaarina*, Omistajakiinnityksestä sekä kääre- ja siihen liittyvästä kiinteään omaisuuteen kiinnitetystä panttivelkakirjasta; *Tulonen, Marja*, Kiinnityksestä kiinteään omaisuuteen rahamääräisen saatavan vakuudeksi.

Kevätlukukaudella: *Hakkarainen, Ilkka*, Osakkeenomistajien oikeudelliset keinot saada selvyys hallituksen mahdollisista väärinkäytöksistä osakeyhtiössä; *Halmio, Leevi*, Väitteet, jotka ovat tehottomia vilpittömässä mielessä olevaa juoksevan velkakirjan ja vekselin siirronsaajaa kohtaan; *Hyttinen, Jouko*, Velkakirjan haltijaan kohdistuvat kuittausvaatimukset; *Latomäki, Matti*, Miten muutos yhtiöjärjestykseen on yhtiökokouksessa tehtävä; *Mikkonen, Lauri*, Myyjän vahingonkorvausvelvollisuuden edellytykset viivästyksen sattuessa leveranssikaupan ollessa kysymyksessä; *Mäki, Kerttu-Kaia*, Päänäkökohdat konossementista ja stoppausoikeudesta; *Paavolainen, Juhani*, Eräaseen analysoitavaksi annettuun hankintakauppaan liittyvistä

oikeudellisista periaatteista sovellutuksineen; *Pakarinen, Pertti*, Myyjän vahingonkorvausvelvollisuuden suuruus toimituksen viivästymisen johdosta kaukokauppana tapahtuvassa tavallisessa hankintakaupassa ostajan purettua kaupan; *Partanen, Esko*, Näytteen merkityksestä tavaran virhettä arvosteltaessa kauppiaiden välisen hankintakaupan ollessa kysymyksessä sekä siihen liittyvä tarkastus- ja reklamatiovelvollisuus; *Penttilä, Kari*, Avoimen yhtiön yhtiömiehen vastuu yhtiön sitoumuksista; *Ranta-Lassila, Heikki*, Ajankohta, jolloin vaara siirtyy myyjältä ostajalle hankintakaupassa tavallisen kaukokaupan ollessa kysymyksessä; *Rasi, Jouko*, Osakkeenomistajan oikeus saada lunastus osakkeistaan OYL 27 §:n 3 momentissa mainituissa tapauksissa; *Rauhämäki, Heikki*, Erityyppisten takaussitoumusten käsittämä vastuu, kun takausmiehiä on useita ja takauksen vanhentuminen ko. tapauksissa; *Reijonen, Tenho O.*, Vaaran siirtyminen myyjältä ostajalle fob-, cost and freight-, cif ja franco-lausekkeiden ollessa kysymyksessä hankintakaupassa, kun toimitus sinänsä on sopimuksen mukaisesti täytetty; *Reitola, Matti*, Vekselin asettajan, siirtäjän ja takaajan vastuun laajuus vekselin sisällön suorittamisesta sekä heidän velvoitteidensa vanhentumisaikat; *Roihu, Saila*, Myyjän oikeus pidättää myyty tavara ostajan jouduttua konkurssiin sekä saada konkurssin alettua luovuttamansa maksamaton tavara takaisin konkurssipesältä; *Saarto, Eero*, Suomen rahassa asetetun tavallisen ja juoksevan velkakirjan sekä vekselin maksupaikan oikeudellinen merkitys sekä päänäkökohdat vekseliprotestista; *Savinen, Seppo*, Juoksevan velkakirjan haltijan saantosuoja häntä aikaisempiin haltijoihin ja luovuttajan velkoihin nähden sekä näkökohtia omistusoikeuden siirtymisestä velkakirjalain 22 §:n mukaan tulkittuna; *Säilä, Juho*, Osakeyhtiössä käytettyjen osakkeiden luovutusta koskevien rajoituslausekkeiden päätyypit, mistä oleva merkintä osakekirjassa ja niiden vaikutus äänestysoikeuteen osakkeen siirron tapahtuessa; *Tuurna, Mauri*, Mitä velallisen on otettava huomioon saadakseen maksusuojan suorittaessaan lopullisesti juoksevan velkakirjan, vekselin sekä tavallisen velkakirjan sisällön; *Uomala, Uno*, Ostajan reklamatiovelvollisuus havaitun virheen perusteella kauppiaiden välisessä hankintakaupassa kaukokaupan ollessa kysymyksessä; *Vainikainen, Pirkko*, Juoksevien velkakirjojen lyhennys- ja koronmaksusuoja velkakirjalain mukaan sekä velallisen mahdollisuudet esittää väitteitä tässä yhteydessä; *Voutilainen, Pentti*, Force majeure klausulien päätyypit jaoiteltuina niiden oikeusvaikutusten perusteella sekä edellytykset, joiden nojalla myyjä viivästyksen sattuessa voi vedota niihin; *Vuori, Aino*, Kauppa-agentin toimivalta, hänen oikeutensa ja velvollisuutensa päämiestään kohtaan, hänelle kuuluva pidätysoikeus sekä hänen oikeudellinen asemansa verrattuna komission-saajaan, meklariin ja huolitsijaan pääpiirteittäin; *Ärmänen, Aune*, Ostajan velvollisuus tarkastaa tavara kauppiaiden kesken tapahtuvassa hankinnassa kaukokaupan ollessa kyseessä.

LaT Aimo O. Aaltonen on luennoinut sekä syys- että kevätlukukaudella kirjeenvaihtajan tutkinnon ensimmäisellä vuosikurssilla 4 v.t. esikurssin ja pitänyt kertaus- ja loppukuulustelun sekä 2 lakikirjatenttiä.

Dosentti K. A. Telaranta on johtanut kauppaoikeuden seminaariharjoituksia syys- ja kevätlukukaudella II vuosikurssilla 2 v.t. Oppilaat ovat niissä pitäneet seuraavat esitelmät:

Alm, Berit, Valtuuttajan oikeudellinen asema; *Aulavuo, Kari*, Irtaimen kaupan käsite; *Hakala, Markku*, Asiamiessopimus; *Harlio, Raimo*, Erehdys; *Harmia, Kari*, Valtuutuksen käsite; *Honkanen, Terttu*, Prokura; *Jäntti, Yrjö*, Valtuutetun oikeudelli-

nen asema; *Lahti, Veli-Matias*, Sopimuksen syntyminen; *Laitio, Heimo*, Sopimustarjous; *Lehto, Pekka*, Saantosuoja irtaimen kaupassa; *Lohikoski, Heikki*, Oikeustoimen muotomääräyksistä; *Malmia, Tuula*, Oikeustoimikelpoisuus; *Määttä, Lennart*, Oikeustoimen käsite; *Oivo, Heimo*, Oikeustoimen pätemättömyyden käsite; *Penttilä, Olli*, Oikeustoimen ehdoista; *Rintala, Aalto*, Petollinen viettely; *Sarla, Reijo*, Asemavaltuutus; *Scheiman, Harry*, Oikeustoimilain 33 §; *Ståhlberg, Joel*, Vahvistuskirje.

Talousmatematiikka.

Professori *Ensio Kivikoski* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella finanssi- ja vakuutusmatematiikkaa ja III vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella differentiaali- ja integraalilaskentaa. Oppilaiden suoritettaviksi on viikoittain annettu luentoihin liittyviä kotitehtäviä, jotka assistentti FM *Jouko Manninen* on tarkastanut ja korjannut.

Dosentti *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella kauppamatematiikkaa. Luentoihin on liittynyt laskuharjoituksia ja kertauskokeita. Luentokurssiin on lisäksi liittynyt harjoituksia ja koe laskuviivaimen käytössä.

Tilastotiede.

Apulaisprofessori *Sakari Mattila* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella johdatusta tilastotieteeseen sekä III vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella tilastotieteen keskeisistä menetelmistä ja niiden sovellutuksista. II vuosikurssin luentoihin on liittynyt harjoituksia 1 v.t. ja kertauskokeita. Nämä harjoitukset on pidetty kahdessa ryhmässä.

Apul.prof. *Mattila* on lisäksi luennoinut 1 v.t. syys- ja kevätlukukaudella johdatusta tilastotieteellisiin tutkimusmenetelmiin erikoisesti taloustieteellisiä tutkimuksia silmälläpitäen. Luentokurssi on pidetty korkeakoulun taloustieteiden opettajille ja Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen tutkijoille.

Talousmaantiede.

FT *Joh. Kaikko* on luennoinut syyslukukaudella I vuosikurssille talouselämän fyysillismaantieteellisistä perusteista 2 v.t., II vuosikurssille Suomen talousmaantieteellisistä perusteista 2 v.t. ja III vuosikurssille Suomen raaka-aineista 2 v.t., kevätlukukaudella I vuosikurssille talouselämän antropogeograafisista perusteista 2 v.t., II vuosi-

kurssille orgaanisten hyödykkeiden maantieteellisestä jakaantumisesta 2 v.t. ja III vuosikurssille poliittista maantiedettä 1 v.t.

Assistentti, FT *Olavi Granö* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 v.t. kevätlukukaudella aiheesta kartografiset menetelmät ja esitystavat sekä johtanut syys- ja kevätlukukaudella kartografisia harjoitustöitä.

Rehtori, prof. *Kaarlo Hildénin* johtamissa ja FT *Olavi Granön* avustamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Annala, Lauri, Värikutomo Oy:n fysiologinen rakenne; *Ant-Wuorinen, Kalevi*, Keski-Amerikan taloudelliset olot; *Heikkilä, Esko*, Oy Alkoholiliike Ab:n Rajamäen tehtaat ja niiden toiminta; *Heusala, Mikko*, Kielin kanava ja sen merkitys Suomen merenkululle; *Hiillos, Jarmo*, Kokemäenjoki uittoväylänä; *Honka, Jouko*, Euroopan autoteollisuus ja Euroopan autoalueet; *Jukola, Esko*, Maapallon tärkeimmät raakapuuvillan ja puuvillatekstiilien tuottajamaat ja puuvillan tuonti Suomeen; *Järvinen, Martti*, Vaasa satamakaupunkina; *Kaskimies, S.*, Suomen metsätaloustuotteiden vienti Yhdysvaltoihin; *Kaunisto, Raimo*, Kalastus Islannin talouselämässä; *Keskitalo, Juhani*, Suomen huonekaluteollisuus ja sen maantieteelliset edellytykset; *Ketonen, Pirkko*, Kamerunin elinkeinoelämä ja sen merkitys Ranskalle; *Kiiskinen, Arja*, Lauritsalan saha ja sen toiminta; *Latva, Tuulikki*, Sveitsin kelloteollisuus; *Laulajainen, Risto*, Katsaus Indonesian talouselämään; *Lehdikko, Ritva*, Toijala rautateiden risteysasemana; *Lintuniemi, Raimo*, Lohja-Kotka Oy:n Lohjan tehdas ja sen toiminta; *Liukkonen, Heikki*, Kuopio vesiliikenteen keskuksena; *Mahlamäki, Pentti*, Mäntyluoto puutavaran vientisatamana; *Malm, Eero*, Riihimäen Lasi Oy ja sen toiminta; *Nordström, Raimo*, Mikkelin kauppapiiri sanomalehdistön levikin valossa; *Peranko, Pyry*, Suomen kulta; *Pietikäinen, Matti*, Saimaan kanavakysymys; *Poutanen, Helge*, Saimaan—Suomenlahden kuljetuskysymys sodan jälkeen; *Santa, Matti*, Vammala kaupallisena ja teollisena keskuksena; *Savinsaari, Riitta*, Suomen selluloosan vienti Etelä-Amerikkaan; *Siekkinen, Matti*, Kanataloudesta, sen kehityksestä ja levinneisyydestä; *Sihto, Mauno*, Helsingin ja Tukholman välinen linjaliikenne vuonna 1950—55; *Säilä, Juho*, Kanada suomalaisten siirtolaisten asuttajana; *Termonen, Eino*, Kouvolan kauppa-alue; *Topo, Lasse*, Hamina satamakaupunkina; *Walden, Juuso*, Yhtyneet paperitehtaat Osakeyhtiön raakapuun hankinta.

Taloushistoria.

Dosentti, prof. *Aulis J. Alanen* on luennoinut syyslukukaudella II vuosikurssille yleisen taloushistorian esikurssia ja III vuosikurssille Suomen taloushistoriaa; antanut laudatur-työn ohjausta.

Dosentti, professori *Aulis J. Alasen* ollessa vapautettuna luennoimisvelvollisuudesta on FM *Mikko Mikkelä* luennoinut kevätlukukaudella ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. yleistä taloushistoriaa ja III vuosikurssilla 2 v.t. Suomen taloushistoriaa.

Valtio- ja yhteiskuntaoppi.

FT *Olavi Seitkari* on syyslukukaudella luennoinut ekonomin tutkintoa opiskeleville 2 v.t. Suomen valtiosäännöistä.

*Dosentti, prof. *Tuttu Tarkiainen* on luennoinut kevätlukukaudella 2 v.t. Suomen valtioelämän perusteista.

Kauppakemia ja tavaraoppi.

Professori *Pekka Heinänen* on luennoinut ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. syyslukukaudella epämetallien kemian perusteita ja 3 v.t. kevätlukukaudella orgaanisen kemian alkeita ja valittuja kohtia orgaanisesta tavaraopista, II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella orgaanisen tavaraopin jatkokurssia, III vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella eräitä orgaanisen tavaraopin kohtia, piyhdisteitten ja metallien kemiaa ja tavaraoppia.

Kemian ja tavaraopin harjoitustöissä on I vuosikurssilla työskennelty kevätlukukaudella a) esikurssia varten 4 ryhmässä 2 v.t. noin 8 viikon ajan, jolloin on alustavien harjoitustöiden jälkeen tehty 2 kvalitatiivista ja 2 kvantitatiivista kemiallista analyysiä sekä 6 tavaraopillista harjoitustehtävää; sekä b) pitkää ja lyhyttä oppijaksoa varten 2 ryhmässä 2 v.t., jolloin työt ovat käsittäneet alustavia harjoituksia sekä 8 kvalitatiivista ja 5 kvantitatiivista kemiallista analyysiä.

Tavaraopin harjoitustöissä on II vuosikurssilla työskennelty syys- ja kevätlukukaudella 3 ryhmässä 3 v.t. ja III vuosikurssilla syyslukukaudella 2 ryhmässä 3 v.t. Kurssista riippuen on suoritettu erilaisia kemiallisia, fysikaalisia ja tavaraopillisia määrityksiä, jotka ovat koskeneet kauppatavaroiden alkuperän selvittämistä, laadun arvostelua, säilyttämistä yms. Tutkimuskohteina ovat olleet mm. tärkeimmät elintarvikkeet, puulajit, tekstiiliteollisuuden raaka-aineet ja tuotteet, paperiteollisuuden tuotteet, bentsiini ja voiteluöljyt. Harjoitustöitä ovat ohjanneet prof. *Heinänen*, FM *Jukka Jutila* ja laboratoriomestari *Yrjö Kainulainen*.

31. 10. 1952 tehdyn sopimuksen mukaisesti Svenska Handelshögskolan'in kemian ja tavaraopin opiskelijat ovat suorittaneet laboratorioharjoituksensa Kauppakorkeakoulussa.

Prof. *Heinäsen* ja FM *Jutilan* johtamissa seminaariharjoituksissa on käsitelty seuraavia aiheita, joista osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän:

Aho, A., Selluloosalakat; *Brax, A.*, Voimapaperin laatuun vaikuttavat ominaisuudet; *Eestilä, M.*, Hunaja; *Einiö, A.*, Kuivattujen hedelmien valmistus; *Hällback, A.*, Raudan valmistus; *Järvinen, P. E.*, Puusta pergamiiniksi; *Kaira, K.*, Väriefilmi; *Keck-*

man, H., Muovit pakkausmateriaalina; *Kilpeläinen, P.*, Kivennäisvedet; *Kärnä, A. J.*, Kristallilasi; *Lahti, P.*, Syväjäähdytyksestä; *Lehtonen, J.*, Viskoosisillan laatuun vaikuttavista tekijöistä; *Liukkonen, H.*, Suomessa käytetyistä rakennusten kattamisaineista; *Mikkola, A.*, Superfosfaatin valmistus; *Mäntyneva, M.*, Sokerijuurikkaasta kide- eli valkosokeriksi; *Pesonen, P.*, Villakankaan viimeistely; *Puranen, H.*, Sulfiittiselluloosa; *Reiniö, J.*, Polyamidikuidut; *Roihu, P.*, Säämiskä; *Ruskola, K.*, Lampaanvilla; *Sahivirta, M.*, Lastulevyt; *Sivola, R.*, Teurasjätteiden hyväksikäyttö; *Taipale, P.*, Huumausaineista; *Usva, K.*, Esijännitetyt betonirakenteet; *Valkama, J.*, Polttoöljyistä ja niiden käytöstä; *Winberg, J.*, Radiovastaanottimen laatuun vaikuttavat tekijät; *Vuorio, E.*, Silmälasilinssien valmistus Suomessa.

Konttorityöt ja -tekniikka.

Ekonomi *Lauri V. Jalovaara* on luennoinut kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella konttoritekniikkaa. Luentojen lisäksi on ollut tutustumista konttorikoneisiin ja -välineisiin sekä perehtymistä niiden käyttöön alan erkoisliikkeissä sekä liikkeiden suorittamissa esittelyissä Kauppakorkeakoulussa. Lisäksi käynnejä Posti- ja Lennätinlaitoksen kaukokirjoitinkeskuksessa ja Tehokalusteen konttorikalustenäyttelyssä.

Kotimaiset kielet.

Ruotsinkielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *L. Pelkonen—Karin* ja *Eino Miettinen*, Ruotsin kielioppi; *R. Hollmerus*, Svensk rättskrivningslära; *H. Bergroth*, Högsvenska; *J. Palmér*, Språkutveckling och språkvård; *J. Louhija*, Svenska handelsbrev; *J. Louhija*, Ruotsin kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *H. Elghammar*, Sekretärerhandboken; *J. Louhija—M. Sevelius*, Ruotsia kaupanharjoittajille; *O. Jonasson*, Ekonomisk geografi med varukännedom; *J. Louhija—M. Sevelius*, Utdrag ur svensk skönlitteratur; *Hj. Bergman*, Markurells i Wadköping; *Widegren*, Betalas den sista.

Lehtori *Fl. Jarl Louhija* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 4 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Martin Sevelius* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Margaretha Becker* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella;

kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v. t. syys- ja 5 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Aarre Nenonen* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle yhteensä 9 v.t. syys- ja 9 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori FM *Martta Homi* on esittänyt ruotsinkieltä ja ruotsinkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssin 3 lyhyen oppijakson ryhmälle yhteensä 9 v.t. syys- ja 9 v.t. kevätlukukaudella.

Suomenkielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jarl Louhija—Lauri Jalovaara*, Miten hyvä kauppakirje syntyy sekä Suomalaisen kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *E. A. Saarimaa*, Kielen opas; *E. N. Setälä*, Kielentutkimus ja oikeakielisyyys.

Lehtori FL *Jarl Louhija* on esittänyt suomenkieltä ja suomenkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 esikurssin ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella ja 3 ryhmälle 2 v.t. kevätlukukaudella (1. 3. alkaen) sekä II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella ja 3 ryhmälle 2 v.t. kevätlukukaudella.

Ekonomi *Lauri V. Jalovaara* on esittänyt suomenkieltä ja suomenkielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella ja kevätlukukaudella 1. 3. saakka sekä II vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syyslukukaudella.

Vieraat kielet.

Englanninkieli. Lehtori FT *Irma Rantavaara* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssin kahdelle ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; III vuosikurssin kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla yhdelle ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori FT *Erik Erämetsä* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla yhdelle ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 4 v.t. syys-

ja 4 v.t. kevätlukukaudella; III vuosikurssilla neljälle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 7 v.t. syys- ja 7 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla kahdelle ryhmälle yht. 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle yht. 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Erik Erämetsä* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 8 v.t. syys- ja 8 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Philip Binham*, M.A. on esittänyt englanninkieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *Binhamin* johtamissa seminaariharjoituksissa, joissa osanottajat ovat kirjoittaneet tutkielman ja pitäneet esitelmän, on käsitelty aihetta »Life in the English-Speaking World.»

FM *Sirkka-Liisa Norko-Turja* on esittänyt englanninkieltä ja englanninkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssin 2 ryhmälle kummallekin 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella sekä 2 ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella, ja II vuosikurssin yhdelle lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukauden aikana.

FM *Laila Nurminen* on esittänyt englanninkieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla kahdelle pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella.

Mrs. *Helen Goldthwait-Väänänen*, B.A., on esittänyt englanninkieltä ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla yhdelle pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syyslukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla yhdelle ryhmälle 4 v.t. syyslukukaudella

ja III vuosikurssilla kolmelle ryhmälle yht. 6 v.t. syyslukukaudella. Mrs. *Väänänen* on ollut virkavapaa kevätlukukauden ajan, jolloin ekonomi, FK *Kirsti Arnold* on hoitanut hänen ylläluetellut tuntinsa ja harjoituksensa.

FM *Elsa Maria Vuorinen* on esittänyt englannin kieltä ja englannin kielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

Espanjankieli. Käytetyt oppikirjat: *Berlitz*, Libro español; Linguaphone-kurssi (Amerikan espanjaa); *John M. Pittaro*, Siempre amigos; *Rafael Seco*, Manual de gramática española tai vaihtoehtoisesti osia teoksesta *Andrés Bello & Rufino Cuervo*, Gramática de la Lengua Castellana; *Vierikko*, Espanjankielen alkeistekstejä; *Neuwonen*, Espanjan pikakurssi; *G. R. Macdonald*, Manual of Spanish Commercial Correspondence; *Vierikko*, Correspondencia comercial española harjoitus-tehtävineen.

Lehtori *Erkki Vierikko* on esittänyt espanjankieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja kevätlukukaudella, III vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 1 pitkän oppijakson ryhmälle 5 v.t. syys- ja kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 5 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä samalle ryhmälle samoin kevätlukukaudella 1 v.t. Espanjan kulttuurihistoriaa.

FM *Jukka Peitso* on esittänyt espanjankieltä ja espanjankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssin 1 pitkän ja lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Portugalinkieli. Käytetyt oppikirjat: *Jukka Peitso*; Portugalinkielen alkeiskurssi (moniste). Linguaphonelevyt 1—12.

FM *Jukka Peitso* on pitänyt portugalinkielen alkeiskurssin sekä ekonomin että kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

R a n s k a n k i e l e n opetuksessa käytetyt oppikirjat: I vk. pitkä: *Florilège de textes commerciaux*. II vk. pitkä: *Nurmela*, Manuel de français commercial; *Daninos*, Les carnets du major Thompson. III vk. pitkä: luentosarja Ranskan sivistys- ja kirjallisuushistoriassa sekä foneetiikassa, käännetty taloudellista tekstiä opettajan johdolla suomesta ranskaan, pidetty yksi seminaariesitelmä. Lyhyt oppijakso: I vk. *Sohlberg*, Ranskan kielioppi; *Lahti*, Parlez-vous français. II vk. *Lahti*, Parlez-vous, etc., *Nurmela*, Manuel, etc. III vk. *Florilège de textes commerciaux*, *Nurmela*, Manuel, etc.

Lehtori FT *Reino Hakamies* on esittänyt ranskankieltä ja ranskan-kielistä kauppakirjeenvaihtoa I, II ja III:n vuosikurssin ekonomin tutkintoa suorittaville 3 v.t. syys- ja kevätlukukaudella, kirjeenv:n tutkintoa suorittaville yllämainittujen tuntien lisäksi, joilla kirjeenvaihtajat ovat olleet läsnä, II ja III:n vuosikurssin suorittajille 2 v.t. Kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 2 v.t.

FK *Jarmo Anttila* on esittänyt ranskan kieltä ja ranskankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville: I vuosikurssilla 2 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella.

S a k s a n k i e l e n opetuksessa käytetyt oppikirjat: *Jakobsson—Öhman*, Saksan kielioppi; *Katara—Schirmer*, Lehrbuch des deutschen Handelsbriefwechsels; *Sulonen*, Saksan kauppakirjeenvaihdon alkeisharjoituksia; *Teräs*, Saksan kauppakirjeenvaihdon harjoitustehtäviä; *v. Willebrand*, Der kleine Merkur ja Lebendes Deutsch; sanomalehti »Handelsblatt».

Lehtori *Hannu Teräs* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 ryhmälle 6 v.t., II vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 6 v.t. sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 12 v.t.

Lehtori FT *Kaj B. Lindgren* on esittänyt saksankieltä ja saksan-kielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 8 v.t. syys- ja kevätlukukaudella; sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 16 v.t. syys- ja kevätlukukaudella.

Lehtori *C.-A. v. Willebrand* on esittänyt saksankieltä ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 6 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella; II vuosikurssilla 5 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevät-

lukukaudella; kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 4 pitkän oppijakson suorittaville 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella sekä III vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella. Seminaaria pidettiin 1 v.t. syys- ja 1 v.t. kevätlukukaudella.

Lehtori *C.-A. von Willebrand* luennoi syyslukukaudella III vuosikurssin pitkän oppijakson suorittaville 1 v.t. »Nyky-Saksan oloista».

Lehtori *B. E. Hildén* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 pitkän oppijakson ryhmälle 9 v.t. syys- ja 9 v.t. kevätlukukaudella.

FM *Naimi Laine* on esittänyt saksankieltä ja saksankielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 ryhmälle 6 v.t. syys- ja 6 v.t. kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 2 pitkän oppijakson ryhmälle 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä 1 lyhyen oppijakson ryhmälle 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella.

Venäjänkielen opetuksessa käytetyt oppikirjat: *H. J. Wiherjuuri*, Käytännöllinen nykyvenäjän oppikirja; *G. Sterner—Petersen & G. N. Kulikovskij*, Modern rysk handelskorrespondens; *L. V. Kopjetskij*, Russkaja kommertšeskaja korrespondentsija; *H. J. Wiherjuuri*, Helppoa venäjää; *T.-E. Eriksson*, Fonoruss.

Vt. lehtori *A. E. Lyytinen* on esittänyt venäjänkieltä ja venäjänkielistä kauppakirjeenvaihtoa ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 1 ryhmälle 3 v.t. lukuvuoden aikana; ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 1 ryhmälle 3 v.t. ja lisäksi 1 v.t. lyhyen oppijakson ryhmälle; ekonomin ja kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville III vuosikurssilla 1 ryhmälle 3 v.t. ja lisäksi kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville 2 v.t.

Pikakirjoitus.

FM *Outeri Kallioniemi* on luennoinut pikakirjoitusta kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella, II vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella ja III vuosikurssilla 4 v.t. syys- ja 4 v.t. kevätlukukaudella sekä ekonomin tutkintoa suorittaville II vuosikurssilla 3 v.t. syys- ja 3 v.t. kevätlukukaudella ja III vuosikurssilla 2 v.t. syys- ja 2 v.t. kevätlukukaudella.

Konekirjoitus.

Rouva *Ruth Hangasjärvi* on ohjannut konekirjoitusharjoituksia 10-sormijärjestelmän mukaan kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittaville I vuosikurssilla 3 v.t. kutakin ryhmää kohti, minkä lisäksi II vuosikurssilla on ollut viikoittain harjoituskoe.

IV. Kauppa korkeakoulun opettajain ja virkailijain toiminta korkeakoulun ulkopuolella.

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AALTONEN, AIMO A.:

Helsingin yliopiston kauppaoikeuden assistentti. — Pitänyt siviilioikeuden peruskurssin Helsingin yliopistossa v:n 1956 syyslukukaudella.

Tehnyt opintomatkan Sveitsiin ja Saksaan elo-syyskuussa 1956.

Nimitetty jäseneksi komiteaan, jonka tehtävänä on laatia ehdotus uudeksi avoimia ja kommandiittiyhtiöitä koskevaksi lainsäädännöksi.

AHLSTEDT, LEO:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalouden vt. assistentti kevätlukukaudella 1957.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen A-osaston johtaja.

Selostanut sähköliikkeiden tasetutkimusta Sähköliikkeiden Liitto ry:n johtajapäivillä 20. 11. 56.

Julkaisuut:

Liiketaloudellisen organisaatio-opin typologiasta. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 5: 4.) Hki 1956.

Sähköliikkeiden tasetutkimuksen tuloksia vuosilta 1954 ja 1955. Hki 1956.

Arvostelu teoksesta: Max Kjaer-Hansen: Salgs- og reklameomkostningerne i Norden. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 5: 4.) Hki 1956.

ALANEN, AULIS J.:

Yhteiskunnallisen korkeakoulun historian professori. Helsingin yliopiston Suomen ja Skandinavian historian dosentti; hoitanut viimeksimainitussa oppilaitoksessa myös taloushistorian approbatur-kuulustelut.

Talous- ja sosiaalihistoriallisen sekä historiallismaantieteellisen yhdistyksen sihtööri ja hallituksen jäsen. Suomen Historiallisen Seuran tutkijajäsen.

Tutkimusmatkoja Ruotsiin joulukuussa 1956 ja huhtikuussa 1957.

Pitänyt Studia generalia-luennon Tampereella tammik. 1957 Tampereen kesäyliopistoyhdistyksen pyynnöstä. Esitelmöinyt Alfred Kordelinin Säätiön juhlakokouksessa syks. 1956 aiheesta »Laivat vaiko terva Suomen päävientitavara 1700-luvulla?» Esitelmöinyt Tampereen läntisen piirin opettajayhdistyksessä »Kustavilaisesta ajasta».

Julkaisut:

Stapelfriheten och de bottniska städerna 1766—1808. (Sv. Litt. Sällsk. Historiska och Litt. historiska Studier 30.) 146 s. Hfors 1956.

Useita pienempiä artikkeleita lehdissä ja julkaisuissa, mm. Historiallisessa Aika-kauskirjassa, Uudessa Suomessa, Kytösavut VII:ssä ym.

ANTTILA, JARMO:

Helsingin ranskalais-suomalaisen yhteislyseon rehtori ja Helsingin ranskalaisen alkeiskoulun v.t. johtaja. Helsingin Suomalaisen yhteiskoulun latinan kielen opettaja. Toiminut Oulun kesäyliopiston latinankielen opettajana kesällä 1956.

Laatinut Sotakorkeakoulun ranskankielen tutkintotehtävät.

ARTTO, EERO:

Opettanut kirjanpitoa Rautatieopistossa keväällä 1957.

BECKER, MARGARETHA:

Osallistunut kauppaoppilaitosten opettajien kursseihin Uddevallassa kesällä 1956.

ERÄMETSÄ, ERIK:

Nimitetty Helsingin yliopiston germaanisen filologian dosentiksi 5. 11. 1956.

Toiminut Puolustusvoimain kielikokeiden saksankielen tutkintolautakunnan puheenjohtajana maaliskuussa 1957.

Opintomatka Saksaan 12. 5—6. 7. 1956.

Esitelmöinyt Uusfilologisessa yhdistyksessä 30. 11. 1956 aiheesta »Korrelaatti ja relatiivilauseet englanninkielen opetuksessa».

Ylennetty yliluutnantiksi marraskuussa 1956. — Saanut Kiiladivisioonan muistoristin.

Julkaisut:

Der sprachliche Einfluss Richardsons auf Goethes Werther. 8 s. (Neuphilologische Mitteilungen LVII.) Hki 1956.

Über die Ländernamen auf -ie und -ien im Kontinentalgermanischen. 4 s. (Neuphilologische Mitteilungen LVII.) Hki 1956.

Sandwich-koulutus — teorian ja käytännön yhteistoimintaa Englannissa. 4 s. (Liiketaloudellinen Aikauskirja 6: 1.) Hki 1957.

GOLDTHWAIT-VÄÄNÄNEN, HELEN:

Kääntänyt englanniksi prof. Väinö Auerin teoksen »The Pleistocene of Fuego-Patagonia» osat II ja III (Suomal. Tiedeakatemian Annales.) Hki 1957.

GRANÖ, OLAVI:

Aikakauslehti Terran toimitussihteeri vuoden 1956 loppuun. — Suomen Maantieteellisen Seuran julkaiseman Suomen Kartaston toimitussihteeri.

Osallistunut Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen talousmaantieteen opettajien neuvottelukokoukseen Göteborgissa marrask. 1956.

Vihitty filosofian tohtoriksi promootiossa 31. 5. 57.

HAKAMIES, REINO:

Helsingin Yliopiston latinan kielen dosentti.

Valittu Helsingin Ranskalais-suomalaisen yhteislyseon sekä Helsingin ranskalaisen alkeiskoulun johtokuntaan 1956.

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen ranskankielisiä maita varten, edelleen Suomi-Ranska yhdistyksen hallituksen jäsen, Romanistisches Jahrbuchin toimituskunnan jäsen. Toimittanut painovalmiiksi Suomalaisen Tiedeakatemian toimeksiannosta latinalais-suomalais-ruotsalais-ranskalaisen Suomen keskiajan latinan glossaarion.

Kutsuttu Suomen kirkkohistoriallisen seuran jäseneksi.

Esitelmäinyt Yleisradiossa aiheista: Cicero, Vanhuudesta, Kun Turun tuomio-rovasteista tuli palatsikreivejä.

Julkaisuut:

Deux addenda au vocabulaire de Gautier de Coinci *ne bu ne ba* — *haistaus*. 5 s. (Neuphilologische Mitteilungen LVII: 5—6.) Hki 1956.

Anatole Francen suhde kristinuskoon ja kirkkoon. 8 s. (Valvoja 76: 6.) Hki 1956. Turun tuomiokapituli keskiajan lopulla. (Uusi Suomi, tammik.) 1957.

Maailmankielet. (Uusi Suomi n:o 132.) Hki 1957.

Kirja-arvosteluja Valvojassa. Kääntänyt suomeen ranskalaista kaunokirjallisuutta.

HANGASJÄRVI, RUTH:

Toiminut Rajamäen kansalaisopiston konekirjoitusopettajana sekä Helsingin kaupungin Kotitalouslautakunnan laulunopettajana ja kerhonohjaajana.

HEINÄNEN, PEKKA:

Helsingin yliopiston dosentti. — Valtion kielitutkintolautakunnan apujäsen.

Toiminut 10. 11. 56 tapahtuneessa väitöstilaisuudessa fil.kand. Heikki Toivosen väitöskirjan »Über das Verhalten der endo-exo-isomeren Alkohole der Bicyclo-[1. 2. 2]-heptanreihe gegen Salpetersäure» virallisena vastaväittäjänä. — Toiminut 16. 3. 57 pidetyssä tarkastustilaisuudessa fil.maist. Camilla Juslénin lisensiaattitutkimuksen »Syntes och pelarkromatografisk fraktionering av några svavelhaltiga ligninmodeller» virallisena tarkastajana.

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan inspektori. Taloudellisen Neuvottelukunnan jäsen. Matemaattisten aineiden aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Suomen Kemistiliiton neuvottelukunnan varapuheenjohtaja. Chemical Abstractsin (USA) vakinainen avustaja v:n 1957 alusta lukien.

Esitelmäinyt Suomen Liikemies-Yhdistyksen kokouksessa 29. 4. 57 aiheesta »Tavaraopin opetus ja käytäntö.»

Julkaisuut:

Tupakka — väkivahva nautintoaine. 7 s. (Ajastaika 30.) Hki 1956.

Richard Vilhelm Stigell †. 2 s. (Suomen Kemistilehti 30 A.) Hki 1957.

Tavaraopin opetus ja käytäntö. Eripainoksena 6 s. (Kauppalehti n:o 100.) Hki 1957.

(& Leo Tuderman ja Eila Nissilä) Torajyväalkaloidien kromatografiasta. Ergotamiinin ja ergobasiinin säilyvyys rohdoksessa. 14 s. (Suomen Apteekkarilehti 46.) Hki 1957.

HILDÉN, KAARLO:

Helsingin yliopiston dosentti, josta toimesta ollut vapaa koko lukuvuoden.

Edelleen Akatemialautakunnan jäsen. Edelleen Emil Aaltosen säätiön hallituksen jäsen. Edelleen Suomen Marsalkan ratsastajapatsasvaltuuskunnan Uudenmaan piirin varapuheenjohtaja ja valtuuskunnan työjaoston jäsen. Edelleen Suomen osanottoa Brysselin maailmannäyttelyyn valmistavan valtionkomitean jäsen. Suomen Maan-

tieteellisen seuran varapuheenjohtaja v:n 1957 alusta alkaen. International Geographical Union'in Suomen kansalliskomitean puheenjohtaja v:n 1957 alusta alkaen. Väestöliiton perinnöllisyyslautakunnan jäsen v:sta 1956.

Pitänyt Suomen talousmaantiedettä käsittelevän luentosarjan SOK:n liikkeenhoitajien kesäkursseilla Jollaksessa 7. 6. 56, esitelmöinyt aiheesta »Sokeri maailmantaloudessa» Suomen sokeriteollisuuden 200-vuotisjuhlassa Helsingissä 17. 8. 56, pitänyt avajaispuheen Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 56, pitänyt muistopuheen kansleri J. G. Granöstä Suomalaisen Tiedekatemian kokouksessa 12. 10. 56, esitelmöinyt aiheesta »Aasia — suurten vastakohtien maailma» Suomen Ulkomaankauppaliiton järjestämällä Aasian-päivillä 16. 10. 56, pitänyt avajaispuheen myynnin ja mainonnan IX luentopäivillä 25. 10. 56. — Radioesitelmiä suomeksi ja ruotsiksi.

Kanslerin myöntämällä apurahalla tehnyt opintomatkan Tanskaan heinäk.—eloku. 1956. Osallistunut Göteborgissa 22.—24. 11. 56 pidettyyn pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen rehtorien konferenssiin, jossa mm. antanut selonteon Kauppakorkeakoulun toiminnasta viime konferenssin jälkeen sekä alustanut keskustelukysymyksen ylioppilaskokouksesta. — Osallistunut ihmisen genetiikkaa käsittelevään 1. kansainvälinen kongressiin Kööpenhaminassa 1.—5. 8. 56.

Saanut Suomen Mainos- ja Myyntiyhdistyksen kultamerkin 20. 2. 57.

Julkaisuut:

Rehtorin puhe Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 1955. 12 s. (Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1955—1956.) Hki 1956.

Kauppiaskunnan merkitys Kauppakorkeakoululle ja yhteiskunnalle. Eripainoksesta 15 s. (Kauppalehti n:o 193.) Hki 1956.

Meriliikenteen valtaväylät. 6 s. (Ajastaika 30.) Hki 1956.

Havstrafikens kungsädror. 6 s. (Årsstaven 21.) Hfors 1956.

J. G. Granö. Necrologia. 2 s. (Bollettino della Società Geografica Italiana, Ser. VIII, Vol. IX: 11—12.) Roma 1956.

Johannes Gabriel Granö. Muistopuhe. 11 s. (Suomal. Tiedekatemia. Esitelmät ja pöytäkirjat 1956.) Hki 1957.

Toimittanut: Kauppakorkeakoulu. Kertomus lukuvuodesta 1955—1956. 91 s. Hki 1956.

Toimittanut (& Heikki Väänänen): Maat ja kansat VI. 361 s. Hki 1956.

HOMI, MARTTA:

Töölön Yhteislyseon ruotsin- ja englanninkielen vanhempi lehtori.

HONKO, JAAKKO:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuuskirjanpidon erikoisopettaja.

Helsingin Ekonomit r.y:n liiketeknillisen kerhon johtokunnan jäsen. Liiketalouslehden toimitusvaliokunnan jäsen. Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen C-osaston johtaja. Eräiden yhtiöiden tilintarkastaja.

Esitelmöinyt Porin Ekonomit r.y:n kokouksessa 15. 11. 56 ja Keski-Suomen Ekonomit r.y:n kokouksessa 10. 12. 56 aiheesta »Investointien suunnittelu ja tarkkailu» sekä Sähköliikkeiden Liiton neuvottelupäivillä Helsingissä 20. 11. 56 aiheesta »Hinnottelu ja kannattavuuden valvonta». Luennoinut Oy Rastor Ab:n järjestämällä kursseilla. Alustanut kauppaoppilaitosten liikelaskentaopin opettajien päivillä 13. 11. 56 keskustelun aiheesta »Kirjanpidon pulmakysymyksiä».

Julkaisuut:

Investeringskalkyler — teori och tillämpning. 11 p. (Affärsekonomi Nr 10.) Stockholm 1956.

(& Raimo Suoniemi) Sekatavara- ja tekstiilialan yksityisten vähittäiskauppa-liikkeiden kannattavuus v. 1955. 69 s. Hki 1956.

Taseita tarkastelemaan. 4 p. (Liiketalous 3.) Hki 1956.

Tuotekalkyyli sekä niiden käyttö hintapolitiikan ja tuotevalinnan apuna. 7 s. (Teollisuudenharjoittajain Liiton julkaisussa Kannattavuus ja kustannukset.) Moniste. Hki 1956.

(& Raimo Suoniemi) Myyntiluvut nousivat — samoin kustannukset. 7 p. (Kauppias N:o 14.) Hki 1956.

Investeringskalkyler — valet av långfristiga alternativ i praktiken. 13 p. (Affärs-ekonomi Nr 12.) Stockholm 1956.

Jakelutiestä villan kansainvälisessä kaupassa. 13 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 5: 4.) Hki 1956.

Investointien suunnittelu ja tarkkailu. 11 s. (Teollisuustaloudellinen Yhdistys, vuosikirja 1956.) Hki 1957.

(& Jorma Piironen) Rautakauppatutkimuksen tulokset vuodelta 1955. 18 s. (Suomen Rauta- ja Koneliikkeiden Yhdistys r.y.:n vuosikertomus vuodelta 1956.) Hki 1957.

Arvostelu teoksesta: Sandor Asztély, Det riskvilliga kapitalets förvaltning. Göteborg 1955. 3 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 5: 4.) Hki 1956.

Lyhyitä kirjoituksia ja haastatteluja eräissä järjestölehdissä.

JALOVAARA, LAURI V.:

Enso-Gutzeit Osakeyhtiön keskustoimiston päällikkö.

Julkaisuut:

Office Policies and Equipment in Finland. (Office Executive, 3/57.) Philadelphia, USA.

KAIKKO, JOH.:

Toiminut Helsingin lyseon luonnonhistorian ja maantieteen vanhempana lehtorina. Alustanut 4. 2. 57 keskustelukysymyksen maantieteen opetuksesta luonnonhistorian ja maantieteen opettajien Helsingin kerhon kokouksessa Kulosaaren yhteiskoulussa.

Toiminut puheenjohtajana 3. 4. 57 Luonnonhistorian ja maantieteen opettajien kokouksessa Tyttönormaalilyseossa keskusteltaessa ylioppilaskirjoitusten reaali-kokeen arvostelumisesta.

Julkaisuut:

Kääntänyt ruotsista suomeksi teoksen Maat ja Kansat IV osan sivut 162—245.

Maantieteen opetuksesta oppikoulujen lukioasteella. 3 s. (Terra 68: 3.) Hki 1956.

Arvostelu teoksesta Franz Eichorn, Vihreä helvetti. 1 s. (Terra 68: 3.) Hki 1956.

Politiikkaa koulumaantieteen oppikirjassa. Arvostelu teoksesta Lehrbuch der Erdkunde Europas. Volkeigener Verlag Berlin 1955. (Terra 69:1.) Hki 1957.

KASKIMIES, MIKA:

Teknillisen Korkeakoulun teollisuustalouden assistentti syyslukukaudella 1956.

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtajan apulainen ja D-osaston johtaja. Helsingin Kauppakamarin aluesuunnitteluvaliokunnan varapuheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen ja toimitussihteeri. Liiketalousjulkaisun toimitusvaliokunnan jäsen. Muutamien osakeyhtiöiden tilintarkastaja.

Pitänyt Mikkeliissä Mikkelin läänin kuntien taloudellisilla neuvottelupäivillä esitelmän aiheesta »Mikkelin ja Savonlinnan talousalueiden teollistamisen edellytykset».

ja 2 luentoa (Oulussa ja Joensuussa) Ekonomiliiton luentosarjassa »Mitä tiedämme nykyajan markkinoinnista» sekä luentoja Rastor Oy:n kursseilla.

Julkaisut:

Puoli vuosisataa rautakauppiaiden yhdistystoimintaa. 256 s. Hki 1957.

Brutto- l. määrä hinnat ja kuluttajatavaroiden hintataso. 26 s. (Liiketaloudellinen aikakauskirja 5: 4.) Hki 1956.

Saksankielinen yhteenveto teoksesta »Kulutustavaroiden jakeluteiden rakenne», kääntänyt C.-A. v. Willebrand. 27 s. Hki 1956.

Lyhyitä kirjoituksia kaupan järjestölehdissä.

KAUPPI, KALLE:

Tehnyt kanslerin myöntämällä apurahalla keväällä 1956 opintomatkan Saksaan tutustumista varten Frankfurt am Mainin ja Hampurin yliopistoihin, erityisesti talous- ja yhteiskuntatieteellisten tiedekuntien ja kumpaisessakin myös lainopillisen tiedekunnan toiminnan järjestelyyn.

Toiminut edelleen valtion asettaman korkeakoulukomitean jäsenenä sen toiminnan loppuun asti; mietintö ilmestyi keväällä 1956.

Osallistunut Kauppakorkeakoulun toisena edustajana marraskuun 22—24 p:nä 1956 Göteborgissa pidettyyn Pohjoismaiden kauppakorkeakoulujen rehtorien ja vararehtorien kokoukseen.

Kauppakorkeakoulun edustajana osallistunut Turussa huhtikuun 26 p:nä 1957 pidettyyn yliopistojen ja korkeakoulujen rehtorien kokoukseen.

Edelleen Suomen teollisoikeudellisen yhdistyksen r.y. puheenjohtajana.

Pohjoismaiden teollisuus oikeudellisten yhdistysten asettaman yhteistyökomitean suomalaisena jäsenenä ja sanottujen yhdistysten toimesta ilmestyvän aikakauskirjan Nordisk immateriellt rättsskydd (NIR) toimitusvaliokunnan Suomea edustavana jäsenenä.

Suomen teollisoikeudellisen yhdistyksen 25-vuotisjulkaisun toimituskunnan puheenjohtajana; julkaisu ilmestyi marraskuussa 1956.

Julkaisut:

Mallinsuojakysymyksestä Suomessa. 20 s. (Suomen Teollisoikeudellisen yhdistyksen 25-vuotisjulkaisu.) Hki 1956.

Osa Korkeimpaan oikeuteen annettua patenttioikeudellista asiantuntijalausuntoa on julkaistuna samassa 25-vuotisjulkaisussa ss. 204—208.

LAINE, NAIMI:

Myynti- ja Mainoskoulun saksan- ja englanninkielen opettaja.

LAMPPU, IRJA:

Hoitanut Oulunkylän seurakunnan sivutoimista kirjanpitäjän tointa.

Toiminut Helsingin Käsityönohjaajaopistossa kirjanpidon, ammattitalouden sekä ammattilainsäädännön ja asioimiskirjoituksen tuntiopettajana.

LASSILA, JAAKKO:

Ottanut osaa kesäkuussa 1956 Oslossa pidettyyn nuorten kansantaloustieteilijöiden pohjoismaiseen kongressiin.

Tehnyt kevätlukukaudella 1957 opintomatkan Italiaan, jossa osallistunut »Institut Universitaire d'Etudes Européennes» yhteydessä pidetyille kansantaloustieteen kursseille.

LINDGREN, KAJ B.:

Tehnyt opinto- ja tutkimusmatkan Saksaan 16. 6.—3. 8. 56.

LOUHIJA, JARL:

Suorittanut Helsingin yliopistossa filosofian lisensiaatin tutkinnon (uusien vaatimusten mukaan) 5. 4. 1957.

Suomen Kirjailijaliiton johtokunnan ja Suomen Näytelmäkirjailijaliiton hallituksen jäsen sekä molempien yhdistysten sihteeri.

Pitänyt Oy Rastor Ab:n marraskuussa 1956 ja maaliskuussa 1957 järjestämällä sihteerikursseilla esitelmää suomalaisen kauppakirjeenvaihdon tyyliseikoista.

Osallistunut Suomen Kirjailijaliiton edustajana lokakuussa 1956 Tanskassa, tammi-kuussa 1957 Ruotsissa ja kesäkuussa 1957 Suomessa pidettyihin Pohjoismaisen Kirjailijaneuvoston kokouksiin sekä Suomen Näytelmäkirjailijaliiton edustajana huhtikuussa 1957 Helsingissä pidettyyn Pohjoismaisen Dramatikkunionin kokoukseen.

LYYTINEN, A. E.:

Venäjän kielen opettajana puolustuslaitoksen kouluissa.

Rannikkotykistörykmentti 2:n historia- ja avustussäätiön puheenjohtaja.

Upseerit evp. ry:n puheenjohtaja.

MANNINEN, JOUKO:

Toiminut syyslukukaudella 1956 tilastotieteen tilapäisenä assistenttina Helsingin yliopiston maatalous-metsät.tiedekunnassa. — Hoitanut syyslukukaudella 1956 osaa matematiikan assistentin toimesta Helsingin yliopistossa.

MATTILA, SAKARI:

Matematiikan ja tilastotieteen opettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätiet. tiedekunnassa. Tilastollisen neuvottelukunnan varajäsen.

Julkaisut:

Eläkesäätiön eläkevastuun likimääräisestä laskemisesta. (Teollisuustaloudellinen yhdistys ry:n vuosikirja 1956.) Hki 1957.

MIKKELI, MIKKO:

Karjalan Yhteiskoulun historian lehtori.

Historiallisen Yhdistyksen edustaja Paikallishistoriallisen toimiston johtokunnassa.

MUUKKONEN, PERTTI:

Yksityis- ja talousoikeuden vt. lehtori Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa 24. 9. 56.—31. 5. 57.

Esitelmöinyt 7. 11. 1956 Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen 2. syyskokouksessa aiheesta »Näkökohtia esisopimusten muodosta».

Julkaisut:

Sopimusvapauden käsitteestä. 12 s. (Lakimies.) Hki 1956.

NENONEN, A.:

Toiminut Suomen Pankin kirjeenvaihto-osaston päällikkönä.

Kääntänyt suomeksi W. Somerset Maughamin novellikokoelman »Creatures of Circumstance».

NORKO-TURJA, SIRKKA-LIISA:

Helsingin Yliopistossa antanut konsistorin määräyksestä opetusta englantilaista filologiaa pääaineenaan opiskeleville sekä pitänyt englanninkielen ja englantilaisen kauppakirjeenvaihdon kurssin kuulusteluineen maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan puukauppallisen linjan opiskelijoille.

Toiminut englanninkielen rinnakkaisopettajana Teknillisessä Korkeakoulussa.

Suomalais-Amerikkalaisen Yhdistyksen English Language Institutin hallituksen jäsen.

HESTEO:n puheenjohtaja.

Tehnyt opintomatkan Englantiin 1. 7.—7. 8. 1956. Osallistunut City of London Collegen kursseihin (kaupallisella linjalla) 16. 7.—7. 8. 1956. Saanut Liikesivistysrahaston apurahan.

Pitänyt amerikkalaisille Fulbright-stipendiaateille esitelmän 29. 8. 1956 aiheesta »University Studies in Finland and in the U.S.A.»

Julkaisu:

Kääntänyt englannista suomeen amerikkalaisen Willa Catherin »Death Comes for the Archbishop» (Kuolema noutaa arkkipäispan, WSOY:n Amerikka-sarja, 237 siv.) Hki 1956.

Toimittanut sanaston Wendy Hallin tekstikirjaan »Passport to English, A Second Book of English Conversation» (Otava sanasto 46 2-palstasivua.) Hki 1956.

V. S. Alanteen Suomalais-englantilaisen sanakirjan arvostelu. 5 p. (Suomi-Finland USA, 1956 N:o 3). Hki 1956.

NURMINEN, LAILA:

Toiminut englanninkielen opettajana Eläinlääketieteellisessä Korkeakoulussa. Finnish-British Society'n johtokunnan jäsen.

Sotilaskotiliiton hallituksen jäsen.

PAAKKANEN, JOUKO:

Taloustieteellisen Seuran johtokunnan jäsen.

Julkaisu:

Arvostelu teoksesta: Ragnar Nurkse, Problems of Capital Formation in Underdeveloped Countries. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 5:4.) Hki 1956.

Hintateorian realismi ja yritysten hintapäätökset. 135 s. (Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen julkaisuja 22.) Hki 1957.

Eräs tutkimus osuustoiminnan taloudellisesta luonteesta. 8 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 6:1.) Hki 1957.

PENTTILÄ, ERKKI AULIS:

Saanut Suomen Leijonan ritarikunnan I luokan ritarimerkin 6. 12. 1956.

Vihitty filosofian tohtoriksi promootiossa 31. 5. 57.

Julkaisu:

Arvostelu S. Alanteen Suomalais-englantilaisesta sanakirjasta. (Virittäjä.) Hki 1956.

Toimittanut suomeksi kirjasen »Vaivatonta englantia matkailijoille». Hki 1957.

PUUKARI, ARVO:

Markkinointiseura r.y:n puheenjohtaja. Tavaraselostevaltuuskunnan puheenjohtaja. Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön valmisteluvaliokunnan jäsen. KY:n Käytännön Kerhon ja Lehdistökerhon kuraattori. »Liiketalous»-aikakauslehtien päätoimittaja.

Toiminut usean liikeyrityksen neuvottelevana asiantuntijana markkinointi- ja johtokysymyksissä. Järjestänyt Yhdysvalloista saadulla uudella koulutusmenetelmällä lukuvuoden kuluessa yli kaksikymmentä »myynti-» tai »johtoverstasta» suurissa ja keskikokoisissa liikkeissä eri paikkakunnilla. Järjestänyt samoin meillä ensimmäiset »aivotalkoot» (brainstorming sessions) julkisuudessa.

Luennoin mm. Ekonomiliiton, kauppakamareiden, Liiketyönantajain Keskusliiton, Rastorin, Suomen Tukkukauppiaiden Liiton ja yksityisyrittäjien aluejärjestöjen tilaisuuksissa. Järjestänyt Helsingissä 12 illan luentosarjan (opetuselokuvin) amerikkalaisesta liikkeenhoidosta ja vastaavan kuuden kaksoisluennon sarjan Lahdessa ja Tampereella. Esityksiä yleisradiossa liiketalouden eri aloilta.

Toiminut koulutustoiminnan neuvottelevana asiantuntijana Oy Rastor Ab:ssa. Hoitanut eräiden taloudellisten järjestöjen tiedotustoimintaa.

Opintomatka Yhdysvaltoihin touko—kesäkuussa 1957.

Julkaisu:

Kirjoituksia sanoma- ja aikakauslehdissä.

RANINEN, HUUGO:

Myymäläauto-, kulku-, kioski- ja automaattikauppaa sekä markkinoita, huuto-kauppoja ja toripäiviä sekä avoimia ja kommandiittiyhtiöitä koskevan lainsäädännön uudistamista käsittelevien valtionkomiteain puheenjohtaja. Osamaksukauppaa koskevan lainsäädännön uudistamista käsittelevän komitean jäsen. Helsingin kaupungin erilaisia hankintoja käsittelevän komitean jäsen.

Tampereen hiippakunnan talousneuvoston ja Institut International d'étude et de documentation en matière de Concurrence ensimmäisen osaston puheenjohtaja. Kauppätieteellinen Yhdistys r.y:n ja Kaatuneiden Vanhemmat r.y:n puheenjohtaja. Sotaleskijän ja Kaatuneitten Omaisten huolto r.y:n liittohallituksen jäsen ja Suomen Ulkomaankauppaliiton asettaman ulkomaankauppaopetusta käsittelevän komitean varapuheenjohtaja. Helsingin Savonlinna-Seura r.y:n varapuheenjohtaja; Sirkka ja Jussi Monosen säätiön hallituksen jäsen sekä Töölön rotaryklubin presidentti. — Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen johtaja ja sen tutkimuslautakunnan puheenjohtaja sekä laitoksen johtokunnan ja hallintoneuvoston jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan päätoimittaja ja toimituskunnan jäsen, »Liiketalous»-julkaisun toimitusneuvoston varapuheenjohtaja, Kirkon keskusrahaston, Kirkollisvirkakunnan leski- ja orpokassan sekä eräiden yksityisten osakeyhtiöiden tilintarkastaja.

Osallistunut Suomen Osuuskauppojen Keskuskunnan järjestämiin neuvottelupäiviin 20—23. 8. 1956, jolloin käsiteltiin osuustoimintaa tutkimuskohteena.

Esitelmöinyt maaherrojen kokouksessa 30. 5. 1956 liikkuvaa kauppaa koskevassa lainsäädännössä huomioon otettavista näkökohdista ja marrask. 1956 Tampereen hiippakunnan luottamusmiesspäivillä Toijalassa talousneuvostoa koskevista ajankohtaisista kysymyksistä. Esitelmöinyt 31. 5. 57 Kauppätieteellisessä yhdistyksessä »Vastuuvapauden myöntämisestä osakeyhtiön yhtiökokouksessa».

Kutsuttu 4. 4. 1957 Milanossa pidetyssä IX kongressissa Association Internationale des Etudiants en Sciences Economiques et Commerciales (A.I.E.S.E.C.) nimisen järjestön kunniajäseneksi.

Julkaisu:

Osakeyhtiön yhtiökokouksen käsitteestä. 17 s. (Juhlajulkaisu T. M. Kivimäki 1886. 5. 6.) Hki 1956.

Kyösti Järvinen. 5 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 6:1.) Hki 1957.

Professori Kyösti Järvisen muistolle. (KY:n Sanomat.) Hki 1957.

Arvostelu teoksesta: Olof Henell, *Flag Discrimination. Purposes, motives and economic consequences.* (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 5:3.) Hki 1956.

Arvostelu teoksesta: Ejler Alkjaer, *Ungdommen på det danske marked. En analyse af de 14—19 åriges indvirkning på købe- og forbrugsvanerne.* (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 5:4.) Hki 1956.

RANTAVAARA, IRMA:

Helsingin Yliopiston dosentti.

Pitänyt seuraavat esitelmät: »Finnish Prose and Poetry» (1. 9. ja 2. 9. 1956 Fulbright-stipendiaateille), »Amerikkalaista teatteria» (7. 11. 56 Yhdysvaltain Tiedotuskeskus), »Carson McCullers» (3. 12. 56 Akateemiset Naiset), »Amerikkalaisesta näytelmästä» (28. 4. 57 Lohjan Teatterikerho), »Trends in American Playwriting» (8. 5. 57 Asla Alumni Association).

Julkaisuut:

Virginia Woolf. *Johdantoesset Mrs. Dalloway-romaniin.* 16 s. Hki 1956.

Amerikkalaista teatteria. 13 s. (Valvoja 76:5.) Hki 1956.

Kirjallisuusarvosteluja (Uusi Suomi 31. 12. 56, Suomalainen Suomi N:o 4, 1957).

ROSSI, REINO:

Suomen Pankin taloustieteellisen tutkimuslaitoksen johtaja 28. 2. 1957 saakka. Suomen edustajan varamies Kansainvälisen Valuuttarahaston hallintoneuvostossa. Suomen valtuuskunnan jäsenenä YK:n talous- ja sosiaalineuvoston kokouksessa New York'issa huhtikuussa 1957.

Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimitussihteeri. Veronmaksajain Keskusliiton hallituksen jäsen.

Helsingin Suomalaisen Säästöpankin hallituksen ja Helsingin Osuuskaupan hallintoneuvoston jäsen.

Valtiovarainministeriön finanssitoimikunnan, Yhteisöjen varasto- ja säästötilastokomitean, Rahamarkkinain indeksiehtokomitean ja Säästöpankkien tarkastusneuvoston jäsen.

SAARIO, MARTTI:

Keskuskauppakamarin tilintarkastajalautakunnan, Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan ja johtokunnan jäsen. Kauppatieteellisen Yhdistyksen r.y. varapuheenjohtaja. Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen r.y. puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan ja Liiketalous-lehden toimitusvaliokunnan jäsen.

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä.

Esitelmöinyt Teollisuustaloudellisen Yhdistyksen kokouksessa Tampereella 8. 6. 56 sekä Kauppatieteellisen Yhdistyksen kokouksessa 30. 1. 57 aiheesta »Liikeryityksen rahoitus ja verotus» sekä Kauppaoppilaitosten Opettajien Yhdistyksen opintopäivillä aiheesta »Kirjanpidon teoria». Luennoinut Teollisuudenharjoittajain Liiton veropäivillä 27. 11. 56, Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön tilinpäätäjain päivillä 13. 12. 56, Apteekkarien liikkeenhoidon päivillä 15. 1. 57 ja Agronomien Yhdistyksen opintopäivillä 6. 11. 56.

Saanut Suomen Leijonan ritarikunnan komentajamerkin 6. 12. 56.

Julkaisuut:

Kustannuspaikkatilit tulostaseessa. 6 p. (Liiketalous n:o 3.) Hki 1956.

Arvopaperitili sekä osakeannit ja -myynnit. 6 p. (Liiketalous n:o 5.) Hki 1956.

Kannattaako »varastohamstraus» tilinpäätöstä varten? 7 p. (Liiketalous n:o 1.) Hki 1957.

Saatavien kiertonopeus ja kannattavuus. 8 p. (Kauppias n:o 4.) Hki 1957.

Verotusnäkökohtia rahoituksessa. 20 s. (Teollisuustaloudellinen Yhdistys r.y:n vuosikirja 1956.) Hki 1957.

SAARSALMI, MEERI:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen nuorempi tutkija.

Kauppakorkeakoulujen tutkintojen suorittaneiden pätevyyttä valtion virkoihin tutkivan toimikunnan sihteeri.

Suorittanut erilaisia tehtäviä Teollisuudenharjoittajain Liitolle, mm. sen taloudellisen aikakauslehden »Teollisuussanomien» toimitussihteeri.

Julkaisuut:

Arvostelu teoksesta: Max Kjaer Hansen, Efterfrågeanalys — ett verktyg inom marknadsforskningen. Göteborg 1956. (Liiketal. Aikak. 6:1.) Hki 1957.

SEITKARI, OLAVI:

Valtionarkiston arkistonhoitaja.

Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa avustanut valtio-opin professorinviran hoidossa syyslukukaudella 1956 ja ollut vt. professorina 16. 11.—30. 11. 1956.

SUVIRANTA, BRUNO:

Pohjola-Nordenin varapuheenjohtaja. Suomalaisen Tiedeakatemian tilintarkastaja. Valtion tieteellisen keskustuomikunnan jäsen.

Keskinäisen henkivakuutusyhtiön Suomen hallintoneuvoston puheenjohtaja. Pohjoismaiden Yhdyspankin, Werner Söderström Osakeyhtiön, Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiön ja Saton hallintoneuvoston sekä Oy Renlund Ab:n johtokunnan jäsen. Säteri oy:n tilintarkastaja.

Pohjoismaiden yhteismarkkinain Suomen toimikunnan jäsen. Asiantuntija Pohjoismaiden neuvoston kokouksessa Helsingissä helmikuussa 1957.

Esitelmöinyt aiheista: »Über die Konkurrenzfähigkeit des Marktes» ja »Der gemeinsame nordische Markt» Kielin yliopistossa kesäk. 1956, »Talouselämämme ajankohtaisia kysymyksiä» Lahden kauppakamarissa marrask. 1956, »Välfärdsstaten» Åbo Akademiassa jouluk. 1956, »Elämmekö hyvinvointivaltiossa» Suomen Liikemies-Yhdistyksessä helmik. 1957, »Talouspolitiikan antamia opetuksia» Metsäpäivillä Helsingissä huhtik. 1957, »Yhteiskunnallisen ajattelun murroskausi» Valtiot. kand. yhdistyksessä toukok. 1957.

Julkaisuut:

The Viability of the Competitive Market. 28 s. (National Bank of Egypt, Fiftieth Anniversary, Commemoration Lectures.) Cairo 1956.

Elämmekö »hyvinvointivaltiossa». Eripainoksena 12 s. (Kauppalehti 26. 2. 1957.) Hki 1957.

Finland som »välfärdsstat». 6 s. (Ekonomisk revy, april 1957.) Stockholm 1957.

Four markets in one. 2 s. 4: o. (Finlandia Review.) Hki 1957.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI:

Saanut kauppatieteiden maisterin arvon ilman juhlallista vihkimistä 4. 4. 1957.

Toiminut nuorempana tutkijana Liiketaloustieteellisessä Tutkimuslaitoksessa.

Osallistunut kirjeopisto Tietomiehen eräiden opetuskirjesarjojen laatimiseen.

Pitänyt seuraavat esitelmät: 16. 10. 1956 Kanta-Hämeen Aluesuunnitteluyhdistyksen syyskokouksessa aiheesta »Etelä-Häme-tutkimus ja sen suorittaminen», 31. 3. 1957 Lihakeskusliiton valtuuskunnan kokouksessa aiheesta »Kilpailuvälineistä ja niiden käytöstä», 16. 4. 1957 Oulussa ja 7. 5. 1957 Joensuussa aiheesta »Mitä tiedämme ostoihin ja ostopaikan valintaan vaikuttavista tekijöistä», 28. 4. 1957 Joensuussa Yksityisyrityksien Pohjois-Karjalan Aluejärjestön vuosikokouksessa aiheesta »Kilpailuvälineistä ja niiden käytöstä». — Pitänyt lisäksi joukon alustuksia.

Julkaisut:

Kekseliäisyyttä kilpailuvälineiden käyttöön. (Liiketalous 6.) Hki 1956.

Kaupallisista vaikutusaluearajoista ja niiden määräämisestä (KY:n kalenteri 1956—1957.) Hki 1956.

Laatinut artikkelikatsauksia »Liiketalous»- ja »Liiketaloudellinen Aikakauskirja»-nimisiin liiketaloudellisiin aikakausjulkaisuihin.

TAMMINEN, MIKKO:

Asiantuntijana antanut lausunnon filosofian tohtoreiden Veikko Halmeen ja Reino Rossin tieteellisestä pätevyydestä Kauppakorkeakoulun toiseen kansantaloustieteen professorin virkaan, dosentti Martin Hagforsin ja valtiotieteen tohtori Gösta Mickwitzin pätevyydestä Yhteiskunnallisen Korkeakoulun kansantaloustieteen professorin virkaan sekä dosentti Veikko Halmeen pätevyydestä Turun Kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen professorin virkaan.

Kansantaloudellisen Yhdistyksen esimies. Edelleen Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen tutkimuslautakunnan jäsen. Edelleen Kansantaloudellisen Aikakauskirjan toimituksen, Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan ja Liiketalouden toimitusneuvoston jäsen. »Talospuntarin» neuvottelukunnan jäsen.

Edelleen valtioneuvoston asettaman Suomen talouden ja hallinnon TA-toimikunnan jäsen. Brysselin maailmannäyttelyn 1958 Suomen komitean yleisjaoston jäsen.

Edelleen Veronmaksajain Keskusliiton Helsingin paikallisosaston johtokunnan jäsen.

Tilintarkastajana eräissä yhteisöissä.

Osallistunut Marstrandissa kesäkuussa 1956 pidettyyn pohjoismaiseen kansantaloustieteilijäin kokoukseen. Osallistunut Roomassa syyskuussa 1956 pidettyyn International Economic Association'in kongressiin, jonka aihepiirinä oli »Stability and Progress in the World Economy». Samalla matkalla tutustunut mm. seuraaviin tutkimuslaitoksiin: Basle Centre for Economic and Financial Research (Basel) ja IFO-Institut für Wirtschaftsforschung (München).

TARKIAINEN, TUTTU:

Suomen valtuuskunnan varajäsen Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokouksessa 1956.

Yhteiskunnallisen korkeakoulun valtio-opin professori, korkeakoulun rehtorina 1956.

Valtiotieteellisen Yhdistyksen johtokunnan jäsen. Eduskunnan historiakomitean jäsen. Kansalaisjärjestöjen YK-Liiton puheenjohtaja.

Osallistunut YK-yhdistysten maailmanliiton konferenssiin Genèvessä syysk. 1956. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokoukseen New Yorkissa marras—jouluk. 1956. Radioesitelmää.

Julkaisuut:

Valtionpäämies ja hallitus. 12 s. (Suomalaisen kansanvallan kehitys.) Porvoo—Hki 1956.

Suomalainen parlamentarismi. (Oma Maa.) Hki 1957.

TELARANTA, K. A.:

Yksityis- ja talousoikeuden lehtori Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa, josta toimesta ollut vapaa koko lukuvuoden.

Hoitanut koko lukuvuoden siviilioikeuden apulaisen virkaa Helsingin yliopistossa. Helsingin yliopiston kanslerin sihteeri. Akatemialautakunnan sihteeri.

Lasten Päivän Säätiön valtuuskunnan jäsen. — Pelastakaa Lapset r.y.:n keskuhallituksen jäsen. — Eteläsuomalaisen osakunnan seniorit r.y.:n hallituksen jäsen.

Saanut Liikesivistysrahastolta apurahan.

Pitänyt Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lappeenrannan paikallisosaston juhla-kokouksessa 20. 5. 1956 esitelmän »Osakeyhtiön toimitusjohtajan oikeudellisesta asemasta». Pitänyt Eteläsuomalaisen osakunnan vuosijuhlassa 10. 10. 1956 esitelmän »Oikeudenmukaisuuden periaatteesta». — Luennoin Suomen Lakimiesliiton jatkokoulutustilaisuudessa 23. 10. 1956 »Aviopolisoiden välisistä sopimuksista».

Julkaisuut:

Oikeudenmukaisuuden periaatteesta. 6 s. (Valvoja 76.) Hki 1956.

Aviopolisoiden välisistä sopimuksista. 50 s. (Lakimies.) Hki 1957.

VAIVIO, F. L.:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen E-osaston vanhempi tutkija.

Kauppakorkeakoulujen tutkintojen suorittaneiden pätevyyttä valtion virkoihin tutkivan toimikunnan jäsen.

Ottanut osaa Roomassa syysk. 1956 pidettyyn International Economic Association'in kongressiin, jonka aiheena oli »Stability and Progress in the World Economy». Tutustunut Basle Centre for Economic and Financial Research'iin Baselissa ja IFO-Institut für Wirtschaftsforschung'iin Münchenissä.

Esitelmöinyt Kauppatieteiden Kandidaattiyhdistys ry:n kokouksessa 7. 10. 56 aiheesta »Suhdannepeili — liikkeenjohdon uusi apuväline» ja Vaatetusteollisuuden Valtuuskunnan kokouksessa 29. 11. 56 aiheesta »Suhdannepeili vaatetusteollisuuden palveluksessa».

Julkaisuut:

Näkökohtia suhdanne-ennakkoinnista. (Suomen Tukkukauppa n:o 4.) Hki 1956.

Arvostelu teoksesta: Reino Rossi, Suomen luottojärjestelmä ja rahalaitosten luotonantokyyky. (Kansantaloudellinen Aikakauskirja.) Hki 1956.

Toimittanut uuden painoksen: Opiskelu Kauppakorkeakoulussa. Hki 1957.

Toimittanut Ekonomi-lehdessä Kauppakorkeakoulun sivua.

WEGELIUS, PIRKKO:

Suorittanut filosofian kandidaatin tutkinnon Helsingin yliopistossa 1. 6. 1956.

Tehnyt opintomatkan Englantiin Liikesivistysrahaston stipendillä heinä—elokuussa 1956, jolloin osallistunut City of London Collegen kesäkursseihin.

Suorittanut kirjastotutkinnon Yhteiskunnallisessa korkeakoulussa 18. 5. 1957.

VIERIKKO, ERKKI:

Toiminut kirjeopisto Tietomiehen espanjankielen opettajana.

Pitänyt eri aiheista — mm. v:n 1956 Nobelin kirjallisuuspalkinnon saajasta Juan Ramón Jiménezistä — Espanjaa käsitteleviä esitelmiä Yleisradiossa.

Saanut Sinisen Prikaatin (3.Pr.) muistoristin.

Julkaisut:

Espanjan kielioppi. 236 s. Hki 1956.

Vaivatonta espanjaa matkailijoille. 67 s. Hki 1956.

Juan Ramón Jiménez. 5 s. (Johdanto teokseen »Harmo ja minä».) Hki 1957.

(& F. J. Uriz Echeverría) Así es Finlandia. 64 s. Hki 1957.

VIHMA, VÄINÖ:

Helsingin yliopiston dosentti, opetusaineena siviili- ja kauppaoikeus. (Kevät-lukukaudella vapautettu luennoimisvelvollisuudesta tieteellisen työn vuoksi.)

Suomen Vakuutuslakimiesten yhdistyksen hallituksen jäsen. Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliiton hallituksen jäsen ja sen talousvaliokunnan puheenjohtaja. Kristillisen kulttuurin liiton hallituksen jäsen. Kristillisen kulttuurin säätiön hallintoneuvoston jäsen.

Kirkkolakikomitean jäsen. Puheenjohtaja valtioneuvoston asettamassa komiteassa, jonka tehtävänä on tutkia taloudellisia yhdistyksiä koskevan lainsäädännön tarpeellisuutta. Keskuskauppakamarin välityslautakunnan jäsen. Suomen Lakimiesliiton jatkokoulutuskomitean jäsen. Asunto-Oy Calonius 8 Bostads-Ab:n johtokunnan puheenjohtaja.

Esitelmöinyt Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen Lahden osaston vuosikokouksessa 15. 2. 1957 vahingonvaaran siirtymisestä irtaimen kaupassa.

Julkaisut:

Suorituksen mahdollisuus varallisuus oikeudellisessa sopimussuhteessa. 338 s. (Suomalaisen Lakimiesyhdistyksen julkaisuja, sarja A n:o 53.) Vammala 1957.

Kauppaoikeuden opetus Kauppakorkeakoulussa. 3 s. (Liiketaloudellinen Aikakauskirja 6:1.) Helsinki 1957.

Eräs kirjallisuusarvostelu Lakimies-aikakauskirjassa. 3 s. Vammala 1957.

VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Edelleen Valtioneuvoston asettaman Kansainvälisten kulttuurisuhteiden toimikunnan jäsen saksankielisiä maita varten, edelleen toiminut Suomalais-Ugrilaisen Seuran kielentarkastajana ja Ison Tietosanakirjan avustajana.

Tehnyt opintomatkan Berliiniin 17. IV.—10. VII. 1956.

Osallistunut Deutscher Neuphilologentag'iin Berliinin Freie Universität'issä toukok. 1957.

Luennoinut Deutscher Bibliotheksverein'issa Helsingissä aiheista »Oskar Loerkes Umkreis» 30. 10. 1956 ja »Zur Analyse der Stilkunst Adalbert Stifters» 21. 3. 1957.

Julkaisut:

Lebendes Deutsch, zweite durchgesehene und ergänzte Auflage. 121 s. Hki 1957.

Kääntänyt suomesta saksaan prof. Henrik Virkkusen teoksen Laskentatoimi johdon apuna (»Das Rechnungswesen im Dienste der Leitung», 146 s. Helsinki 1956.) ja muita taloustieteellisiä tekstejä.

VIRKKUNEN, HENRIK:

Ekonomiliitto r.y:n puheenjohtaja v. 1956, sen hallituksen jäsen edelleen. Teollisuustaloudellinen Yhdistys r.y:n johtokunnan jäsen. Liiketalous-lehden toimitus-

valiokunnan puheenjohtaja. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan jäsen. Nordiska Civilekonomförbundet'in johtokunnan jäsen. Finnish British Society'n varapuheenjohtaja. Helsingin Suomalaisen Yhteiskoulun johtokunnan jäsen.

Tilintarkastajana useissa yhteisöissä. Amer-Tupakka Oy:n, Tehokaluste Oy:n ja Konekirjanpito Oy:n johtokunnan jäsen.

Kaupan kannattavuutta tutkimaan asetetun valtionkomitean jäsen. Keskuskauppakamarin Kauppaopetuslautakunnan jäsen. Tehokkaan Tuotannon Tutkimussäätiön nimittämän liikkeenjohdollista jatkokoulutusta suunnitelleen toimikunnan puheenjohtaja.

Osallistunut 6.—9. 9. 56 EPA:n järjestämiin IV kansainväliseen Business Management Education kongressiin Torinossa sekä 8.—13. 10. 56 Svenska Arbetsgivareföreningen'in järjestämille liikkeenjohdon kursseille Yxtaholm'issa.

Pitänyt luennon Kööpenhaminan kauppakorkeakoulussa 21. 1. 57. Luennoinut Oy RASTOR Ab:n, Agronomien Yhdistyksen, Kauppaoppilaitosten kirjanpidon opettajien ja Apteekkarien liikkeenhoidon kursseilla ja neuvottelupäivillä. Esitelmöinyt Kanta-Hämeen aluesuunnittelu yhdistyksen vuosikokouksessa 5. 4. 57 »Teollisuustutkimuksen tavoitteista ja tutkimusmenetelmistä.»

Toiminut Helsingin yliopiston maat.-metsät. tiedekunnan määräämänä virallisena vastaväittäjänä MML Jouko Einolan väitöskirjan »Puutavaran hankinnan yhteiskustannukset» julkisessa tarkastustilaisuudessa 28. 5. 57.

Julkaisut:

Das Rechnungswesen im Dienste der Leitung. 146 s. (Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen julkaisu 21.) Hki 1956.

Katetuottoajattelu kannattavuuden valvonnassa. (Työntutkijain Kilta r.y:n Tiedotuslehti 2/56.) Hki 1956.

Teollisuusyrityksen taseiden lukeminen. (Liiketalous 3.) Hki 1957.

VIRTANEN, UNTO:

Turun Kauppakorkeakoulun liiketaloustiede I:n dosentti ja v.t. professori.

Ekonomiliitto r.y:n hallituksen jäsen. Turun Kauppakorkeakoulun edustaja Turun taloudellisen tutkimuslaitoksen hallituksessa. Turun Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan inspehtori. Liiketaito-nimisen aikakauslehden toimitusvaliokunnan jäsen vuoden 1956 loppuun.

Esitelmöinyt Turun kauppakorkeakoulujen ja Suomen Ulkomaankauppaliiton järjestämällä kursseilla. Esitelmöinyt Suomen Ulkomaankauppaliiton vaalikokouksessa kustannuslaskennallisista ongelmista ulkomaista vientiä ajatellen (Julkaistu Kauppalhdessä 20. ja 21. 12. 1956.) Selostanut eräitä kirjanpidollisia liiketapahtumia kauppaopistojen kirjanpidonopettajien opintopäivillä Kauppakorkeakoulussa.

Julkaisut:

God köpmannased. (Trävaruhandlaren n:o 9.) 1956.

VUORINEN, ELSA:

Opettanut Helsingin Yliopistossa syys- ja kevätlukukaudella englantia kaikkien tiedekuntien opiskelijoille pidetyillä kursseilla, yht. 12 v.t. — Opettanut Helsingin Yliopistossa syys- ja kevätlukukaudella suomea ulkomaalaisille opiskelijoille (opetuskieli englanti), 4 v.t. — Opettanut Jyväskylän Kesäyliopistossa englantia alkeis- ja pro exercitio-kursseilla sekä suomea ulkomaalaisille.

Tehnyt opintomatkan Englantiin kesällä 1956.

V. Tilastollisia tietoja oppilaista.

Korkeakoulun oppilaat voivat olla:

1. *varsinaisia oppilaita*, jotka opiskelevat suorittaakseen ekonomin tutkinnon tai kirjeenvaihtajan tutkinnon;

2. ekonomin tutkinnon tai muiden korkeakoulujen loppututkinnon suorittaneita, jotka harjoittavat opintoja *kauppatieteiden kandidaatin tutkintoa* varten;

3. *ylimääräisiä* tai *kuuntelijaoppilaita*, jotka harjoittavat opintoja erinäisissä aineissa.

Varsinaisiksi oppilaiksi haki 1956 589 henkilöä, joista voitiin ottaa vastaan ekonomin tutkintoa suorittamaan 205 sekä kirjeenvaihtajan tutkintoa suorittamaan 90 eli yhteensä 295.

Opiskelijain kokonaisluku.

Kertomusvuotena on korkeakoulussa ollut yhteensä 1,243 opiskelijaa, joista

kauppat. kand. tutkintoa lukevia	326
varsinaisia oppilaita: I, II, III vuosikurssit	770
vanhemmat vuosikurssit	147

I. Varsinaisten oppilaiden lukumäärä lukuvuoden lopussa.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Miehiä	170	61,8	153	58,8	142	60,4	465	60,4
Naisia	105	38,2	107	41,2	93	39,6	305	39,6
Yhteensä	275	100	260	100	235	100	770	100

II. Varsinaisten oppilaiden kotipaikka.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
Helsingistä	90	32,7	78	30,0	84	35,8	252	32,7
Muualta Uudenmaan l:stä	23	8,4	22	8,5	17	7,2	62	8,1
Turun ja Porin l:stä	11	4,0	14	5,4	9	3,8	34	4,4
Hämeen l:stä	46	16,7	53	20,4	43	18,3	142	18,4
Kymen „	23	8,4	26	10,0	17	7,2	66	8,6
Mikkelin „	13	4,7	11	4,2	13	5,5	37	4,8
Kuopion „	27	9,8	12	4,6	22	9,4	61	7,9
Vaasan „	31	11,3	34	13,1	21	9,0	86	11,2
Oulun „	9	3,3	9	3,4	4	1,7	22	2,9
Lapin „	2	0,7	1	0,4	5	2,1	8	1,0
Yhteensä	275	100	260	100	235	100	770	100

III. Varsinaisten oppilaiden vanhempien ammatti.

Elinkeinon mukaan.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen	47	17,1	43	16,5	34	14,5	124	16,1
2. Teollisuus	30	10,9	35	13,5	44	18,7	109	14,1
3. Rakennustoiminta	15	5,5	20	7,7	15	6,4	50	6,5
4. Kauppa	103	37,4	81	31,1	72	30,6	256	33,2
5. Liikenne	28	10,2	19	7,3	26	11,1	73	9,5
6. Palvelukset	48	17,4	60	23,1	43	18,3	151	19,6
7. Sijoittamattomat ja ei ilmoitetut ammatit	4	1,5	2	0,8	1	0,4	7	1,0
Yhteensä	275	100	260	100	235	100	770	100

Yhteiskunnallisen aseman mukaan.

	I v. kurssi		II v. kurssi		III v. kurssi		Yhteensä	
	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%	Luku- määrä	%
1. Itsenäiset yrittäjät:								
Tehtailijat ja tukkukauppiaat	7	2,5	4	1,5	10	4,3	21	2,7
Vähittäiskauppiaat ja muut								
liikkeenharjoittajat	30	10,9	38	14,6	44	18,7	112	14,5
Maanviljelijät	34	12,4	28	10,8	24	10,2	86	11,2
	71	25,8	70	26,9	78	33,2	219	28,4
2. Kaupan ja teollisuuden palveluksessa olevat:								
Johtavassa asemassa olevat	46	16,7	36	13,8	25	10,6	107	13,9
Toimihenkilöt	36	13,1	27	10,4	21	9,0	84	10,9
Työntekijät	44	16,0	48	18,5	27	11,4	119	15,5
	126	45,8	111	42,7	73	31,0	310	40,3
3. Valtion ja kunnan palveluksessa olevat:								
Johtavassa asemassa olevat	17	6,2	13	5,0	10	4,3	40	5,2
Virka- ja toimihenkilöt	28	10,2	25	9,6	36	15,3	89	11,5
Työntekijät	17	6,2	12	4,6	22	9,4	51	6,6
	62	22,6	50	19,2	68	29,0	180	23,3
4. Vapaiden ammattien harjoittajat ja opettajat	12	4,3	27	10,4	15	6,4	54	7,0
5. Ei ilmoitettu ammattia	4	1,5	2	0,8	1	0,4	7	1,0
Yhteensä	275	100	260	100	235	100	770	100

VI. Oppiarvot ja tutkinnot.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon on suorittanut kauppat.maist.
Aimo Autio.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat kuluneen lukuvuoden aikana suorittaneet:

Syyslukukaudella: ekonomi *Jorma M. Hakkarainen*, ekonomi *Jaakko V. Heikkonen*, ekonomi *Jouko J. T. Hirvonen*, dipl.ins. *Timo E. J. Kere*, lainopin kand. *Heikki I. Kivelä*, ekonomi *Lauri Kontkanen*, ekonomi *Onni E. Malinen*, dipl.ins. *Heikki A. Raivio*, ekonomi *Eero M. Raninen*, dipl.ins. *Torsti A. Simola*, ekonomi *Jaakko Talsi*.

Kevätlukukaudella: ekonomi *Kari Z. Castrén*, *Heikki J. Jutila*, B.Sc., fil.maist. *Eino E. Peltomäki*, ekonomi *Eero K. Pitkänen*, ekonomi *Asko O. Puranen*, ev.luutn. *Olavi H. Wickstrand*, kaikki arvonimityksin clarissimus.

Kauppätieteiden maisterin arvon ovat ilman juhlallista promootiota saaneet kauppat.kandidaatit *J. V. Heikkonen*, *A. O. Puranen*, *E. M. Raninen*, *T. A. Simola*, *M. S. Särkisilta* ja *P. J. Wiro*.

Pro gradu kokeen

ovat lukuvuonna 1956—1957 suorittaneet seuraavat kauppätieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelevat, jotka ovat tutkimuksissaan käsitelleet allamainittuja aiheita:

Kansantaloustieteessä:

Castrén, Kari, Näkökohtia ns. vastavoimateoriasta; *Jutila, Heikki*, Devalvaation vaikutuksesta talousjärjestelmän sisäiseen hintatasoon; *Kiukas, Raimo*, Kansainvälinen pankki takapajuiusten maiden kehityspankkina; *Komsi, Mauri*, Noususuhdanteen hillitsemisestä; *Peltola, Kari*, Korkoteorian kehitys vuosina 1936—56; *Pitkänen, Eero*, Rahapolitiikan mahdollisuudet Suomessa; *Puranen, Asko*, Markkinain rakenne ns. takapajuisissa maissa ja sen vaikutus taloudelliseen kehitykseen; *Wickstrand, Olavi*, Saksan valuutanuudistus v. 1948.

Kauppa- ja liikkeenhoito-opissa:

Hyypöläinen, Erkki, Oy Strömberg Ab:n sarjavalmistustuotteiden myynnin alueellinen jakautuminen; *Saavalainen, Ulla-Maija*, Bruttohintajärjestelmästä.

Liikelaskentaopissa:

Artto, Eero, Erään metalliteollisuustehtaan kustannustarkkailujärjestelmän kehittäminen; *Helenius, Antti*, Erään laivanvarustamon kirjanpidon uudelleenjärjestelystä; *Lamppu, Irja*, Myyntibudjetti; *Päivärinta, Risto*, Liikekirjanpidon opettamisesta kauppaopistoasteella.

Talousmaantieteessä:

Ojapelto, Jorma, Mikkelin liikennealue.

Ekonomin tutkinto.

Ekonomin tutkinnon ovat lukuvuonna 1956—57 suorittaneet:

syyslukukaudella 19. 10. 1956:

Buchert, P. O.; Caselius, O. J. I.; Elo, E. I.; Gillberg, S. A. W.; Granfelt, J. A.; Helenius, Eija Marja Riitta; Helinko, O.-M.; Henriksson, H. R.; Hinkkala, V. I.; Hirvi, V. K.; Ilmasti, K. K.; Jaakkola, Leena-Maija; Jatkola, M. J.; Joki, O. E.; Junntila, P. E.; Järvinen, K. S.; Kaivo-oja, R. K.; Karttunen, A. T.; Kastepohja, Eeva Orvokki; Kinnunen, A. A.; Klemola, S. U. J.; Koivunen, J. J.; Koskinen, Ritva Aino Sinikka; Kosonen, L. O. S.; Laaksonen, K. U.; Lammela, Karin Margareta; Lamppu, J. M.; Lehtinen, J. K.; Lehto, Helena Maria Elisabeth; Lindström, K. E.; Manninen, A. J. O.; Marjamaa, H. J.; Mauranen, T. O.; Metso, Kirsti Maria; Molarius, R. M. O.; Mustonen, Rauha; Mäkelä, T. A.; Mäkinen, R. P.; Niemann, Iris Inkeri; Palmu, Ritva Helena; Partanen, E. S.; Pietikäinen, L.; Pirhonen, U.; Pyykkönen, V. E. J.; Rask, Ulla-Maija; Rautiainen, E. P.; Riihonen, A. T. V.; Roine, J. S.; Ruhanen, T.; Salonen, Aino Marjatta; Saukkonen, M. K.; Schulman, O. C.-H.; Teittinen, J. J.; Tirinen, R. S.; Toikka, I. S. A.; Tolonen, M. K.; Tuomisto, Sointu Raili Matilda; Tuomola, M. M.; Tölli, E. A.; Uitti, K. N.; Vaahtokari, A. A.; Vainio-Eriksson, Tuula-Terttu; Vartiainen, J. A.; Wieland, Sirkka Margit Lillian; Vihersaari, J. K.; Vihersaari, Pirkko Leena; Vuorialho, M. S.; Voutila, A. J. U.; Ylinen, S. J. ja Yrjönen, J.;

23. 11. 1956:

Viitala, Lauri O;

14. 12. 1956:

Candelin, I. K. A. ja Malinen, Ritva Kaarina;

kevätlukukaudella 1. 3. 1957:

Aarnio, J. S.; Hankiranta, R. J.; Heiskanen, K. T.; Juhanila, H. J.; Kiander, M. E.; Lakkonen, J. I. P.; Lilja, Rauni; Niukkanen, E.; Piispanen, M.; Raitamo, P. A.; Rajala, Y. S. I.; Reijonen, P. S.; Saurio, M.-K.; Tähtinen, R. K.; Väänänen, R.;

22. 3. 1957:

Reini, Leena Kaisa;

12. 4. 1957:

Sopanen, Lauri O.;

29. 5. 1957:

Aho, K. A.; Ahola, L. S.; Aranko, Kirsti Hildur; Arvola, R. K.; Autere, S. A.; Avikainen, P. H. A.; Bergqvist, J. A.; Blässar, H. J.; Haimakainen, K.; Hakkarainen, U. K.; Halavaara, P. J.; Harju, R. V.; Holm, R. R.; Honka, J. O.; Hyvärinen, R. H. E.; Hällback, A. A.; Ikäheimo, P. E.; Inkeröinen, K. E.; Järvinen, R. A.; Jääskeläinen, K. E.; Kangas, R. R.; Kivikoski, Vuokko Marjatta; Kivimäki, A. E.; Kokko, V.-P.; Koski, J. J.; Kujala, M. S.; Kujanpää, P. J. J.; Kupiainen, Helka Marjatta; Kuusimäki, Marjo Kaino Hellevi; Kärmeniemi, J. M.; Lassila, R. A.; Lecklin, M. E.; Lehdikko, Ritva Salli Lemmitty; Lillak, I.; Lindholm, K.-A. P.; Lindman, A. S.; Luoto, Leena Liisa; Luukkonen, Hertta Marjatta; Majanen, P. K.; Manninen, H. V.; Marjanen, R. K.; Mäentakanen, E. K.; Niemeläinen, Anja Kirsikka; Nieminen, S. E. G.; Nikkarinen, Marja Elina; Nokkala, Lea Kaarina; Paloluoma, L. J.; Pasanen, P. P.; Pohjanoksa, R. K.; Poutinen, T. J.; Rahkamo, R. A.; Raja-Halli, V. T.; Ruskola, K. I.; Ruusulehto, L. A.; Saarimaa, J. O.; Saarinen, T. R. K.; Salmi, K. E.; Salo, S. P.; Sammallahti, J. S.; Santalahti, I. M. I.; Siekkinen, M. V.; Sivola, R. J.; Säilä, J. K. I.; Söderström, E. V.; Talvio, R. L. J.; Tanskanen, A. J.; Tauriala, P. J.; Torvinen, M. K.; Wahlroos, Anna Ulla Viola; Walden, K. I. E.; Valtari, H. A.; Varanko, Marja Aino; Vesalainen, R. J.; Vilanti, K. O.; Virtanen, H. J. A.

Kirjeenvaihtajan tutkinto.

Kirjeenvaihtajan tutkinnon ovat suorittaneet:

s y s l u k u k a u d e l l a 19. 10. 1956:

Eini, Pirkko Agnes; Haapanen, Pirjo Kaarina, Lähteenoja, Leena Mirjam; Martelius, Pirkko Marjatta; Niilekselä, Anni Katariina; Paasonen, Liisa Marjatta; Rantala, Inkeri Kaarina; Sokka, Kirsti Marjatta ja Vakkuri, Rauni Marjatta;

k e v ä t l u k u k a u d e l l a 1. 3. 1957:

Aho, Irja Helena; Heikkala, O. I.; Heinilä, Kaija Karin; Konttinen, Raija Aino Sisko; Niittyinen, Eeva-Liisa; Oramo, Pirkko Kaarina; Sundqvist, Anja Britta; Valkeaniemi, Laura Sisko Annikki;

29. 5. 1957:

Halkola, Airi Marjatta; Herlevi, Kyllikki Lea-Mi; Häkkinen, Eeva Anneli; Malmberg, Raija Birgitta; Mankki, Ritva Kirsti Kaarina; Meritalo, Ulla Paula Kaarina; Puustinen, Eeva-Kaarina; Pyötsiä, Raija Tuulikki; Ruotsalainen, Pirkko-Liisa Marjatta; Santalahti, Sylvi Kyllikki; Sarapaasi, Katri Johanna; Sirén, Pirkko Anja Marjatta; Sirola, Päivi Auli Marjatta; Säilä, Terttu Kaarina; Tarvonen, Sirkku-Leena Marjatta; Valtonen, Irmeli Marianne (erinomaisesti); Varonen, Raili Sinikka.

VII. Stipendit.

Valtion ylioppilasstipendit.

Korkeakoulussa opiskelevien lahjakkaiden, ahkerien ja vähävaraisten ylioppilaiden opintojen tukemiseksi korkeakoulu sai keväällä 1957 73 kokostipendiä määrältään 56.000 mk, 73 puolistipendiä määrältään 36.000 mk, 74 opiskeluvälinestipendiä määrältään 11.000 mk ja 16 vieraspaikkakuntalaisen lisää määrältään 14.000 mk eli yhteensä 7.754.000 mk.

Korkeakoulun stipendilautakunnan puheenjohtajana on toiminut edelleen professori *Huugo Raninen*, varapuheenjohtajana professori *Pekka Heinänen* ja kolmantena jäsenenä professori *Henrik Virkkunen*. Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan edustajina stipendilautakunnassa ovat kevätlukukaudella 1957 olleet kauppat. ylioppilaat *Raimo Lintuniemi* ja *Martti Sirén*. Sihteerinä on ollut varatuomari *Olli Tarpila*.

Stipendilautakunta julisti maaliskuun 15 p:nä stipendit haettaviksi, jolloin määrääjän kuluessa niitä haki 13 kauppat.kand.tutkintoa opiskelevaa sekä 12 III vuosikurssin, 112 II vuosikurssin ja 90 I vuosikurssin oppilasta.

Kokouksessaan toukokuun 25 p:nä lautakunta päätti jakaa lukuvouden 1957—58 opiskelijastipendit seuraavasti:

a) kokostipendin, vieraspaikkakuntalaisen lisän ja opiskeluvälinestipendin saivat:

II vuosikurssin oppilaat *Eira Jokinen* ja *Risto Laulajainen*;

b) kokostipendin ja vieraspaikkakuntalaisen lisän saivat:

III vuosikurssin oppilaat *Ester Moilanen* ja *Matti Siekkinen*, II vuosikurssin oppilaat *Leila Bergström*, *Irma Helaskoski*, *Leena Juutilainen*, *Pirkko-Leena Kelo*, *Pentti Kinnunen*, *Aila Koivusaari*, *Pirkko Paalanen* ja *Aalto Rintala*, I vuosikurssin oppilaat *Maija Asumaa*, *Mauri Kuisma*, *Väinö Piirainen* ja *Maija Toivola*;

c) kokostipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

II vuosikurssin oppilaat *Eeva-Liisa Joensuu* ja *Arja Kiiskinen* sekä I vuosikurssin oppilas *Kyllicki Terävä*;

d) kokostipendin saivat:

kauppat.kand. tutkintoa varten opiskeleva Taisto Hautakangas, III vuosikurssin oppilaat Keijo Jääskeläinen, Matti Kekäläinen, Erkki Mäentakanen ja Lauri Ruusu-lehto, II vuosikurssin oppilaat Esko Harjamaa, Raili Hautala, Vuokko Heino, Irja Horko, Aira Hyvärinen, Anneli Jokelainen, Juhani Keskitalo, Kalle Kirkas, Inkeri Kivimaa, Pirjo Koivisto, Heikki Koskelainen, Antti Kärnä, Eine Leskinen, Marjatta Mattila, Sirkka-Liisa Mehtälä, Aarno Miettinen, Simo Raitala, Heikki Rauhamäki, Siiri-Liisa Salonen, Eila Seppänen, Ritva Sihvonen, Pirjo Siivola, Seppo Sipari, Liisa Sorri, Seija Termonen, Eila Tuomola, Mirja Vahala ja Aino Vuori, I vuosikurssin oppilaat Liisa Ahtiainen, Esko Antikainen, Anja Cavén, Pirkko Haavikko, Outi Häkkä, Pentti Ikonen, Sonja Kautonen, Marja Kekäläinen, Anneli Kutvonen, Matti Laitia, Aaro Leppilähti, Paula Mäkelä, Sirkka-Liisa Mäkelä, Urpo Okkonen, Terttu Perttola, Mauno Rantala, Raimo Ruponen, Heimo Rytönen, Tuulikki Salo, Anna-Leena Silvast ja Sisko Sinervä;

e) puolistipendin ja opiskeluvälinestipendin saivat:

II vuosikurssin oppilaat Veijo Jouste, Ritva Kivinen, Mirja Lavinto, Mauri Lehmus ja Anja Tiainen, I vuosikurssin oppilaat Pentti Kosunen, Eine Nurminen, Raija Oravilahti, Väinö Saari ja Viljo Virtanen;

f) puolistipendin saivat:

kauppat.kand. tutkintoa varten opiskelevat Kaarlo Ahtiala, Tauno Kallinen, Pertti Petra, Matti Sarakontu, Mauno Sihto ja Raimo Suoniemi, III vuosikurssin oppilaat Risto Järvinen, Pekka Kyöri, Pentti Lindholm, Seppo Salo ja Kaarlo Vilanti, II vuosikurssin oppilaat Pentti Elomaa, Ilkka Hakkarainen, Kari Harmia, Esko Heikkilä, Eija Helander, Kaarina Hirviniemi, Keijo Janatuinen, Reino Jokinen, Pentti Järvinen, Veijo Kantee, Pertti Karhu, Yrjö Karjalainen, Seija Kuukankorpi, Rainer Laurén, Aino Linnapuomi, Timo Mannermaa, Leo Miiikki, Lauri Mikkonen, Kerttu-Kaisa Mäki, Matti Mäntyneva, Orvokki Norha, Tapio Nuorteva, Irma Pitkäjärvi, Heikki Ranta-Lassila, Sirkka Reini, Heikki Salonen, Sirkka Savinainen, Vieno-Liisa Sepponen, Raija Sinkkonen, Joel Ståhlberg, Ritva Torkkel, Marja-Terttu Tulonen ja Milja Uronen, I vuosikurssin oppilaat Anja Ahlqvist, Marja-Liisa Arosuo, Eero Heikkilä, Heikki Hämäläinen, Pekka Jyrkinen, Raili Kahila, Yrjö Kantell, Terttu Kasanen, Pirkko Kokko, Eila Lötjönen, Oiva Mäkeläinen, Varpu Nöjd, Sakari Pekkarinen, Armi Pykälä, Mauno Ryhänen, Esko Salo, Raimo Suuronen, Carita Tertti, Raija Tuovinen ja Matti Weneskoski,

g) opiskeluvälinestipendin saivat:

kauppat.kand. tutkintoa varten opiskelevat Eero Artto, Olli Caselius, Jarmo Granfelt ja Lauri Salminen, III vuosikurssin oppilas Erkki Söderström, II vuosikurssin oppilaat Pekka Alenius, Tero Hartomaa, Heikki Hasanen, Raija Herranen, Jouko Hyttinen, Erkki Hänninen, Seija Hänninen, Yrjö Jäntti, Pentti E. Järvinen, Pentti Kovanen, Veli-M. Lahti, Heimo Laitio, Matti Latomäki, Pekka Lehto, Veikko Mattila, Olli Mustonen, Heimo Oivo, Kari Penttilä, Asko Perisalo, Pekka Pesonen, Pentti Prinkkilä, Matti Pullinen, Jouko Rasi, Matti Reitola, Seppo Ritala, Unto Sahlman,

Matti Santa, Eino Termonen, Jouko Tiainen, Jorma Tiihonen, Iiro Tuominen ja Timo Vaarnavuo, I vuosikurssin oppilaat Antti Erkkilä, Matti Hagman, Oiva Harju, Tapani Henttonen, Matti Hildén, Heikki Kellokoski, Saini Kolehmainen, Leo Kultti, Jorma Kämäräinen, Erkki Luoma, Tuula Nieminen, Mauno Pelkonen, Hely Poukka, Sirkka-L. Rissanen, Eeva-Liisa Sandberg, Aulis Suomela, Pertti Suominen, Yrjö Tenhunen, Mainio Vainio, Pertti Valkama, Sauli Viemerö ja Tuomas Virtaranta.

Korkeakoulun omat stipendit.

Ottaen huomioon stipendirahastojen määräykset stipendien tarkoituksesta on seuraaville korkeakoulun opettajille ja virkailijoille jaettu stipendejä:

Kauppakorkeakoulun hallituksen Kanslerin käytettäväksi myöntämistä varoista lehtori Philip Bingham 60.000 mk, lehtori Erik Erämetsä 35.000 mk, filtohtori Olavi Granö 60.000 mk, lehtori Reino Hakamies 40.000 mk, lehtori B. E. Hildén 15.000 mk, apulaisprofessori Sakari Mattila 50.000 mk, valt.maist. Lempi Nurkkala 40.000 mk, fil.maist. Jukka Peitso 60.000 mk, lehtori Erkki Penttilä 60.000 mk, lehtori Martin Sevelius 35.000 mk ja professori Henrik Virkkunen 45.000 mk;

Rudolf Geselliuksen stipendirahastosta lehtori B. E. Hildén 17.500 mk;

Kauppaneuvos Osk. Huttusen rahastosta lehtori E. Vierikko 7.700 mk;

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta kauppat.maisteri Leo Ahlstedt 30.000 mk, professori Reino Rossi 47.000 mk, kauppat.kand. Martti Särkisilta 25.000 mk, professori Henrik Virkkunen 10.000 mk ja lehtori Unto Virtanen 100.000 mk;

Kauppakorkeakoulun Opettajien stipendirahastosta fil.maisteri Jukka Peitso 5.000 mk;

Oy. Mars Ab:n stipendirahastosta lehtori B. E. Hildén 18.500 mk;

Kauppakorkeakoulun entiset ja nykyiset oppilaat ovat saaneet stipendejä seuraavasti:

Senaattori Otto Stenrothin rahastosta ekonomi Olli Seppälä 1.900.000 mk (v:n 1955 stipendivaroista), ekonomi Veikko Jääskeläinen 1.122.880 mk ja ekonomi Tuure Salomaa 1.211.000 mk;

Herman Otto Geselliuksen stipendirahastosta ylioppilas V. V. Pulkkinen;

Helsingin Yleisen Ravintoyhdistyksen rahastosta ylioppilas Tuulia Jokinen;

Kansallis-Osake-Pankin 40-vuotismuistorahastosta ekonomi R. K. Arvola, ylioppilaat A. E. Erkkilä, Pirjo Frost, Seija Hänninen, H. H. Laitio, V. A. J. Lehtinen, P. T. Pesonen, H. T. Ranta-Lassila, J. S. K. Rasi ja E. T. I. Vuorio;

Kauppakorkeakoulun Keräyksen Naistoimikunnan stipendirahastosta kirjeenvaihtajat Mirjami Hurmevirta ja Terttu Säilä;

Kilpiä Oy:n rahastosta ekonomit R. V. T. Harju, V. E. Kaskimies ja K. A. Lehtonen;

Aleksanteri Konkosen lahjoitusrahastosta ylioppilas Hely Poukka;

Alfred Kordelinin stipendirahastosta ylioppilas E. E. J. Sonkeri;

Juho Lallukan muistorahastosta ylioppilas Leena Laasanen;

K. H. Lehtisen rahastosta ylioppilas Y. J. Jäntti;

Liikemainonta Oy:n lahjoittamista varoista ekonomi J. J. Huunonen ja ylioppilas R. A. Nordström;

Ivar Lindforsin stipendirahastosta ekonomit E. V. Artto ja P. H. Avikainen, ylioppilaat V-M. Kaitala, Ritva Majamo ja V. S. Mattila;
P. A. Luostarisen stipendirahastosta ylioppilaat P. J. Hanste ja E. A. Termonen;
Opintojhtiö Mainos Juniorin stipendi Pekka Taipale;
Naisekonomien lahjoittama stipendi ekonomi Helka Kupiainen;
Gustav Pauligin stipendirahastosta ekonomi R. V. Kiukas ja yliopp. R. O. Sarla;
Pohjolan stipendirahastosta ylioppilas Airi Kärkkäinen;
Rautatiekirjakauppa Oy:n ja Suomalaisen Kirjakaupan lahjoittamista varoista ylioppilaat Lea Aalto ja P. J. Alenius;
Kauppaneuvos Juhani Santaholman rahastosta ylioppilas Sirkka-Liisa Rissanen;
Elin ja Evert Sellgrenin stipendirahastosta ylioppilas V. M. I. Kemppinen;
Suomen Yhdyspankin Riemujuhlarahastosta ekonomit R. H. Hyvärinen ja T. O. Mauranen, kirjeenvaihtaja Airi Halkola, ylioppilaat Kaarina Koskinen ja Seija Niemi;
Talous-Osakekaupan stipendirahastosta ekonomi E. V. Söderström;
Eevi ja Eemil Tannisen Säätiön lahjoittamista varoista Kauko Haimakainen, Anna-Maija Kiiskilä, Teppo Korpiranta ja Jukka Sälevaara;
Pankinjohtaja Birger Wegeliuksen stipendirahastosta ekonomi K. A. Lehtonen.

Palkintona seminaarikirjoituksesta ovat allamainituissa aineissa saaneet:

kansantaloustieteessä ekonomit Reijo Harju 5.000: — ja Risto Järvinen 5.000: —, kirjeenvaihtaja Mirjami Hurmevirta 5.000: — sekä ylioppilaat Olavi Elomaa 5.000: — ja Mauri Lehmus 5.000: —;

kauppa- ja liikennehoito-opissa ekonomit Seppo Autere 5.000: — ja Kauko Haimakainen 4.000: — sekä ylioppilaat Markku Hakala 4.000: —, Jaakko Himanen 4.000: —, Lauri Ijäs 5.000: —, Martti Jurvakainen 6.000: —, Pertti Kekäläinen 5.000: —, Kalevi Koistinen 5.000: —, Antero Kuismanen 5.000: —, Airi Kärkkäinen 4.000: —, Kari Mannola 4.000: —, Kyllikki Merivirta 4.000: —, Olli Mustonen 4.000: —, Pyry Peranko 5.000: —, Heikki Rauhamäki 5.000: —, Jaakko Saarto 4.000: —, Heikki Salonen 4.000: —, Jukka Sälevaara 4.000: — ja Tapani Takala 5.000: —;

liikelaskentaopissa ekonomit Vuokko Kivikoski 5.000: —, Matti Lecklin 5.000: —, Jussi Tanskanen 5.000: — ja Kaarlo Vilanti 5.000: — sekä ylioppilaat Pertti Kettunen 5.000: —, Heikki Koskelainen 5.000: —, Timo Mannermaa 5.000: —, Erkki Railo 5.000: —, Tapani Takala 5.000: —, Martti Tiainen 5.000: —;

kauppaoikeudessa ylioppilaat Veijo Jouste 5.500: —, Tuulikki Latva 5.500: —, Hellevi Latvala 5.500: —, Antti Nikander 5.500: —, Markku Hakala 4.000: —, Tuula Malmia 4.000: —, Lauri Mikkonen 4.000: —, Kerttu-Kaisa Mäki 4.000: —, Juhani Paavolainen 4.000: —, Pertti Pakarinen 4.000: —, Heikki Rauhamäki 4.000: — ja Harry Scheiman 4.000: —;

talousmaantieteessä ylioppilaat Heikki Annala 3.000: —, Juhani Keskitalo 3.000: —, Risto Laulajainen 4.000: —, Pentti Mahlamäki 3.000: —, Matti Pietikäinen 4.000: —, Matti Santa 4.000: — ja Lasse Topo 3.000: —;

kauppakemiassa ja tavaraopissa ekonomi Risto Sivola 4.000: — sekä ylioppilaat Pauli Lahti 5.000: —, Heikki Liukkonen 4.000: —, Hannu Puranen 4.000: — ja Martti Sahivirta 4.000: —.

Helsingissä toukokuun 31 p:nä 1957.

KAARLO HILDÉN

Rehtori prof. Kaarlo Hildénin puhe Kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 12. 9. 1956.

Kauppakorkeakoulun 50-vuotispäivän lähestyessä

Korkeakoulumme saavuttaa muutaman vuoden kuluttua viidenkymmenen vuoden iän — järjestyksessä toisena pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen joukossa. Ajatus taloudellisen korkeakoulun perustamisesta maahamme palautuu kuitenkin paljon varhempiin aikoihin. Asiaa pohdittiin viime vuosisadan puolivälistä saakka, ja ensimmäinen virallinen ehdotus, Teollisuusjohtokunnan lausuntoon sisältyvä, ilmestyi jo vuonna 1857. Tästä tärkeästä tapauksesta, samoin kuin korkeakoulukysymyksen myöhemmistä vaiheista ovat Wäinö Bonsdorff ja Kyösti Järvinen julkaisseet valaisevia yleiskatsauksia. Näistä käyvät ilmi toisaalta ne monet vaikeudet ja vastoinikäymiset, jotka uuden korkeakoulumuodon juurruttamisella Suomen maaperään oli voitettavanaan, toisaalta ne tarmokkaat ponnistukset, jotka vihdoinkin johtivat toivottuun tulokseen. Niiden selostaminen ei kuitenkaan kuulu tähän avajais-tilaisuuteen — siihen tarjoutuu sopivampi tilaisuus 50-vuotispäivän yhteydessä. Vain yhteen asiaan, joka liittyy korkeakoulumme syntyyn ja kehitykseen, rohkenen tässä kohdistaa huomiota: niihin syihin, joilla perusteltiin kauppakorkeakoulun perustamisen tarpeellisuutta.

Kauppakorkeakoulun tarvetta perustellaan

On hyvin ymmärrettävää, että tärkein perustelu oli liike-elämän tarve saada ammatti- ja kielitaitoisia työntekijöitä. En malta olla sanatarkasti lainaamatta muutamia lauseita Keisarilliselle Majesteetille osoitetusta komitean mietinnöstä vuodelta 1889, koska ne kuvastavat silloisia mielialoja ja lisäksi antavat kiintoisan kuvan kielemme ja nimenomaan kaupallisen oppisanaston kehityksestä vajaan 70 vuoden taivallella:

»Kaikissa haaroissaan enentynyt asioimatoiminta ei ainoastaan tarvitse lisättyä työntekijäin lukua, vaan kaipaa myös ja ennen kaikkea tiedokkaampia ja taitavampia sekä ammattiinsa täysin kykeneviä työläisiä, jotka tänä höyryn ja sähön aikakautena taitavat noudattaa työalallansa tapahtuvaa edistymistä, saada silmäyksen kotoisista ja vieraista olosuhteista sekä menestyen pitää ja kestää sitä vilkasta kilpailua, joka kaikkialla vallitsee. Niin kauvan kuin kauppa liikkuu ainoastaan ahtaammissa muodoissa, pääasiallisesti ollen paikallis- eli vähittäiskauppaa, voipi yksistään käytännöllinen harjaantumus yhdessä tavallisen terveen järjen kanssa hyvin pitää paikkansa. Mutta laajempi-alainen asioimatoiminta vaatii nuoruudesta asti viljeltyjä sielunvoimia, erisuuntaista oppitaitoa ja myös erityisiä keino-tietoja, joita helpoimmin ja parhaiten voipi oppia ennen kuin astuu käytännölliseen elämään.»

Oli muitakin motiiveja, joita komitea saattoi esittää kaupallisen korkeakoulun perustamisen tarpeellisuudesta:

»Ylhäisemmän kauppaopiston toimeenpano on komiteasta ollut suotava myös siihen suureen nuorten miesten lukuun katsoen, joka nyt julkisista ja yksityisistä kouluista tulvailee yliopistoon, aikansa tunkeillakseen piankin täpötäyteen tulevalle virkamiehen-tielle. Esteeksi sen jo yliopiston lähimmän edusmiehen julkisesti lausuman pulan toteutumiselle, että syntyy sivistynyt köyhälistö, on tarvis soveliaita valmistelulaitoksia käytännöllisille ammateille avaamalla käännyttää tuon nuorison mieltä ja työhalua toisille urille kuin suurimmalle osalle ylioppilaita tähän asti yleiseen tavallinen virkamiehen väylä. Siten saat-taisi moni kunnollinen nuorukainen, jota kosolta tarjoutuva tilaisuus on hokutellut käymään lyseonkurssin, työttömästä ja leivättömästä virkaintavoittelijasta muuttua toimekkaaksi ja hyödylliseksi yhteis-kunnan jäseneksi, eivätkä perinpohjaista koulun oppitietoa omaavat henkilöt varmaankaan, kaupan ja sen harjoittajain vahingoksi, jäisi vetäytymättä kauppiassäätyyn.»

Näitä terveitä ajatuksia esittäessään komitea saattoi viitata ulko-maisiin esimerkkeihin, jotka todistivat sen tekemät ehdotukset oikeu-tetuiksi.

Muista esitetyistä perusteluista ansaitsee maininnan vielä eräs syy: kauppaopistoja korkeampi kaupallinen oppilaitos avaisi kauppiassäädyn lapsille mahdollisuuksia saada sellaisia tietoja ja taitoja, että he näiden varassa voisivat jatkaa vanhempiensa tai vielä etäisempien sukupolvien luomia liikkeitä ja näitä edelleen kehittää. Mainitsemiä komitea lau-suu eräässä kohdassa vakavan valittelunsa siitä, että »useain suurem-pien kauppahuonetten on pitänyt ulkomaalta itselleen hankkia enem-män kieliä taitavia apulaisia» voidakseen jatkaa toimintaansa. Tämän-tapaisista maininnoista voidaan käsittääkseni tehdä se johtopäätös, vaikka sitä ei nimenomaan lausuta julki, että toivottiin ja odotettiin

juuri kaupan piiristä valmistuvien ylioppilaiden hakeutuvan opiskelijoiksi perustettavaksi ehdotettuun uudenaikaiseen opinahjoon.

Edellä sanottuun katsoen voidaan kysyä, onko tämä toive toteutunut siinä kauppakorkeakoulussa, joka aloitti toimintansa vuonna 1911, toisin sanoen, missä määrin opiskelijamme rekrytoidaan liike-elämän piiristä. Tässä avautuu mielenkiintoinen kysymys, joka eräältä puolelta valaisee Kauppakorkeakoulun merkitystä yhteiskunnassa.

Kauppiaiden lapset korkeakoulussa

Kysymykseen voidaan antaa hyvinkin eksaktinen vastaus. Ensimmäistä lukuvuotta lukuunottamatta on nimittäin pidetty tilastoa siitä, mistä ammattikunnista korkeakouluun hyväksytyt oppilaat ovat lähtöisin. Vv. 1912—53 kyseessä oleva tilasto on ollut yhdenmukainen; viimeksi mainittuna vuonna siirryttiin jossakin määrin toisenlaiseen järjestelmään, mistä syystä esitettävät numerot eivät ulotu aivan viime vuosiin asti. Tilastossa on erotettu seuraavat ryhmät: kauppiaat ynnä tehtailijat, muut liikkeenharjoittajat ja palveluskunta, virkamiehet ja vapaiden ammattien harjoittajat, maanviljelijät ja tilalliset, ruumiillisen työn tekijät. Sanomattakin lienee selvää, että rajat mainittujen ryhmien välillä eivät aina ole täysin selvät, vaan että on tapauksia, joiden vieminen ryhmään tai toiseen on harkinnanvaraista. Nämä tapaukset ovat kuitenkin melko harvinaisia, mistä syystä tilasto voidaan katsoa sekä edustavaksi että luotettavaksi. Myöskin se vuosijakso, jolta tilastollisia tietoja on olemassa, on tarpeeksi pitkä, jotta kehityksen yleinen suunta tulisi näkyviin. Huomioon ottamatta keskeytyksiä sotavuosina 1917—1918, 1939—40 ja 1941—42, jolloin korkeakoulu ei säännönmukaisesti toiminut, tilasto käsittää 41 vuotta. Jotta tilapäisyydet mahdollisuuksien mukaan eliminoituisivat, olen jakanut tilaston 5-vuotisiin ajanjaksoihin ja laskenut näiden keskiarvot, kuitenkin sellaisin poikkeuksin, että vuodet 1912—20 on viety yhteen ryhmään, joka siten käsittää — huomioon ottaen vapaussodan keskeytyksen — seitsemän vuotta, ja että viimeinen ryhmä, 1950—53, käsittää vain kolme vuotta.

Mitä tilastossa erotettuun ensimmäiseen, siis »kauppiaita ynnä tehtailijoita» käsittävään ryhmään tulee, on syytä huomata, että »tehtailijoiden» lasten osuus on säännöllisesti ollut niin vähäinen, keskimäärin ehkä 1—2 %, ettei se sanottavasti vaikuta asiaan. Tosiasiallisesti kyseessä ovat siis kauppiaiden lapset. Korkeakoulun oppilaista oli tähän ryhmään kuuluvia keskimäärin:

vuosina	%
1912—20	32.8
1920—25	35.8
1925—30	37.1
1930—35	37.0
1935—40	29.0
1940—45	25.6
1945—50	28.7
1950—53	16.3

Jos mainittuun ryhmään liitetään myös »muiden liikkeenharjoittajien ja palveluskunnan» lapset, nousevat prosenttimäärät melkoisesti. Saamme tällöin seuraavat arvot, jotka antavat oikeamman kuvan maan kauppiaskunnan osuudesta korkeakoulumme oppilastossa:

vuosina	%
1912—20	53.0
1920—25	58.7
1925—30	68.4
1930—35	57.2
1935—40	51.9
1940—45	49.5
1945—50	47.0
1950—53	33.5

Luvuista käy ilmi, että kaupan piiristä lähtöisin olevat opiskelijat ovat Kauppakorkeakoulun koko olemassaolon aikana edustaneet hyvin huomattavaa osaa kokonaismäärästä. Tämä on arvokas toteamus. Mutta tilasto antaa toisenkin tuloksen: että kyseessä olevat opiskelijat olivat 1930-luvulle asti selvänä enemmistönä, mutta että heidän osuutensa on siitä pitäen melkoisesti pienentynyt. Prosenttiluku, joka ennen sotia säännöllisesti pysytteli yli 50:n, painuu sotien jälkeen tämän rajan alapuolelle, viimeisenä tilastokautena jopa runsaasti 40:n alapuolelle. Tähän lisättäköön, että v:sta 1954 käytäntöön otetun tilaston mukaan ne oppilaat, joiden vanhemmat on merkitty »kauppiaksi», ovat määrältään mainittuna vuonna 33.9 %, 1955 32.8 %. Vaikka nämä luvut eivät ole täysin verrannollisia edellä esittämiimme lukuihin, nekin näyttävät todistavan verkalleen alenevan suunnan yhä jatkuvan.

Uuden oppilasaineksen esiinmarssi

Toteamamme lasku on varmasti monen mielestä odottamaton, kenties huolestuttava. Onko se tulkittava siten, että maan kauppiaskunnan luottamus korkeakouluun on laskemassa, kysyttäneen. Tällainen johtopäätös ei varmaankaan ole oikea. Ilmiö saa osaksi selityksensä siitä, että korkeakoulun alkuvuosikymmeninä uusia oppilaita valittaessa tietoisesti suosittiin kauppiasperheiden lapsia, kun sitävastoin sodan jälkeisinä vuosina »pistelaskun» tultua käytäntöön kaikki pyrkijät on punnittu tarkoin samojen arvostelunormien mukaan. Tämä ei kuitenkaan liene pääsyy. Tilastosarakkeita tarkastettaessa osoittautuu, että kauppiaskunnan lasten prosentista laskua vastaa suunnilleen virkamiesten ja vapaiden ammattien piiristä olevien oppilaiden kasvu. Aina 1930-luvulle saakka viimeksi mainitut edustivat suhteellisen vaatimattomaa ryhmää korkeakouluun pyrkivien joukossa, ja hyväksytyistä heidän osuutensa oli useimpina vuosina 20 %:n paikkeilla, toisinaan jopa pienempi kuin 20 %. Mutta jo viimeisenä vuosikymmenenä ennen sotia saattaa havaita, miten tähän ryhmään kuuluvien hakijoiden lukumäärä tasaisesti nousee, mistä seurauksena ryhmän osuus hyväksytyistä oppilaista säännöllisesti sivuutti 20 %:n rajan ja oli useana vuonna 30 %:n tienoilla. Sama kehitys on jatkunut entistä voimakkaampana sotien jälkeisinä vuosina, ja 1950-luvulla ryhmän osuus jopa sivuutti 40 %:n rajan.

Täysin rinnakkainen, joskin vähemmän korostunut ilmiö on havaittavissa työläiskodeista lähtöisin olevien opiskelijain kohdalla. Korkeakoulumme alkutaipaleella ja aina sotiimme asti työväestön lasten osuus vain aniharvoina vuosina nousi yli 10 %:n ja oli keskimäärin vv. 1912—39 vain 7.2 %. Sodan jälkeen tämän ammattiryhmän osuus on osoittanut hyvin selvää nousua; se on nyt säännöllisesti vuosittain sivuuttanut 10 %:n rajan ja oli keskimäärin vv. 1940—53 14.6 % eli suhteellisesti tasan kaksi kertaa suurempi kuin sotia edeltäneinä aikoina.

Virkamiesten ja vapaiden ammattien piiristä lähtöisin olevien opiskelijain yhä kasvava osuus saa arvattavasti ensi sijassa selityksensä sivistyneistömme muuttuneesta suhtautumisesta korkeampaan kaupalliseen opetukseen ja kaupan yhteiskunnalliseen merkitykseen. Korkeakoulun alkuaikoina pidettiin — niinkuin esitelmämme alusta ilmenee — varsin yleisesti taloudellista tietoutta jakavan akateemisen oppilaitoksen perustamista turhana yllellisyytenä, koska muka kauppaa voidaan menestyksellisesti harjoittaa ilman tietopuolista valmennusta. Eikä liioin katsottu kauppiaan kutsumusta »samanarvoiseksi» kuin virkamielen tai vapaan ammatin harjoittajan uraa. Asenne on kuitenkin

vähitellen muuttunut myönteisemmäksi ja seurauksena siitä yhä useammat virkamiesten lapset ovat hakeutuneet Kauppakorkeakouluun. Tämä ei suinkaan ole mikään murheellinen ajanmerkki, vaan päinvastoin ilmiö, josta on syytä iloita. Ja ilon aihe on samoin se, että työläiskodeista lähtöisin olevat ylioppilaat yhä lukuisammin ovat hakeutuneet ja tulleet hyväksytyiksi korkeakoulumme oppilaiksi. Se osoittaa sekä positiivista suhtautumista kaupallisiin opintoihin ja näitä edustavaan kaupalliseen korkeakouluun että myös elintason yleistä nousua.

Liike-elämän pienentynyt osuus oppilastomme kokoonpanossa saa näin ollen käsitykseni mukaan täysin luonnollisen selityksensä. Tar kastelumme on osoittanut, että kaupan piiristä lähteneet opiskelijat muodostavat hyvin suuren ryhmän Kauppakorkeakoulun oppilastossa — ja sivumennen sanoen paljon suuremman kuin Helsingin yliopistossa ja Teknillisessä korkeakoulussa. Mutta luonnollisen kehityksen tuloksena muutkin ammattiryhmät ovat saaneet kasvavan merkityksen. Kauppakorkeakoulu on siten olemassaolonsa aikana vähitellen, mutta varmasti kehittynyt koko maan oppilaitokseksi — ei vain maantieteellisessä, vaan myös sosiaalisessa mielessä. Tällainen kehitys on tyydytystä herättävä.

Kauppa toimialana ja kutsumuksena

Tämä »valtakunnallisuus», jos niin saa sanoa, kuvastuu myös päästötutkinnon suorittaneiden ekonomien sijoituksessa yhteiskunnan palvelukseen. Tästä antavat hyvän yleiskuvan Ekonomiliiton vuosikirjat, joissa muiden tietojen ohella mainitaan ekonomien toimialat ja -paikat. Niistä käy ilmi, että edustettuina eivät ole vain maan kaikki osat, vaan mitä moninaisimmat toimialat: kauppa ja teollisuus, pankki- ja vakuutus-toiminta, liikenne ja huolinta, tilitoiminta, mainonta, hotelli- ja ravintola-ala, valtion, kuntien ja seurakuntien laitokset, järjestöt, opetustoiminta — mainitakseni eräitä pääaloja.

Mainitsemistani aloista k a u p p a kuuluu kaikkein tärkeimpiin. Mikäli sen piiriin lasketaan tukku-, vähittäis- ja ulkomaankaupan lisäksi myös toiminta liike- ja säästöpankeissa sekä vakuutuslaitoksissa, saa siitä vajaa neljäsosa ekonomeista toimeentulonsa. Tämä on kieltämättä suuri määrä. Mutta katsoen siihen, että kaupan piiristä lähteneiden oppilaiden osuus on paljon suurempi, sekä siihen, että opetus korkea-koulussamme huomattavaksi osaksi tähtäytyy juuri kaupallisten tietojen antamiseen, tuntuu kaikesta huolimatta siltä kuin kauppa olisi liian heikosti edustettu. Joutuu kysymään, mitkä ovat syyt tähän asiantilaan.

On todennäköistä, että eräs tärkeä syy on se, että kauppa yleisessä tietoisuudessa ei vielä kukaan, huolimatta yleisön asenteen huomattavasta

muuttumisesta, ole saanut sille kuuluvaa merkitystä, mikä kenties osaksi johtuu siitä, että se muka ei luo mitään uutta, niinkuin on laita tuotannon, osaksi siitä, että Suomen kansa on taipuvainen yliarvioimaan ns. henkisen työn merkitystä ja pitämään kauppaa liian arkisena toimialana. Mitä erityisesti kotimaankauppaan tulee voidaan myös viitata useihin yleistaloudellisiin, maantieteellisiin ja asutuksellisiin seikkoihin, joiden yhteisvaikutuksesta kauppatoiminta on meillä (maan lounaisosaa lukuunottamatta) suhteellisen vaatimatonta ja kehittymätöntä — melkoista vaatimattomampaa kuin esim. muissa Pohjoismaissa. Tämä asiantila kuvastuu selvästi mm. kaupasta toimeentulonsa saavan väestömme verraten vähäisessä prosenttisessa osuudessa muiden elinkeinojen joukossa.

Tämän kuulijakunnan edessä ei ole tarpeen pitkälti todistella, että käsitys kaupan vähemmästä merkityksestä tai »arvosta» sekä sen liiallisesta »arkisuudesta» muihin elinkeinoihin verraten on erheellinen tai vähintään vanhentunut. Myös kauppahan luo uusia arvoja, esim. paikka- ja aika-arvoja, siirtäessään tuotannon aikaansaannoksia sinne, missä niitä tarvitaan, ja sellaisissa määrissä kuin niitä tarvitaan, ja on siten tuiki välttämätön siinä monitahoisessa koneistossa, jonka tehtävänä on yhteiskunnan aineellisten tarpeiden tyydyttäminen. On sattuvasti sanottu, että kulttuurikehitys aina merkitsee tarpeiden moninaistumista. Tämä pitää paikkansa kaikissa olosuhteissa. Kulttuurikehitys ei kerta kaikkiaan ole mahdollinen ilman kaupallista toimintaa; tässä kohdin riittää viittaus omaan maahamme, jonka kulttuurihistoriassa kaupalla on kunniakkaat perinteet pakanuuden hämärään palautuvista ajoista saakka. Eikä kaupalta puutu edes romanttista kauneutta, jota jotkut henkilöt mielellään haluavat sisällyttää elämän kutsumukseensa — siinä on toimeliaan arkielämän runollisuutta, jolla maailmankirjallisuudessa on ajasta aikaan ollut omat laulajansa ja jonka selkeätä, teennäisyydestä ja turhasta korusta vapaata säveltä meidän aikamme varmaan edeltäjiään paremmin ymmärtää.

Tarkoitukseni ei kuitenkaan ole tässä tilaisuudessa yrittää esittää kaupan apologiaa, yhtä vähän kuin sen panegyriikkaa. Mutta kaupasta puheen ollen rohkenen lyhyesti kohdistaa huomiota ulkomaankauppaan ja sen merkitykseen.

Ulkomaankaupпамme tärkeys

Suomi on niitä maailman maita, joiden talouselämässä ulkomaankauppa näyttelee suorastaan elintärkeätä osaa. Maamme vienti vastaa osapuilleen neljännesosaa kansantulostamme, ja kun tuonti on samaa

suuruusluokkaa, edustaa ulkomainen kauppavaihto noin 50 % vuotuisesta kansantulostamme.

Ulkomaankaupan tärkeys maallemme on hyvin ymmärrettävä. On syytä pitää mielessä, että Suomen ikivanha fennoskandinen peruskallio ei sisällä, eikä voi sisältää monia nykypäivien talouselämälle tärkeitä kaivannaisia, näiden joukossa sellaisia teolliselle toiminnalle välttämättömiä aineita kuin kivihiiltä ja kivennäisöljyä, joita tavataan vain nuorempien geologisten formatioiden kerrostuneissa kivilajeissa. Edelleen on muistettava, että on lukuisia nykyaikaisen kulttuuriyhteiskunnan tarvitsemia organisia hyödykkeitä, joita ilmastollisista, maaperällisistä tai muista syistä ei meillä voida tuottaa. Edelleen on paljon sellaisia välttämättömyystavaroita, joiden aikaansaamista maantieteelliset oloimme eivät tosin tee mahdottomaksi, mutta jotka meillä vaativat niin suuria lisäkustannuksia, että niiden tuottaminen tai valmistaminen ei kannata. Ja vihdoinkin on muistettava, että luontaisten edellytysten varaan kehittynyt metsäteollisuutemme kaikkine tähän kuuluvine aloineen tuottaa niin valtavia määriä erilaisia jalosteita, että vain mitättömän pieni osa niistä voi löytää kotimaasta ostajia. Tarvitsemme siis laajoja kauppasuhteita, maailman markkinoita, toisaalta voidaksemme hankkia niitä lukuisia tavaroita, joita itsellämme ei ole, mutta joita kulttuuri-ihmisinä tarvitsemme, toisaalta voidaksemme edullisesti sijoittaa »vihreästä kullastamme» saatavat moninaiset tuotteet.

Ulkomaisen markkinointityömme tehostaminen

Kauppatilastomme vuosikerrat tietävät kertoa, että kauppasuhteemme ovat itsenäisyytemme aikana yhä laajentuneet. Kauppatilastomme tietää myös kertoa, että tätä nykyä lähes kaikki maapallon maat ovat — jossakin määrin ainakin — kauppattaviamme. Näihin eivät kuulu vain vapaan maailman valtiot, vaan myös kommunistisen itäblokin alueet, joiden kanssa harvat muut länsimaisen talousjärjestelmän maat ovat järjestelmällisissä kauppasuhteissa. Tämä kaupparamme laajuus on tietysti ilahduttava ilmiö. Mutta silti voidaan sanoa, että se ei läheskään vastaa maksimaalisia mahdollisuuksiamme. Arvovaltaisesti on eri yhteyksissä osoitettu, että paljon voitaisiin vielä tehdä kauppasuhteittemme laajentamisen, vanhojen markkinoiden edelleen kehittämisen ja uusien valtaamisen hyväksi. Olemme ilmeisesti liiaksi luottaneet siihen goodwilliin, jonka olemme hankkineet velanmaksumme, puolustusotiemme ja urheiluvoittojemme ansiosta. Mutta maailman-

markkinoilla ei tunneta altruistista hyväntekeväisyyttä, eikä vientitavaroistamme makseta lisähintaa siitä syystä, että ne ovat peräisin »sympaattisesta» Suomesta. Kaupan hyväksi on pakko suorittaa jatkuvasti aktiivista työtä — muuten joutuu auttamattomasti muista jälkeen. Tämä näkemys on voimakkaasti voittanut alaa esim. läntisissä naapurimaissamme, missä se on johtanut moniin käytännöllisiin toimenpiteisiin ja kauniisiin tuloksiin.

Suomen Ulkomaankauppaliitto, joka pitkän ajan kuluessa on suorittanut arvokasta työtä vientimme edistämiseksi, on hiljattain uudelleen kohdistanut huomiota vallitseviin epäkohtiin ja tehnyt varteen otettavia ehdotuksia ulkomaisen markkinointityömme tehostamiseksi. Muutamia näistä ehdotuksista sallittakoon minun tässä lyhyesti referoida, koska ne voivat tai niiden pitäisi kiinnostaa korkeakoulumme kasvatteja, sekä entisiä että nykyisiä, heidän etsiessään sopivia ja hyödyllisiä tehtäviä ja toimialoja. Esitettävistä tiedoista olen kiitollisuuden velassa Ulkomaankauppaliitolle ja erityisesti sen yleissihteerille, joka on antanut käytettäväkseni sekä painettuja julkaisuja että käsikirjoituksia.

Kaupallisten sihteerien merkitys

Suomen Ulkomaankauppaliitto lähtee siitä, että mikäli haluamme lisätä kilpailukykyämme, on suoritettava järjestelmällistä markkinainmuokkausta ulkomailla ja järjestelmällistä valistus- ja koulutustyötä kotimaassa.

Eräs kysymykseen tuleva toimenpide päämäärän saavuttamiseksi olisi perustaa ulkomaisten lähetystöjemme yhteyteen diplomaattisen karriäärin ulkopuolella olevia kaupallisten sihteerien virkoja. Näiden liike-elämän piiristä rekrytoitujen henkilöiden tehtävänä olisi osaksi suorittaa kotimaan liike-elämän taholta annettuja selvittely- ja liike-tehtäviä, osaksi oma-aloitteisesti, omien havaintojen perusteella, saattaa heidän vaikutusalueellaan toimivia ostajia kotimaan tuottajien ja viejien yhteyteen. Tämän tapaisia virallisia kaupallisia yhdysmiehiä, jotka englanninkielisessä maailmassa tunnetaan nimellä »trade commissioner», ei suinkaan ole vain suurvalloilla, vaan monilla pienemmillä valtioilla, joille ulkomaankauppa on niinkuin Suomelle todellinen elinehto. Voidaan viitata esim. Ruotsiin ja Norjaan, jotka suuruudeltaan ovat meidän maahamme verrattavia, mutta ovat meitä onnellisemmassa asemassa siinä kohden, että ne kauemmin riippumattomina valtioina ovat voineet itsenäisesti huolehtia ulkomaisista kauppasuhteistaan. Niinpä Ruotsilla

on tällä hetkellä kaupallisia sihteereitä Yhdysvalloissa, Kanadassa, Meksikossa, Colombiassa, Pohjois-Afrikassa, Kongossa, Lähi-Idässä, Intiassa, Indonesiassa ja Filippiineillä, t.s. etupäässä kaukomarkkinoilla, jotka vientiä silmällä pitäen edustavat uusia ja lisäksi vaikeasti muokattavia markkinoita.

Ulkomaankauppaliittomme käsityksen mukaan ne alueet, joihin Suomen ensi sijassa tulisi lähettää kaupallisia sihteereitä, ovat Lähi-Itä ja Yhdysvallat. Viimeksi mainitun johtavan taloudellisen suurvallan merkitys ei kaipaakaan perusteluja. Mitä taas tulee Lähi-Itään, johon laskeetaan mm. Libanon, Syyria, Jordania, Irak, Iran, Saudi-Arabia ja Persianlahden äärellä olevat pienet sheikkikunnat, tämä alue on jäänyt meidän maamme viennin suuntauskohteena vaille riittävää huomiota, mutta saanut osakseen suurta mielenkiintoa muiden Euroopan maiden taholta — hyvin ymmärrettävistä syistä, sillä harvinaisen antoisista öljylähteistä johtuen alueen taloudellinen kehitys on ripeä ja mailla on käytettävään runsaasti puntia ja dollareita, joten ne voivat maksaa tuontinsa vapailla valuutoilla. Lähi-Idän maat ovat lisäksi niiden maantieteellisten olojen johdosta ensisijaisten vientituotteittemme luonnollisia menekki-alueita. — Ulkomaankauppaliitto mainitsee nimeltä ensisijaisesti Lähi-Idän ja Yhdysvallat, mutta epäilyksettä monet muutkin alueet, esim. Etelä-Amerikka ja Kaukainen Itä, olisivat hyvin sopivia kauppamme kasvavan mielenkiinnon kohteita ja siten kaupallisten sihteerien tarpeessa.

Voimaperäisempään tunnetuksitekemiseen

Toinen toimenpide ulkomaankauppamme tehostamiseksi olisi olojemme ja tuotteittemme entistä voimaperäisempi tunnetuksi tekeminen eli »mainostaminen», siis toimintamuoto, johon useat ulkomaat uhraavat vuosittain suuria summia. Jatkuva määrätietoinen valistustoiminta olisi tarpeen voidaksemme säilyttää markkinamme ja hankkia uusia. Eikä tätä toimintaa suinkaan olisi supistettava suhdannelaskun sattuessa, ts. markkinoiden heikentyessä, vaan juuri silloin entisestään lisättävä. Näyttelyt, elokuvat, julkaisusarjat, kirjaset jne. ovat välineitä, joita hyvällä menestyksellä on käytetty mm. läntisessä naapurimaassamme. Meilläkään nämä mainosvälineet eivät ole tuntemattomia — muistettakoon vain Ulkomaankauppaliiton 25 vuotta kestänyttä monikielistä julkaisutoimintaa —, mutta silti voidaan sanoa niiden jääneen vaille riittävää huomiota. Kuvaavaa on, että sitten vuoden 1942 valtiolta ei ole myöntänyt mitään varoja yleisen kaupallisen mainonnan tukemi-

seksi, lukuunottamatta niitä 7—10 miljoonaa markkaa, jotka viime vuosina on normaalisti käytetty Suomen osallistumista varten ulkomaisiin messuihin.

Tässä yhteydessä on myös syytä mainita, että valtio kymmenvuotiskautena 1929—39 vuosittain jakoi apurahoja nuorille, ulkomaille aikoville ekonomeille ja muille liikemiehille. Keskimäärin jaettiin vuosittain 143,000 mk eli nykyrahassa tasaluvuin 2 milj. mk. Apurahojen saajia oli yhteensä 48. Viimeksi mainitun vuoden jälkeen mitään valtion varoja ei ole myönnetty mainittuun tarkoitukseen, huolimatta siitä, että suursodan jälkeen kilpailu markkinoista on entisestään kiristynyt ja avustustoiminta tästä syystä olisi tarpeellisempi kuin ennen.

Toisaalta on mielihyvin mainittava, että Ulkoasiainministeriö on eräissä tapauksissa palkannut nuoria miehiä Suomen ulkomaisten konsulien avuksi ja maksanut heille stipendinluontoisen vaatimattoman kuukausipalkan. Toisena positiivisena asiana ansaitsee maininnan, että kolme vuotta sitten perustettu »Ulkomaankaupan edistämisrahasto» on jakanut avustuksia nuorille kauppamiehille ja insinööreille toimintaa varten eri kaupallisissa tehtävissä ulkomailla. Eikä lopuksi sovi unohtaa Keskuskauppakamarin, voimakkaiden vientiyhdistystemme ja eräiden yksityisliikkeiden kiitettäviä ponnistuksia laajentaa kaukomarkkinointamme, mitkä ponnistukset eräissä tapauksissa ovat johtaneet hyviin tuloksiin.

Koulutuskurssien tarpeellisuus

Mutta vaikka täten voidaan esittää eräitä myönteisiäkin piirteitä ulkomaisten markkinoiden muokkaamiseksi, jää loppuvaikutelmaksi se, että markkinoinnin tehostamista palveleva toiminta on ollut vaatimattomaa ja liian sattumanvaraista — vallankin jos vertaa sitä muiden Pohjoismaiden vastaavaan toimintaan. Juuri tämän takia Ulkomaankauppaliitto pitää välttämättömänä, että järjestettäisiin koulutuskursseja, joissa annettaisiin asiantuntevaa ohjausta tuleville vientimiehille, ei vain kauppakorkeakouluista valmistuneille ekonomeille, vaan myös käytännöllistä liikemieskokemusta omaaville, asiasta kiinnostuneille muille henkilöille. Tämäntapaiset kurssit eivät tosin ole tunte mattomia meillä, mutta ne ovat olleet tilapäisluontoisia. Niinpä jo 1947 Kauppakorkeakoulu järjesti vientikauppaa käsittelevän luentokurssin, joka keräsi hyvin suuren kuulijakunnan, ja ensi kevätlukukaudella on opettajaneuvoston päätöksen mukaan järjestyksessä ulkomaankauppaan läheisesti liittyvä merenkulun kurssi. Maamme muissakin kauppakorkea-

kouluissa samoin kuin Ulkomaankauppaliiton toiminnan puitteissa on samantapaista kurssitoimintaa harjoitettu ja järjestetään vastaisuudessaakin. Mutta, niinkuin sanottu, kurssit ovat olleet tilapäisiä. Jotta ne todella vastaisivat tarkoitustaan, koulutustyö olisi Ulkomaankauppaliiton mielestä saatettava kiinteän suunnitelman puitteisiin.

Puuttuuko pioneerihenkeä?

Ilman muuta on tietenkin selvää, että ulkomaankaupan kehittäminen riippuu monista muistakin tekijöistä, joihin tässä ei ole tilaisuutta syventyä — hyvin olennaisesti esim. maassa harjoitetusta yleisestä talouspolitiikasta ja käytettävissä olevasta kauppatonnistosta. Mutta rajoittuakseni Ulkomaankauppaliiton suunnitelmiin ja ehdotuksiin, joita edellä olen selostanut, ovat ne hyvin perusteltuja ja kaikin puolin kannatettavia. Niiden edes osittain toteutuessa päästäisiin epäilemättä lähemmäksi kangastavaa päämäärää, joka on ulkomailla toimiva, maanmiehistämme koostunut verkosto, joka jatkuvasti pitää huolta markkinoiden muokkaamisesta suomalaisille vientitavaroille ja kosketuksen ylläpitämisestä ostajien ja myyjien välillä. Mutta asiaan kytkeytyy eräs tärkeä näkökohta, jota ei voida sivuuttaa: parhainkaan organisatio ja monipuolisinkaan tietopuolinen ja käytännöllinen valmennus eivät takaa tuloksia, ellei ulkomaanpalvelukseen antautuneita, ulkomailla toimivia myyntimiehiämme elähdytä vakaa halu omistautua vaativaan, työtä ja vaivaa kysyvään tehtäväänsä.

Tuntuu toisinaan siltä kuin tällaista palavaa halua ja innostusta, »pioneerihenkeä», ei olisi riittävästi nuorissa ekonomeissamme. Tämä käsitykseni perustuu ensi sijassa siihen tosiasiaan, että korkeakoulumme käytössä olevasta Senaattori Otto Stenrothin rahastosta haettaviksi julistetut stipendit, jotka nimenomaan ovat tarkoitettut ulkomaisilla markkina-alueilla harjoitettavia kaupallisia opintoja ja tutkimuksia varten, ovat saaneet osakseen odottamattoman vähän huomiota entisten oppilaittemme piirissä. Toisinaan on täytynyt julistaa stipendit kahdesti haettaviksi ennen kuin edes joku muodollisesti pätevä hakija on ilmaantunut. Ja kuitenkin nämä stipendit ovat nähdäkseni harvinaisen edullisia tarjotessaan nuorille miehille — ja miksei naisillekin — mahdollisuuksia kahden tai tarpeen mukaan useammankin vuoden aikana raha-huolista vapaana toimia ulkomailla, perehtyä vieraisiin oloihin ja tapoihin sekä kerätä tietoja ja taitoja, jotka hyödyttävät stipendiaattien vastaista kaupallista toimintaa. Rahaston määräysten mukaan apu-

rahan saajan tulee sitoutua ulkomailla oleskelunsa jälkeen työskentelemään kotimaassa vähintään viisi vuotta; mikäli työ tai palvelus ulkomailla tapahtuu suomalaisen liikkeen tai Suomen valtion lukuun hän voi kuitenkin jäädä ulkomaillekin stipendiaajan päätyttyä. Edullisempaa tarjousta sille, joka vakaasti haluaa antautua ulkomaankaupan palvelukseen, tuskin voidaan ajatella.

Muissa Pohjoismaissa tämäntapaiset stipendit tietämäni mukaan aina keräävät runsaasti hakijoita. Ja niinpä niiden — ja muiden avustusten — varaan on voitu luoda vieraisiin maihin lukuisia »kaupallisia asemia», missä valvotaan kotimaan kaupallisia intressejä. Monissa tapauksissa näiden »asemien» johdossa ovat juuri ekonomit. Tästä saa vakuuttavan todistuksen kun silmäilee Ruotsin ekonomiyhdistyksen kuluva vuoden vuosikirjaa, jossa jäsenten toimipaikat on mainittu. Niiden maiden joukossa, joissa Ruotsin ekonomit työskentelevät joko valtion tai yksityisten liikkeiden laskuun tai itsenäisinä yrittäjinä ovat mm. sellaiset kaukaiset maat kuin Argentiina, Brasilia, Colombia, Egypti, Etelä-Afrikka, Etiopia, Guatemala, Intia, Iran, Kiina, Meksikko, Peru, Venezuela ja Yhdysvallat, Euroopan maista puhumattakaan. Maininnan ehkä vielä ansaitsee, että esim. Argentinassa toimii 7, Brasiliassa 14, Venezuelassa 4 ja Yhdysvalloissa 34 ekonomia. Sanomattakin on selvää, että ekonomien lisäksi on ulkomailla Ruotsin kaupan tehtävissä suuri määrä muita liike-elämän edustajia.

Me emme tietenkään voi toivoa vastaisuudessaakaan saavamme aikaan niin tiheää asiamiesverkkoa kuin on Ruotsilla, jolla on suuremmat resurssit ja meidän maahamme verraten ajallisesti pitkä etumatka. Mutta epäilyksiä ei ole siitä, että voisimme nykyistä tilannetta hyvinkin suuresti parantaa. Kaikkien uudistusten perusedellytys on kuitenkin, kuten sanottu, elävä kiinnostus kauppa-ammattiin yleensä ja ulkomaankauppaan erityisesti. Ehdotetun ja osittain toteutetun kurssitoiminnan ensisijaisena tavoitteena tulisi nähdäkseni olla harrastuksen herättäminen. Vain sen varassa kaupan tehostamiseen käytetyt ja vastaisuudessa käytettävät varat voivat tuottaa täyspainoisen koron.

Kauppa rakentavana tekijänä

Hyödytöntä on väitellä siitä, mikä elinkeino tai toimiala on tärkein. Jokaisella on näet oma merkityksensä kokonaisuuden kannalta. Niin on myös kaupan laita. Sekin on rakentava tekijä nykypäivien kulttuuriyhteiskunnassa, eikä suinkaan vähimmin merkittävä. Muiden elin-

keinojen tavoin se kuitenkin vaatii jatkuvaa huolenpitoa ja kehittämistä voidakseen oikein täyttää tehtävänsä. Paikallaan pysyminen merkitsee itse asiassa taantumista katsoen siihen nopeaan teknilliseen ja taloudelliseen kehitykseen sekä ihmisten tarpeiden ja vaatimusten kasvuun, jotka luonnehtivat meidän aikaamme.

Mutta hyvin hoidettu, yleistä kehitystä seuraava kauppa palvelee korkeampaakin tarkoituserää kuin kansan aineellisten tarpeiden tyydyttämistä. Se palvelee Suomen itsenäisyyden säilymistä ja lujittamista. Itsenäisyytemme on kenties eräiden mielestä luonnollinen, itsestään selvä asia. Olisi tavallaan käsitettävää, jos näin ajattelisivat ne nuoret, jotka ovat syntyneet ja kaiken ikänsä eläneet itsenäisessä isänmaassa tai jotka puolustusotiemme aikana olivat siinä iässä, etteivät tajunneet minkä perusarvojen puolesta silloin taisteltiin. Itsenäisyys ei ole mikään lahja, jonka saa ilmaiseksi, eikä se liioin säily ilman jatkuvaa aktiivista työtä, jatkuvia uhrauksia ja ponnistuksia. Työtä maan itsenäisyyden säilymisen ja varmistamisen hyväksi voidaan suorittaa kaikilla elämän aloilla. Kaupallakin on tässä jalossa työssä oma tärkeä osuutensa. Vientiteollisuutemme kilpailukyvyn kohottaminen, uusien markkinoiden valtaaminen ja entisten laajentaminen, kuluttajien tarpeiden yhä parempi ja nopeampi tyydyttäminen tuovat muassaan lisääntyviä työmahdollisuuksia, parantuvia elinehtoja, kasvavaa hyvinvointia, suurempaa viihtyisyyttä ja merkitsevät siten positiivista isänmaallista työtä. Ja kun kaukomailla työskentelevät kauppamiehemme hankkivat tuotteillemme uusia menekkimahdollisuuksia, he samalla suorittavat palveluksia kaupalliselle riippumattomuudellemme ja lujittavat siten vapaan isänmaan perustuksia. Ja vapauden säilyminen on kansamme tulevaisuuden perusedellytys. Sen puolesta kannattaa toimia ajatuksin, sanoin ja teoin.

Lausun korkeakoulun opettajat ja oppilaat tervetulleiksi alkavan lukuvuoden työhön.

